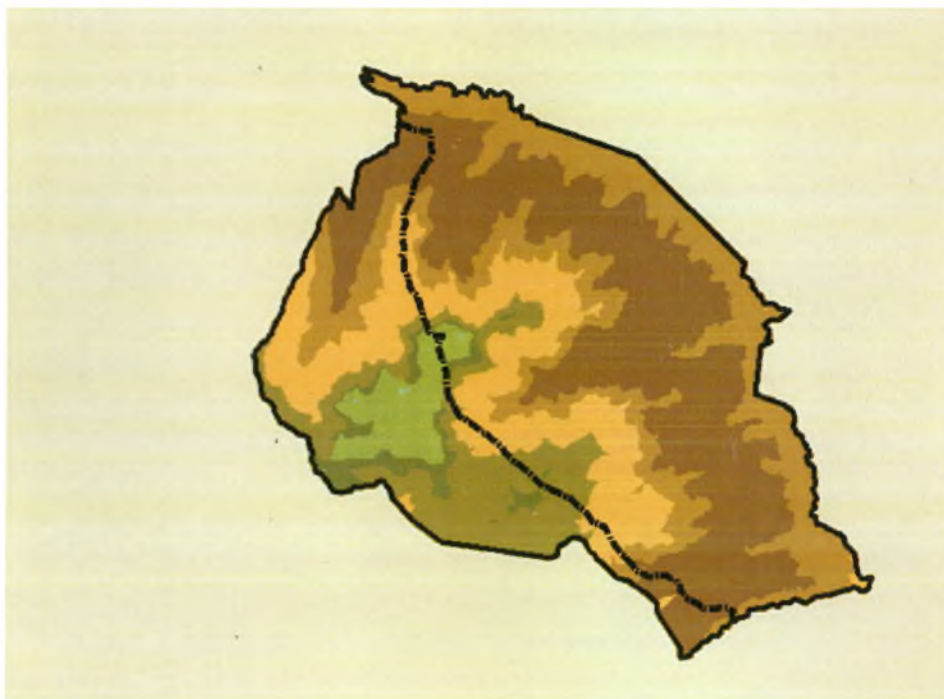

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

«Υφιστάμενες χρήσεις γης και ζωνοποίηση των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στην προστατευόμενη περιοχή του Ν – ΝΑ Ολύμπου, σύμφωνα με τις απόψεις των τοπικών αρχών»

**Εκπονήτρια : Σαμαρά Φανή
Επιβλέπουσα: Χριστοπούλου Όλγα**

Βόλος, Σεπτέμβριος 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	7
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	8
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΔΙΚΤΥΟ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΡΥΜΩΝ.....	10
1.1 Περιοχές «ΦΥΣΗ 2000»	10
1.2 Οι Εθνικοί Δρυμοί.....	11
1.2.1 Γενικά Στοιχεία.....	11
1.2.2 Κατάλογος εθνικών δρυμών.....	12
1.2.3 Σκοπός των Εθνικών Δρυμών.....	12
1.2.4 Ο όρος «εθνικός δρυμός».....	13
1.2.5 Προστασία και διαχείριση.....	13
1.3 Εθνικός Δρυμός Ολύμπου.....	13
1.3.1 Θεσμικό Καθεστώς.....	13
1.3.2 Διεθνείς Συνθήκες – Συμβάσεις.....	15
1.3.3 Διαχείριση Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.....	15
1.3.4 Όρια Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.....	15
1.3.5 Ζώνες Προστασίας Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.....	16
1.3.6 Δραστηριότητες που επιτρέπονται/απαγορεύονται στον Εθνικό Δρυμό.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	26
2.1 Φυσικό Περιβάλλον.....	26
2.1.1 Τοπογραφικός Προσδιορισμός.....	26
2.1.2 Μετεωρολογικά Στοιχεία.....	26
2.1.3 Γεωμορφολογικά Στοιχεία.....	30
2.1.4 Στοιχεία Γεωλογίας – Υδρογεωλογίας.....	32
2.1.5 Χλωρίδα.....	33
2.1.6 Βλάστηση.....	34
2.1.7 Πανίδα.....	35
2.1.8 Τοπίο.....	36
2.2 Ανθρωπογενές Περιβάλλον.....	38
2.2.1 Οικιστική Δομή.....	38
2.2.2 Διοικητική Δομή.....	38
2.2.3 Δημογραφικά στοιχεία.....	39

2.2.4 Στοιχεία απασχόλησης.....	41
2.2.5 Χρήσεις – Καλύψεις Γης.....	44
2.2.5.1 Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού.....	45
2.2.5.2 Χρήσεις Γης στο Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού.....	46
2.2.5.3 Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Καρυάς.....	47
2.2.5.4 Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Συκαμινέας.....	49
2.2.6 Ιδιοκτησιακό Καθεστώς.....	49
2.2.7 Ιστορικοί – Αρχαιολογικοί Χώροι.....	51
2.2.8 Θέσεις Θρησκευτικού Ενδιαφέροντος.....	52
2.2.8.1 Μοναστήρια – Εξωκκλήσια.....	52
2.2.8.2 Μνημεία.....	54
2.2.9 Δίκτυα Τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής – Κοινωνικές Εξυπηρετήσεις.....	55
2.2.9.1 Μονοπάτια.....	55
2.2.9.2 Ορειβατικά Καταφύγια.....	60
2.2.9.3 Συγκοινωνίες – Μεταφορές.....	62
2.2.9.4 Υγεία – Πρόνοια – Κοινωνικές Υποδομές.....	62
2.2.9.5 Αποχέτευση.....	63
2.2.9.6 Υδρευση.....	64
2.2.9.7 Συλλογή και Διαχείριση Απορριμμάτων.....	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	66
3.1 Προτεινόμενο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία.....	66
3.2 Καθορισμός ορίων και όρων προστασίας.....	66
3.2.1. Πρόταση ένταξης προστατευτέου αντικειμένου.....	66
3.2.2. Καθορισμός όρων προστασίας.....	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	100
A. Ερωτηματολόγιο.....	101
B. Χάρτες.....	105

Κατάλογος Χαρτών

1. Γενικός Χάρτης
2. Χάρτης Χρήσεων Γης
3. Χάρτης Ιδιοκτησιακού Καθεστώτος
4. Χάρτης προτεινόμενης προέκτασης ορίων του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

Κατάλογος Φωτογραφιών

Φώτο 1: Η έναρξη του μονοπατιού Χαρβαλόβρυση – Κακάβρακας

Φώτο 2: Η Κατάσταση του μονοπατιού Χαρβαλόβρυση – Κακάβρακας μέχρι τα 1.700μ.

Φώτο 3: Κατάσταση του μονοπατιού Χαρβαλόβρυση – Κακάβρακας μετά τα 1.700μ.

Φώτο 4: Κατάσταση του μονοπατιού Κοκκινοπηλός- θέση Σμέος- Θέση Κανάκη (Ε4) μέσα στο ρέμα

Φώτο 5: Κατάσταση του μονοπατιού Κοκκινοπηλός- θέση Σμέος- Θέση Κανάκη(Ε4)

Φώτο 6: Κατάσταση του μονοπατιού Καλύβα Χριστάκη – Σκολιό – Άγ. Αντώνιος

Φώτο 7: Ο χωματόδρομος Χωματόδρομος Καλύβια – καλύβα Χριστάκη (Μεγάλη Γούρνα) σε υψόμετρο 2.050 μ.

Φώτο 8: Κλίση του δρόμου στη θέση Σμέος

Φώτο 9: Η καλύβα Χριστάκη

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Εθνικοί Δρυμοί (έκταση και θεσμοθέτηση).....	12
Πίνακας 2: Σταθμοί λήψης στοιχείων βροχοπτώσεων και θερμοκρασιών.....	26
Πίνακας 3: Ετήσια Κατανομή βροχής στην υπό μελέτη περιοχή κατά την περίοδο 1975-2002 (σε mm).....	28
Πίνακας 4: Ετήσια διακύμανση της θερμοκρασίας στην υπό μελέτη περιοχή κατά την περίοδο 1975-2002 (σε c°).....	29
Πίνακας 5: Κορυφές Ολύμπου που ανήκουν στο Ν. Λάρισας.....	31
Πίνακας 6: Πληθυσμός, έκταση και πυκνότητα οικισμών στην ευρύτερη περιοχή μελέτης.....	39

Πίνακας 7: Εξέλιξη και μεταβολή του πληθυσμού 1971 - 1981 – 1991 – 2001.....	40
Πίνακας 8: Απασχόληση Κατά Τομέα Παραγωγής.....	42
Πίνακας 9: Χρήσεις γης.....	44
Πίνακας 10: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού.....	45
Πίνακας 11: Χρήσεις Γης στο Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού.....	46
Πίνακας 12: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Καρυάς.....	48
Πίνακας 13: Ιδιοκτησιακό καθεστώς δασικών εκτάσεων Εθνικού Δρυμού Ολύμπου (σύμφωνα με τα όρια των ζωνών του ΠΔ/1938).....	50
Πίνακας 14: Χαρακτηρισμένα μνημεία στην περιοχή του Εθνικού Δρυμού.....	54
Πίνακας 15: Υποδομές Υγείας.....	62
Πίνακας 16: Αποδέκτες Συστημάτων Αποχέτευσης.....	63
Πίνακας 17: Στοιχεία συστήματος ύδρευσης ανά δήμο.....	64
Πίνακας 18 : Συλλογή και διαχείριση απορριμμάτων της περιοχής μελέτης.....	65
Πίνακας 19: Τίτλος έργου και χρηματοδότηση.....	81
Πίνακας 20: Τίτλος έργου και χρηματοδότηση.....	85

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Διακυμάνσεις θερμοκρασίας και βροχοπτώσεων (μ.ο) ανά τομέα σε σύνθετο ομβροθερμικό διάγραμμα για τα έτη 1975-2002 όπως προκύπτουν σε υψόμετρο 1.400μ. (μέσο υψόμετρο).....	30
Διάγραμμα 2: Πληθυσμιακή διακύμανση του Δήμου Ολύμπου.....	41
Διάγραμμα 3: Πληθυσμιακή διακύμανση της Κοινότητας Καρυάς.....	41
Διάγραμμα 4: Απασχόληση κατά τομέα παραγωγής στο Δήμο Ολύμπου.....	43
Διάγραμμα 5: Απασχόληση κατά τομέα παραγωγής στην Κοινότητα Καρυάς.....	43
Διάγραμμα 6: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού.....	46
Διάγραμμα 7: Χρήσεις Γης στο Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού.....	47
Διάγραμμα 8: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Καρυάς.....	49
Διάγραμμα 9: Ιδιοκτησιακό Καθεστώς.....	51

Διάγραμμα 10: Ένταξη της περιοχής στον Ε.Δ.Ο.....	73
Διάγραμμα 11: Η γεωργία/ κτηνοτροφία στον Δ. Ολύμπου.....	83
Διάγραμμα 12: Προβλήματα της περιοχής.....	84
Διάγραμμα 13: Η γεωργία/ κτηνοτροφία στην Κοινότητα Καρυάς.....	85
Διάγραμμα 14: Προβλήματα στην Κοινότητα Καρυάς.....	86

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για το καλύτερο αποτέλεσμα της εργασίας απαιτείται η συμβολή και άλλων ατόμων εκτός του εκπονητή. Ευχαριστώ θερμά όλους εκείνους που συνέβαλαν στη δημιουργία αυτής της εργασίας:

Την επιβλέπουσα, ~~Επιστολή~~ ^{Αναπληρώτρια} Καθηγήτρια κα Όλγα Χριστοπούλου, τον κο Καραϊσκο Αθανάσιο (Προϊστάμενο της Δ/σης Δασών Πιερίας) και τον κο Αναγνωστάκη Σπυρίδων (Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) για την παροχή πολύτιμου υλικού. Και βέβαια τους κο Καστανάρα Γεώργιος (Δήμαρχος Δ. Ολύμπου), την κα Γκόλτσιου Ευθαλία (Διοικητική υπάλληλος του Δ. Ολύμπου) και τον κο Δάσσιο Αντώνιο (Κοινοτάρχης Καρυάς) για τις συνομιλίες που είχαμε πάνω σε θέματα που αφορούν την ένταξη της περιοχής στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας αφορά τις Υφιστάμενες Χρήσεις γης και τις προτάσεις ζωνοποίησης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στην προστατευόμενη περιοχή του Ν-ΝΑ Ολύμπου σύμφωνα με τις απόψεις των τοπικών αρχών.

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει τα τμήματα του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου που ανήκουν στην Θεσσαλία και πιο συγκεκριμένα: το Δημόσιο δάσος Κοκκινοπηλού, το Μοναστηριακό δάσος Σπαρμού (ΟΔΔΕΠ), το Δημόσιο δάσος Συκαμηνέας και το Δημόσιο δάσος Καρυάς. Οι περιοχές αυτές ανήκουν στην περιφερειακή ζώνη του Εθνικού Δρυμού και καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της ζώνης αυτής.

Το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αφορά γενικά τους εθνικούς δρυμούς αλλά και πιο ειδικά τον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου. Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι απόψεις και οι προτάσεις των φορέων και των κατοίκων της περιοχής που προέκυψαν από συζήτηση με τις τοπικές αρχές αλλά και την συμπλήρωση ερωτηματολογίου (συνολικά συμπληρώθηκαν 15 ερωτηματολόγια από εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας). Στο τέταρτο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται οι προτάσεις οριοθέτησης και ορών προστασίας του Εθνικού Δρυμού σύμφωνα με την ειδική περιβαλλοντική μελέτη. Στο τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι προτάσεις και οι στόχοι που προέκυψαν από την ανάλυση.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για την σύνταξη του παρόντος κειμένου χρησιμοποιήθηκαν πηγές δύο κατηγοριών: βιβλιογραφικές πηγές και πηγές που εξασφαλίστηκαν με προσωπική έρευνα. Η έρευνα έγινε μέσω της μεθόδου των προσωπικών συνεντεύξεων που πάρθηκαν από τους αντιπροσώπους της τοπικής κοινωνίας. Οι αντιπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας είναι εκείνοι οι οποίοι εκτός από την προσωπική τους άποψη μπορούν λόγω θέσης να διατυπώσουν και τις κυρίαρχες απόψεις των απλών ανθρώπων των κοινωνιών των οποίων ηγούνται.

Οι συνεντεύξεις έχουν κυρίως τη μορφή συζητήσεων, οι οποίες κινούνται γύρω από τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου που συντάχθηκε για τους σκοπούς της έρευνας. (βλ. Παράρτημα) Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 10 ερωτήσεις κάποιες από τις οποίες είχαν περισσότερα από ένα σκέλη. Οι περισσότερες ερωτήσεις ήταν "ανοιχτού τύπου" με κατευθυνόμενες όμως απαντήσεις προκειμένου να δοθεί ελευθερία απαντήσεων στους ερωτώμενους και να αποφευχθεί ταυτόχρονα το ενδεχόμενο άσχετων με το θέμα της ερώτησης απαντήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΔΙΚΤΥΟ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΡΥΜΩΝ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ**1.1 Περιοχές «ΦΥΣΗ 2000»**

Ο ορατός κίνδυνος εξαφάνισης πολλών ειδών και αλλοίωσης της σύνθεσης και υποβάθμισης πολλών οικοσυστημάτων οδήγησε στην έκδοση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Σκοπός της Οδηγίας είναι «να συμβάλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών όπου εφαρμόζεται η συνθήκη.» Η Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 33318/3028/1998. Βασικό μέσο για την επίτευξη του σκοπού της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ αποτελεί η δημιουργία δικτύου προστατευμένων περιοχών με την ονομασία “NATURA 2000”.

Το δίκτυο Natura 2000 αποτελείται από τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και από τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα πουλιά σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για την προστασία των πουλιών. Οι περιοχές του δικτύου θα τεθούν υπό καθεστώς ειδικής διαχείρισης που θα καθορίσει κάθε κράτος-μέλος λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες. Η δημιουργία του δικτύου “NATURA 2000”, που αποτελεί και υποχρέωση της Ελλάδας, θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη προστασία των απειλούμενων ειδών και των ενδιατημάτων και θα αποτελέσει το βασικό μέσο για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την γενικότερη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Για τη δημιουργία του Δικτύου NATURA 2000 έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος από τα κράτη μέλη, με τον χαρακτηρισμό πλέον των 18.000 περιοχών ως υποψηφίων για ένταξη στο Δίκτυο. Σήμερα σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το Δίκτυο περιλαμβάνει προτεινόμενους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας με έκταση περίπου 560.000 km² και Ζώνες Ειδικής Προστασίας για τα πουλιά με έκταση περίπου 445.000 km² (οι εκτάσεις δεν αθροίζονται διότι πολλές περιοχές αλληλεπικαλύπτονται και δεν μπορεί να εξαχθεί ποσοστό επί της συνολικής επιφάνειας, διότι έχουν δηλωθεί και θαλάσσιες εκτάσεις).

Σε ότι αφορά τη Μεσογειακή Βιογεωγραφική Περιοχή, στην οποία ανήκει εξ

ολοκλήρου η Ελλάδα, ο κατάλογος των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας οριστικοποιήθηκε και δημοσιεύθηκε στην επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τεύχος με αριθμό L259 vol.49 21/9/06.

Η Ελλάδα περιλαμβάνει 319 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (Sites of Community Importance) σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και έχει δηλώσει 151 Ζώνες Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ. Η περιοχή που μας απασχολεί έχει τον κωδικό «GR1250001"Όρος Όλυμπος"». (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., 2004)

1.2 Οι Εθνικοί Δρυμοί

1.2.1 Γενικά Στοιχεία

Στην Ελλάδα, χώρα με πλούσια αυτοφυή χλωρίδα, άγρια πανίδα και βιότοπους εξαιρετικής ομορφιάς και ιδιαίτερων φυσιογνωμικών στοιχείων, η πρώτη σημαντική κίνηση σε θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος έγινε το 1937 με την έκδοση του Α.Ν. 856/1937. Αυτός προέβλεπε την ίδρυση σε ολόκληρη τη χώρα (εκτός από τα νησιά) μέχρι πέντε «Εθνικών Δρυμών», ως περιοχών με ειδικό καθεστώς προστασίας και αποσκοπούσε στην «προστασία της χλωρίδας, στη βελτίωση και την αύξηση της πανίδας, στη διατήρηση των γεωμορφολογικών σχηματισμών, στην προστασία των φυσικών καλλωνών, στην ανάπτυξη του τουρισμού και στη διενέργεια επιστημονικών (κυρίως φυτογεωγραφικών) και δασικών ερευνών».

Ο πρώτος εθνικός δρυμός ιδρύθηκε το 1938 στον Όλυμπο και τον ίδιο χρόνο θεσμοθετήθηκε ο Εθνικός Δρυμός Παρνασσού. Το 1969 ο νόμος 856/1937 ενσωματώθηκε στο Δασικό Κώδικα (Ν.Δ. 86/1969, άρθρα 79,80,81) και, όπως τροποποιήθηκε αργότερα με το Ν.Δ. 966/1971 (ΦΕΚ 192 Α) και ισχύει σήμερα, προβλέπει, εκτός των «Εθνικών Δρυμών», τη δυνατότητα θέσπισης δύο ακόμη κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών, των «Αισθητικών Δασών» και των «Διατηρητέων Μνημείων της Φύσης». (Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Δεκέμβριος 2003)

Έχουν κηρυχθεί 10 Εθνικοί Δρυμοί, με συνολική έκταση 68.732 εκτάρια, βάσει του Ν. 996/1971 που αποτελεί μέρος του Ν. 86/1969 «Περί Δασικού Κώδικος».

Οι Εθνικοί Δρυμοί Ολύμπου, Πρεσπών, Βίκου-Αώου, Πίνδου, Οίτης και Σουνίου περιλαμβάνουν πυρήνες και περιφερειακές ζώνες, ενώ οι υπόλοιποι περιλαμβάνουν μόνο πυρήνες. Σύμφωνα με τα ψηφιοποιημένα όρια, η συνολική

έκταση των Εθνικών Δρυμών αντιστοιχεί στο 0,58% της συνολικής χερσαίας έκτασης της χώρας. (www.ekby.gr)

1.2.2 Κατάλογος εθνικών δρυμών

Πίνακας 1: Εθνικοί Δρυμοί (έκταση και θεσμοθέτηση)

Εθνικοί Δρυμοί	Εμβαδόν (εκτάρια)	ΦΕΚ
Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας	3.812	155/A/1961
Εθνικός Δρυμός Σουνίου	3.500	80/A/1974
Εθνικός Δρυμός Πίνδου	6.927	120/A/1966
Εθνικός Δρυμός Οίτης	7.210	120/A/1966
Εθνικός Δρυμός Πρεσπών	19.470	19/A/1975
Εθνικός Δρυμός Βίκου – Αώου	12.600	198/A/1973
Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς	4.850	200/A/1962, 33/A/1964
Εθνικός Δρυμός Παρνασσού	3.513	286/A/38, 1/A/1939
Εθνικός Δρυμός Αίνου	2.862	199/A/1962
Εθνικός Δρυμός Ολύμπου	3.988	248/A/1938

Πηγή: www.ekby.gr

1.2.3 Σκοπός των Εθνικών Δρυμών

Οι Εθνικοί Δρυμοί ιδρύθηκαν με σκοπό:

- Να ακολουθεί η φύση ελεύθερη τις δικές της διεργασίες, ανεπηρέαστη από εξωτερικές επιδράσεις.
- Να προστατευθεί το φυσικό περιβάλλον για λόγους αισθητικής απόλαυσης και επιστημονικής έρευνας.
- Να δημιουργηθούν χώροι αναψυχής για το κοινό.
- Να διατηρηθούν ως βιογενετικά αποθέματα και ζωντανά μουσεία φυσικής ιστορίας για την προαγωγή της έρευνας και της εκπαίδευσης. (Ανδρεαδάκης, 1996)

1.2.4 Ο όρος «εθνικός δρυμός»

Χρησιμοποιήθηκε ο όρος αυτός αντί του «εθνικό πάρκο» (national park) που είχε επικρατήσει σε ξένες χώρες, γιατί θεωρήθηκε ότι οι περιοχές που έχουν ανάγκη από άμεση και ιδιαίτερη προστασία βρίσκονται απομονωμένες στον ορεινό όγκο. Ο όρος «δρυμός», ο οποίος περιέχει εκτός από την κύρια έννοια (δάσος δρυών) και την έννοια «σύδενδρος τόπος, περιοχή με άγρια βλάστηση», τόνισε περισσότερο την ανάγκη αυτή. (Ανδρεαδάκης, 1996)

1.2.5 Προστασία και διαχείριση

Η ευθύνη για την προστασία και τη διαχείριση των εθνικών δρυμών ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του υπουργείου Γεωργίας. Το αρμόδιο «Τμήμα Δασικού Περιβάλλοντος-Εθνικών Δρυμών και Δασικής Αναψυχής» κατευθύνει και εποπτεύει σε εθνικό επίπεδο τις τοπικές Δασικές Υπηρεσίες, οι οποίες είναι αρμόδιες για την προστασία και τη διαχείριση των εθνικών δρυμών.

Η διαχείριση καθορίζεται από το νομοθετικό διάταγμα 996/71, το οποίο προβλέπει ότι «οι Εθνικοί Δρυμοί αποτελούνται από τον πυρήνα, έκτασης τουλάχιστον 1.500 εκταρίων, και την περιφερειακή ζώνη έκτασης τουλάχιστον ίσης με τον πυρήνα». Στον πυρήνα επιβάλλονται αυστηρές απαγορεύσεις σε δραστηριότητες όπως: ανασκαφές, εκμετάλλευση λατομείων, βιομηχανία, γεωργική και δασοπονική εκμετάλλευση, κατασκευή κτισμάτων, βοσκή, κυνήγι, ψάρεμα, τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων. Στην περιφερειακή ζώνη όλες οι δραστηριότητες ελέγχονται από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, ώστε να μην έχουν αρνητική επίδραση στον πυρήνα, και με γνώμονα την επίτευξη των στόχων ίδρυσης του δρυμού.

Κάθε εθνικός δρυμός έχει το δικό του Διαχειριστικό Σχέδιο και Ειδικό Κανονισμό του υπουργείου Γεωργίας, που κατευθύνουν τις δράσεις των αρμόδιων Αρχών. (Ανδρεαδάκης, 1996)

1.3 Εθνικός Δρυμός Ολύμπου

1.3.1 Θεσμικό Καθεστώς

Ο Όλυμπος είναι το πρώτο βουνό στην Ελλάδα για το οποίο εφαρμόστηκε το 1938 ειδικό καθεστώς προστασίας με την ανακήρυξή του σε Εθνικό Δρυμό (Β.Δ. 9-6-1938, Φ.Ε.Κ. 248Α/1938), ενώ το 1985 εγκρίθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας του

Εθνικού Δρυμού (Φ.Ε.Κ. 467/25-7-1985 τ.Β΄)

Σκοπός της κήρυξης αυτής ήταν «...η διατήρηση στο διηνεκές του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, δηλαδή της άγριας χλωρίδας, της πανίδας και του φυσικού τοπίου, καθώς και των πολιτιστικών και άλλων αξιών της...». Ακόμα η ανακήρυξη του Δρυμού έγινε με σκοπό την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας παράλληλα με την περιβαλλοντική εκπαίδευση του κοινού και την ανάπτυξη του τουρισμού στην ευρύτερη περιοχή.

Με ειδική νομοθεσία, από 30-6-1938 Β.Δ. (ΦΕΚ 248/Α/1938), έχει απαγορευτεί κάθε είδους εκμετάλλευση στην ανατολική πλευρά του βουνού σε έκταση 40.000 στρεμμάτων περίπου που αντιπροσωπεύει τον πυρήνα του Δρυμού. Με την ίδια νομοθεσία η ευρύτερη περιοχή γύρω από τον πυρήνα, χαρακτηρίστηκε «περιφερειακή ζώνη του Δρυμού», ώστε η διαχείριση και εκμετάλλευσή της να γίνεται έτσι ώστε να μην επηρεάζει αρνητικά την προστασία του πυρήνα.

Σήμερα, μετά από ειδική μελέτη, ο Δρυμός πρόκειται να επεκταθεί σε μια έκταση 170.000 στρεμμάτων. Πρόκειται να επεκταθεί όμως και ο πυρήνας, ώστε να συμπεριλάβει ορισμένες εκτάσεις που χρειάζονται αυστηρή προστασία.

Επίσης, στην περιοχή του Δρυμού ισχύουν οι γενικές διατάξεις τις δασικής νομοθεσίας όπως: α) το Ν.Δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7/Α/18-1-1969) «Δασικός Κώδικας», β) το Ν.Δ. 996/1971 (ΦΕΚ 192/Α/1971) «Περί αντικαταστάσεως και συμπληρώσεως διατάξεων πινών του Ν.Δ. 86/1969 "Περί Δασικού Κώδικος" και κωδικοποιήσεως των υπ' αριθμό 871/1971 και 919/1971 Ν.Δ/των», γ) ο νόμος 998/1979 (ΦΕΚ 289/Α/1979) και δ) το Π.Δ. 67/1981 (ΦΕΚ 23/Α/30-1-1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδος και άγριας πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ' αυτών». Πέρα από τις γενικές διατάξεις που αφορούν τα δάση και τις δασικές εκτάσεις καθώς και τις φυσικές προστατευόμενες περιοχές στην περιοχή μελέτης από την ίδρυση του Δρυμού το 1938 έχουν θεσμοθετηθεί και ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις: α) το από 30-6-1938 Β.Δ. (ΦΕΚ 248/Α/1938) "Περί ιδρύσεως του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου" με το οποίο ορίστηκε η περιοχή του πυρήνα έκτασης 40.000 στρεμμάτων περίπου και β) η με αριθμό 164974/2851/18-7-1985 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας περί έγκρισης Κανονισμού Λειτουργίας Εθνικού Δρυμού Ολύμπου. (Ανδρεαδάκης, 1996)

1.3.2 Διεθνείς Συνθήκες - Συμβάσεις

Ο Όλυμπος είναι παγκόσμια γνωστός τόσο για τα οικολογικά χαρακτηριστικά και την ανεπανάληπτη φυσική ομορφιά του, όσο και για την σχέση του με την αρχαία ελληνική μυθολογία. Η σημασία του Δρυμού έχει αναγνωριστεί όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη και παγκόσμια. Έτσι, η περιοχή του Ολύμπου έχει ενταχθεί και σε διεθνές δίκτυο προστατευόμενων περιοχών όπως: α) από το έτος 1981 στο δίκτυο Man And Biosphaire (MAB) που ίδρυσε η Μορφωτική, Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών (UNESCO) και ανακήρυξε τον Όλυμπο «Απόθεμα της Βιόσφαιρας», β) στο δίκτυο των Ειδικής Προστασίας Περιοχών – Special Protection Areas – της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ' αυτό το δίκτυο εντάχθηκε μαζί με 15 ακόμη προστατευόμενες περιοχές της χώρας μας σε εφαρμογή του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, γ) συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο των προτεινόμενων για ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000 περιοχών, σε εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. (Νέζης, 2003)

1.3.3 Διαχείριση Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

Σχετικά με τη διαχείριση της περιοχής του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου έχουν υλοποιηθεί:

1. Το Γενικό Διαχειριστικό Σχέδιο Δρυμού Ολύμπου (1989-1994) (εγκρίθηκε με την αρ. πρωτ. 6359/03-09-1990 Κοινή Απόφαση των Νομαρχών Πιερίας και Λάρισας).
2. Η Αναθεώρηση του Γενικού Διαχειριστικού Σχεδίου Εθνικού Δρυμού Ολύμπου (1998-2002) (εγκρίθηκε με την αρ. πρωτ. 1319/13-02-1998 Κοινή Απόφαση των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας).
3. Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (2002) και το Σχέδιο ΚΥΑ οριοθέτησης των ζωνών και της ρύθμισης των δραστηριοτήτων που ασκούνται σε αυτές.

1.3.4 Όρια Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

Όπως φαίνεται από την περιγραφή των ορίων ο Εθνικός Δρυμός Ολύμπου δεν οριοθετήθηκε με οικολογικά κριτήρια, τέτοια δηλαδή που να συμπεριλαμβάνουν βιότοπους κατάλληλους για την διαμονή και ευδοκίμηση της άγριας ζωής. Τα όρια του αρχικά ήταν τεχνητά, τέθηκαν από διάφορες ανάγκες και ήταν αποτέλεσμα συμβιβασμών. Έτσι έγινε επαναπροσδιορισμός των ορίων και επέκταση των ορίων

του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου με καθαρά οικολογικά κριτήρια. Αυτό σημαίνει ότι συμπεριλήφθηκαν στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου οι κατάλληλοι βιότοποι για τα αγριόγινδα, ζαρκάδια, αρπακτικά καθώς και εκτάσεις που έχουν μεγαλοπρεπή ή ομοιογενή τοπία και στις οποίες φύονται σπάνια φυτά, ανεξάρτητα από ιδιοκτησιακό καθεστώς και διοικητική διαίρεση. Εξάλλου τα διάφορα ζώα δεν γνωρίζουν από όρια αλλά ακολουθούν τις βιολογικές τους ανάγκες και επηρεάζονται μόνο από την οικολογία της περιοχής. Αναλυτικά τα όρια του πυρήνα και της περιφερειακής ζώνης παρουσιάζονται στον χάρτη 3 του παραρτήματος.

1.3.5 Ζώνες Προστασίας Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

Σύμφωνα με την ειδική περιβαλλοντική μελέτη του εθνικού δρυμού Ολύμπου στο σχέδιο ΚΥΑ η περιοχή, τα όρια της οποίας αναφέρθηκαν πιο πάνω, χαρακτηρίζεται ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία «Εθνικός Δρυμός Ολύμπου», σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18 και την παρ. 3 του παρ. του άρθρου 19 του Ν. 1650/86. Εντός του Εθνικού Πάρκου, χαρακτηρίζονται ως Περιοχές Προστασίας της Φύσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18 και την παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 1650/86, οι παρακάτω χερσαίες περιοχές, που βρίσκονται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων των Δήμων Λιτοχώρου και Δίου του Ν. Πιερίας και του Δήμου Ολύμπου του Ν. Λάρισας.

- α) Περιοχή Προστασίας της Φύσης Πυρήνας του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου (Ζώνη Α)
- β) Περιοχή Προστασίας της Φύσης του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου (Ζώνη Β)

Τα όρια των περιοχών Προστασίας της Φύσης δίνονται στον Χάρτη 1.

Χαρακτηρίζεται ως Περιφερειακή Ζώνη Προστασίας του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου (Ζώνη Γ), κατ' εφαρμογή της παρ. 4 άρθρο 18 του Ν. 1650/86, η χερσαία περιοχή που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων των Δήμων Λιτοχώρου, Δίου, Πέτρας, Ανατολικού Ολύμπου του Ν. Πιερίας και του Δήμου Ολύμπου καθώς επίσης και της Κοινότητας Καρυάς του Ν. Λάρισας, όπως τα όρια της φαίνονται στον Χάρτη 1.

Οι επιτρεπόμενες χρήσεις, δραστηριότητες, μέτρα, όροι και περιορισμοί προστασίας και διαχείρισης στις ανωτέρω ζώνες προστασίας του σχεδίου ΚΥΑ που αφορούν το αντικείμενο της παρούσης μελέτης αναφέρονται στη συνέχεια

A. ΖΩΝΗ Α – ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (ΠΥΡΗΝΑΣ)**α) Επιτρέπονται:**

- Η ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης και την ήπια αναψυχή, με μη μηχανοκίνητα μέσα, η οποία πραγματοποιείται σε συγκεκριμένες διαδρομές και χώρους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τον σχετικό Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η διανυκτέρευση των ορειβατών και των επισκεπτών στα υφιστάμενα και νομίμως λειτουργούντα καταφύγια με την φύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Οργανωμένες επισκέψεις και ξεναγήσεις του κοινού, με σκοπό την περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, με την επιφύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η κατασκευή και εγκατάσταση μόνο ελαφρών υποδομών, (παρατηρητήρια, πινακίδες και οριοσήματα, επιστημονικός εξοπλισμός και υποδομές φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, ξύλινα ή πέτρινα καθίσματα, στέγαστρα, βρύσες), η χάραξη, διάνοιξη και σήμανση μονοπατιών, για την οργάνωση των αναφερόμενων, στα προηγούμενα εδάφια 4,5 και 6, δραστηριοτήτων και εφόσον περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα απ' την καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες Σχέδια Διαχείρισης και Διακίνησης Επισκεπτών ή σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Έργα συντήρησης και βελτίωσης των υφιστάμενων μονοπατιών, υποδομών ερμηνείας περιβάλλοντος, ήπιας αναψυχής και ξεκούρασης των επισκεπτών (ορειβατικά καταφύγια, χώροι ξεκούρασης) ιστορικών, αρχαιολογικών και θρησκευτικών μνημείων και χώρων, υποδομών φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, εφόσον εκτελούνται με βάση εγκεκριμένες απ' τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες μελέτες ή σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η λειτουργία των υφιστάμενων ορειβατικών καταφυγίων με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.

- Η διοργάνωση οικοτουριστικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της οργανωμένης (ομαδικής) επίσκεψης, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας και οπωσδήποτε και κάθε φορά κατόπιν αδείας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η πρόσβαση και μετακίνηση του εξουσιοδοτημένου προσωπικού για την προστασία, φύλαξη και διαχείριση της περιοχής σε όλη την έκταση της Ζώνης Α καθώς επίσης η πρόσβαση και μετακίνηση με μη μηχανοκίνητα μέσα, ατόμων για την άσκηση των επιτρεπόμενων στα προηγούμενα εδάφια δραστηριοτήτων και την εκτέλεση επιτρεπόμενων έργων μόνο δια των οδών προσπέλασης, όπως αυτές αναφέρονται και χωροθετούνται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.

β) Δεν επιτρέπονται:

- Οποιαδήποτε αλλαγή των υφιστάμενων χρήσεων γης.
- Η υπαίθρια (εκτός των υφιστάμενων και νομίμως λειτουργούντων καταφυγίων) κατασκήνωση.
- Η κίνηση των επισκεπτών και των ατόμων που ασκούν επιτρεπόμενες στη Ζώνη Α δραστηριότητες εκτός των οδών προσπέλασης (μονοπατιών) που αποτυπώνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η ίδρυση νέων ορειβατικών καταφυγίων καθώς και κάθε άλλη αγροτική ή βιομηχανική δραστηριότητα.
- Η ρήψη κάθε είδους αδρανών, ανόργανων ή οργανικών υλών, υλικών και σκευασμάτων στο φυσικό περιβάλλον, με εξαίρεση την απόρριψη ή την τοποθέτηση των στερεών απορριμμάτων των επισκεπτών στα ειδικά για το σκοπό αυτό δοχεία απορριμμάτων που τοποθετούνται με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η απόσπαση και συλλογή πάσης φύσεως φυτικού, εδαφικού ή γεωλογικού υλικού καθώς και κάθε μορφής αλλοίωση σε γεωλογικούς σχηματισμούς.

B. ΖΩΝΗ Β – ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣα) Επιτρέπονται:

- Η ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης και την ήπια αναψυχή, με μη μηχανοκίνητα μέσα, η οποία πραγματοποιείται σε συγκεκριμένες διαδρομές και χώρους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τον σχετικό Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρείται η χρήση της οδού Λιτόχωρο – Πριόνια με μηχανοκίνητα μέσα, με την επιφύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η διανυκτέρευση των ορειβατών και των επισκεπτών στα υφιστάμενα και νομίμως λειτουργούντα καταφύγια με την επιφύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας
- Οργανωμένες επισκέψεις και ξεναγήσεις του κοινού με σκοπό την περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, με την επιφύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η κατασκευή και εγκατάσταση υποδομών, (ορειβατικά καταφύγια, παρατηρητήρια, πινακίδες και οριοσήματα, επιστημονικός εξοπλισμός και υποδομές φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, ξύλινα ή πέτρινα καθίσματα, στέγαστρα, βρύσες), η χάραξη, διάνοιξη και σήμανση μονοπατιών, για την οργάνωση των αναφερόμενων, στα προηγούμενα εδάφια 4,5 και 6, δραστηριοτήτων και εφόσον περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα απ' την καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες Σχέδια Διαχείρισης και Διακίνησης Επισκεπτών ή σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Έργα συντήρησης και βελτίωσης των υφιστάμενων μονοπατιών, υποδομών, ερμηνείας περιβάλλοντος, ήπιας αναψυχής και ξεκούρασης των επισκεπτών (ορειβατικά καταφύγια, χώροι ξεκούρασης) ιστορικών, αρχαιολογικών και θρησκευτικών μνημείων και χώρων, υποδομών φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, εφόσον εκτελούνται με βάση εγκεκριμένες απ' τις καθ' όλη αρμόδιες υπηρεσίες μελέτες ή σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας

- Η λειτουργία των υφιστάμενων ορειβατικών καταφυγίων με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η διοργάνωση οικοτουριστικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της οργανωμένης (ομαδικής) επίσκεψης, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας και οπωσδήποτε και κάθε φορά κατόπιν αδείας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η πρόσβαση και μετακίνηση του εξουσιοδοτημένου προσωπικού για την προστασία, φύλαξη και διαχείριση της περιοχής σε όλη την έκταση της Ζώνης Β καθώς επίσης η πρόσβαση και μετακίνηση με μη μηχανοκίνητα μέσα, των ατόμων για την άσκηση των επιτρεπόμενων στα προηγούμενα εδάφια δραστηριοτήτων και την εκτέλεση επιτρεπόμενων έργων μόνο δια των οδών προσπέλασης, όπως αυτές αναφέρονται και χωροθετούνται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η κυκλοφορία και στάθμευση οχημάτων για την προστασία και φύλαξη της περιοχής και την εξυπηρέτηση των νόμιμα υφιστάμενων εγκαταστάσεων και ασκούμενων δραστηριοτήτων μόνο στις υφιστάμενες οδούς προσπέλασης συμπεριλαμβανομένων των δασικών δρόμων. Είναι δυνατή η απαγόρευση κυκλοφορίας οχημάτων και ατόμων, σε τμήματα του οδικού δικτύου εφόσον λόγω παράνομων δραστηριοτήτων δημιουργούνται προβλήματα στη φύλαξη της περιοχής. Η απαγόρευση της κυκλοφορίας επιβάλλεται με απόφαση των αρμοδίων αρχών, κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου και απαιτείται η τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης και εμποδίων. Η κίνηση τροχοφόρων εκτός του υφιστάμενου οδικού δικτύου επιτρέπεται μόνο σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και για τις ανάγκες φύλαξης της περιοχής μετά την ενημέρωση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Έργα συντήρησης του υφιστάμενου οδικού δικτύου συμπεριλαμβανομένων των δασικών δρόμων, εφόσον προηγουμένως τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα εκτέλεσης τους, συνταχθούν και εγκριθούν από τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες σχετικές Τεχνικές Μελέτες και δοθεί η σύμφωνη με τις κείμενες διατάξεις περιβαλλοντική

αδειοδότηση τους, μετά και τη γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.

β) Δεν επιτρέπονται:

- Οποιαδήποτε αλλαγή των υφιστάμενων χρήσεων γης.
- Η υπαίθρια (εκτός των υφιστάμενων και νομίμως λειτουργούντων καταφυγίων) κατασκήνωση.
- Η κίνηση των επισκεπτών και των ατόμων που ασκούν επιτρεπόμενες στη Ζώνη Β δραστηριότητες εκτός των οδών προσπέλασης (μονοπατιών) που αποτυπώνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Κάθε οικιστική, αγροτική και βιομηχανική δραστηριότητα με εξαίρεση τις επιτρεπόμενες στα προηγούμενα εδάφια δραστηριότητες που αφορούν στη Ζώνη Β.
- Η ρήψη κάθε είδους αδρανών, ανόργανων ή οργανικών υλών, υλικών και σκευασμάτων στο φυσικό περιβάλλον, με εξαίρεση την απόρριψη ή την τοποθέτηση των στερεών απορριμμάτων των επισκεπτών στα ειδικά για το σκοπό αυτό δοχεία απορριμμάτων που τοποθετούνται με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η απόσπαση και συλλογή πάσης φύσεως φυτικού, εδαφικού ή γεωλογικού υλικού, καθώς και κάθε μορφής αλλοίωση σε γεωλογικούς σχηματισμούς.
- Η κατασκευή νέων, ή η βελτίωση υφιστάμενων έργων οδοποιίας συμπεριλαμβανομένων των δασικών δρόμων. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ολοκλήρωση της ασφαλτόστρωσης της οδού Λιτόχωρο – Πριόνια.

Γ. ΖΩΝΗ Γ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

α) Επιτρέπονται:

- Η εκτέλεση έργων προστασίας, συντήρησης, ανάδειξης και ανασκαφών στους ιστορικούς, αρχαιολογικούς και θρησκευτικούς χώρους και μνημεία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και μετά από ενημέρωση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.

- Η ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης και την ήπια αναψυχή, η οποία πραγματοποιείται σε συγκεκριμένες διαδρομές και χώρους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τον σχετικό Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η διανυκτέρευση των ορειβατών και των επισκεπτών στα υφιστάμενα και νομίμως λειτουργούντα καταφύγια με την φύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Οργανωμένες επισκέψεις και ξεναγήσεις του κοινού, με σκοπό την περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, με την επιφύλαξη ειδικών όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η κατασκευή και εγκατάσταση υποδομών, (ορειβατικά καταφύγια, παρατηρητήρια, πινακίδες και οριοσήματα, επιστημονικός εξοπλισμός και υποδομές φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, ξύλινα ή πέτρινα καθίσματα, στέγαστρα, βρύσες), η χάραξη, διάνοιξη και σήμανση μονοπατιών, για την οργάνωση των αναφερόμενων, στα προηγούμενα εδάφια 4,5 και 6 δραστηριοτήτων και εφόσον περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα απ' την καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες Σχέδια Διαχείρισης και Διακίνησης Επισκεπτών ή σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας
- Έργα συντήρησης και βελτίωσης των υφιστάμενων μονοπατιών, υποδομών, ερμηνείας περιβάλλοντος, ήπιας αναψυχής και ξεκούρασης των επισκεπτών (ορειβατικά καταφύγια, χώροι ξεκούρασης) ιστορικών, αρχαιολογικών και θρησκευτικών μνημείων και χώρων, υποδομών φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, εφόσον εκτελούνται με βάση εγκεκριμένες απ' τις καθ' όλη αρμόδιες υπηρεσίες μελέτες ή σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η λειτουργία των υφιστάμενων ορειβατικών καταφυγίων με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Η διοργάνωση οικοτουριστικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της οργανωμένης (ομαδικής) επίσκεψης, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται

στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας και οπωσδήποτε και κάθε φορά κατόπιν αδείας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.

- Η κυκλοφορία και στάθμευση οχημάτων για την εξυπηρέτηση των νόμιμα υφιστάμενων εγκαταστάσεων και ασκούμενων δραστηριοτήτων μόνο στις υφιστάμενες οδούς προσπέλασης συμπεριλαμβανομένων των δασικών και αγροτικών δρόμων. Είναι δυνατή η απαγόρευση κυκλοφορίας οχημάτων και ατόμων, σε τμήματα του οδικού δικτύου εφόσον λόγω παράνομων δραστηριοτήτων δημιουργούνται προβλήματα στη φύλαξη της περιοχής. Η απαγόρευση της κυκλοφορίας επιβάλλεται με απόφαση των αρμοδίων αρχών, κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου και απαιτείται η τοποθέτηση κατάλληλης σήμανσης και εμποδίων. Η κίνηση τροχοφόρων εκτός του υφιστάμενου οδικού δικτύου επιτρέπεται μόνο σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (π.χ. πυρκαγιά, μεταφορά τραυματιών ή ασθενών) και διαχείρισης της περιοχής.
- Έργα συντήρησης του υφιστάμενου οδικού δικτύου συμπεριλαμβανομένων των δασικών και αγροτικών δρόμων, εφόσον προηγουμένως τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα εκτέλεσης τους, συνταχθούν και εγκριθούν από τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες σχετικές Τεχνικές Μελέτες και δοθεί η σύμφωνη με τις κείμενες διατάξεις περιβαλλοντική αδειοδότηση τους, μετά και τη γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η κατασκήνωση και η υπαίθρια άθληση, εκτός των οχλουσών, όπως μηχανοκίνητου αθλητισμού, ιπποδρομιών, αεραθλημάτων κ.λ.π. σε οργανωμένους για τη χρήση αυτή χώρους.
- Η κατασκευή, βελτίωση και συντήρηση έργων και υποδομών που εξυπηρετούν επιτρεπόμενες από την παρούσα Κ.Υ.Α. δραστηριότητες, μετά από έγκριση των αρμοδίων υπηρεσιών και μετά από γνώμη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Η πώληση τοπικών προϊόντων και ενημερωτικού υλικού σε υπαίθριους χώρους και κτίρια που ορίζονται στον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας. Απαγορεύεται κάθε άλλη πώληση τροφίμων και άλλων αντικειμένων, καθώς και η καθ' οιονδήποτε τρόπο έκθεση και διανομή αυτών.

- Η κατασκευή έργων βελτίωσης, αποκατάστασης, συντήρησης και εκσυγχρονισμού λειτουργικών υποδομών και δικτύων (αποχέτευση, ύδρευση, σιδηροδρομικό δίκτυο, δίκτυα Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε. κ.λ.π.), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ως προς τις τεχνικές μελέτες και την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, μετά από γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείριση Εθνικού Δρυμού Ολύμπου. Απαγορεύεται η εγκατάσταση πάσης φύσεως κεραιών (π.χ. κινητής τηλεφωνίας).
- Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, η εφαρμογή βελτιωμένων γεωργικών πρακτικών, η διενέργεια ελέγχων και γενικά η εφαρμογή κάθε μέτρου που σκοπό έχει τον περιορισμό στη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, στην εξοικονόμηση υδατικών πόρων και γενικά στη μείωση της γεωργικής ρύπανσης η οποία ορίζεται σε γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες.

β) Δεν επιτρέπονται:

- Η υπαίθρια (εκτός των υφιστάμενων και νομίμως λειτουργούντων καταφυγίων ή άλλων νομίμων λειτουργούντων υποδομών) κατασκήνωση.
- Η κίνηση των επισκεπτών και των ατόμων που ασκούν επιτρεπόμενες στη Ζώνη Γ δραστηριότητες εκτός των οδών προσπέλασης (επαρχιακών, αγροτικών, δασικών οδών και μονοπατιών) που αποτυπώνονται στον οικείο Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.
- Κάθε οικιστική, αγροτική και βιομηχανική δραστηριότητα με εξαίρεση τις επιτρεπόμενες στα προηγούμενα εδάφια δραστηριότητες που αφορούν στη Ζώνη Γ.
- Η ρήψη κάθε είδους αδρανών, ανόργανων ή οργανικών υλών, υλικών και σκευασμάτων στο φυσικό περιβάλλον, με εξαίρεση την απόρριψη ή την τοποθέτηση των στερεών απορριμμάτων των επισκεπτών στα ειδικά για το σκοπό αυτό δοχεία απορριμμάτων που τοποθετούνται με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.
- Κάθε μορφής αλλοίωση σε γεωλογικούς σχηματισμούς.
- Η τοποθέτηση πινακίδων, εξαιρουμένων των πινακίδων οριοσήμανσης των Ζωνών Προστασίας, ερμηνείας περιβάλλοντος και διακίνησης επισκεπτών, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

καθώς επίσης και των πινακίδων σήμανσης των οδών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Υπουργείου Συγκοινωνιών.

- Οι ανασκαφές, για αρχαιολογική έρευνα, στις περιπτώσεις που προκύπτουν λόγω επιφάνειας που αυτές καταλαμβάνουν, προκαλούν ιδιαίτερα δυσμενείς επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα. Στις περιπτώσεις αυτές μπορούν κατ' εξαίρεση να πραγματοποιηθούν σε μικρή έκταση, με βάση τους ειδικότερους όρους που διατυπώνονται στον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.

1.3.6 Δραστηριότητες επισκεπτών που επιτρέπονται/απαγορεύονται στον Εθνικό Δρυμό

Μέσα στον Εθνικό Δρυμό ισχύει ειδικός «κανονισμός» (Φ.Ε.Κ. 467/25-7-1985 τ.Β΄) που προβλέπει τα ακόλουθα:

- i. Η είσοδος στον Δρυμό επιτρέπεται μόνο από τους υπάρχοντες δρόμους και η κυκλοφορία επιτρέπεται από την ανατολή μέχρι την δύση του ηλίου μόνο στα διαμορφωμένα μονοπάτια.
- ii. Ο επισκέπτης πρέπει να ξέρει ότι δεν επιτρέπονται τα παρακάτω:
 - 1) Η είσοδος σε παιδιά κάτω των 14 χρονών χωρίς συνοδό.
 - 2) Η στάθμευση σε χώρους άλλους εκτός από τους ειδικούς χώρους στάθμευσης
 - 3) Η κοπή δέντρων, η μεταφορά φυτοχώματος, το ξερίζωμα και η συλλογή θάμνων, φυτών, σπόρων.
 - 4) Το κυνήγι κάθε ζώου με οποιοδήποτε μέσο σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.
 - 5) Η καταστροφή και η συλλογή φωλιών, αυγών ή νεοσσών και γενικά η ενόχληση και καταστροφή ειδών της πανίδας.
 - 6) Η πρόκληση ζημιών σε γεωλογικούς σχηματισμούς.
 - 7) Η ελεύθερη κυκλοφορία οποιονδήποτε ζώων που συνοδεύουν επισκέπτες.
- iii. Ο Δρυμός προστατεύεται με ειδική νομοθεσία. Για τους παραβάτες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.Δ. 86/1969, του Ν.Δ. 996/1971 του νόμου 177/1975 και του νόμου 998/1979. (Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., 2003)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

2.1 Φυσικό Περιβάλλον

2.1.1 Τοπογραφικός Προσδιορισμός

Ο ορεινός όγκος του Ολύμπου βρίσκεται στο μέσο περίπου της ηπειρωτικής Ελλάδας και ανήκει στο Νομό Λάρισας και στο Νομό Πιερίας. Η προσπέλασή του είναι εύκολη από το εθνικό οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο Αθηνών - Θεσσαλονίκης, και από επαρχιακούς δρόμους που συνδέουν τις πόλεις και χωριά γύρω από το βουνό.

2.1.2 Μετεωρολογικά Στοιχεία

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχουν κλιματολογικά στοιχεία για τις συνθήκες που επικρατούν στους κύριους όγκους του Ολύμπου. Για την ανάλυση του κλίματος της περιοχής μελέτης χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία των παρακάτω μετεωρολογικών σταθμών που λειτούργησαν ή λειτουργούν στην περιοχή και γύρω από αυτή:

- *Νομός Πιερίας:* Σταθμοί Φωτεινών, Βροντούς, Μοσχοποτάμου και Αγ. Δημητρίου
- *Νομός Λάρισας :* Σταθμοί Λόφου, Λιβαδίου, Κρυόβρυσης και Πύθιου,

Τα στοιχεία των παραπάνω φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Σταθμοί λήψης στοιχείων βροχοπτώσεων και θερμοκρασιών

Σταθμός	Υψόμετρο	Θέση		Υπηρεσία	Περίοδος λειτουργίας
		γεωγρ. Μήκος	γεωγρ. πλάτος		
Φωτεινά* Πιερίας	350	22° 19'	40°14'	Υπουργείο Γεωργίας	1978-1995
Βροντού Πιερίας	182	22° 26'	40°12'	Υπουργείο Γεωργίας	1975-1996
Μοσχοπόταμος Πιερίας	516	22° 19 '	40° 20'	Υπουργείο Γεωργίας	1969-1996
Αγ. Δημήτριος Πιερίας	814	22° 14'	40° 09'	Υπουργείο Γεωργίας	1975-1991
Λόφος* Πιερίας	250	22° 23'	40° 13'	Υπουργείο Γεωργίας	1975-1996
Λιβάδι Λάρισας	1183	22° 09'	40° 08'	Υπουργείο Γεωργίας	1975-2002
Κρυόβρυση*	1030	22°20'	39° 59'	Υπουργείο Γεωργίας	1974-2002
Πύθιο*	750	22°14'	40° 04'	Υπουργείο Γεωργίας	1973-2002

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας (* Μετράει μόνο βροχοπτώσεις)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας (* Μετράει μόνο βροχοπτώσεις)

Στην περιοχή Ολύμπου οι ομβροφόροι άνεμοι έχουν γενική κατεύθυνση ανατολική (άνεμοι ανατολικοί-βορειοανατολικοί Α.ΒΑ έως ανατολικοί-νοτιοανατολικοί Α.ΝΑ). Η παρουσία του ορεινού όγκου συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανομή της βροχής ανάλογα με τη γεωγραφική θέση αφού ο δυτικός χώρος βρίσκεται σε ομβροσκιά και συνεπώς οι μετρήσεις των εκεί σταθμών εμφανίζονται με μικρότερες τιμές σε σχέση με αυτές των ανατολικών περιοχών. Συνεπώς, η έκθεση των σταθμών θεωρείται σημαντικός παράγοντας στην κατανομή της βροχής στο χώρο.

Σε γενικές γραμμές το κλίμα της περιοχής μπορεί να χαρακτηριστεί μεσογειακού τύπου με ηπειρωτική ευρωπαϊκή επίδραση. Οι κατά τόπους διαφοροποιήσεις που παρουσιάζονται είναι αποτέλεσμα της επίδρασης της θάλασσας του Αιγαίου και του έντονου ανάγλυφου της περιοχής λόγω του ορεινού όγκου του Ολύμπου και των Πιερίων. Ανάλογα με το υψόμετρο το κλίμα μεταβάλλεται πλησιάζοντας το μεσευρωπαϊκό με μικρότερες θερμοκρασίες και περισσότερο κατανεμημένες κατά τις εποχές βροχές.

Το κλίμα γενικά του Ολύμπου επηρεάζεται τόσο από τη γεωγραφική θέση και τον όγκο του βουνού, όσο και από την έκθεση των πλαγιών, το ανάγλυφο του εδάφους και το είδος των πετρωμάτων. Οι κατακερματισμένοι ασβεστόλιθοι και δολομίτες που κυριαρχούν στον Όλυμπο, παρουσιάζουν ένα δίκτυο σχισμών, που έχει σαν αποτέλεσμα τη γρήγορη απορρόφηση του νερού της βροχής και του χιονιού και επιτείνεται με αυτό τον τρόπο η ξηρότητα του κλίματος. Αυτός είναι και ο λόγος που από τα 1200μ. υψόμετρο και πάνω οι πηγές στον Όλυμπο σπανίζουν.

Το τμήμα της περιοχής μελέτης μας χαρακτηρίζεται για τις υψηλές βροχοπτώσεις που αυξάνονται από νότο προς βορρά και από ανατολάς προς δυσμάς. Το ύψος της βροχής ανέρχεται από 635mm στις πεδινές περιοχές έως 915mm στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές και η κατανομή τους, γενικά για τις πεδινές περιοχές, είναι ικανοποιητική κατά τη διάρκεια του έτους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Μετεωρολογικού Σταθμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που λειτούργησε σε υψόμετρο 2817μ. στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου (1962-1970) προκύπτει ότι: το μέσο ετήσιο ύψος των κατακρημνισμάτων είναι:

- Α) Για τις χαμηλότερες περιοχές 800-1000 χιλ.
- Β) Για τις μέσου υψομέτρου περιοχές 1200-1400 χιλ.
- Γ) Για τις ψηλές περιοχές 1400-1800 χιλ.

Η κατανομή της βροχής στην ευρύτερη περιοχή για την περίοδο 1975-2002 φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 3)

Πίνακας 3: Ετήσια Κατανομή βροχής στην υπό μελέτη περιοχή κατά την περίοδο 1975-2002 (σε mm)

ΜΗΝΕΣ	ΣΤΑΘΜΟΙ							
	ΦΩΤΕΙΝΑ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΒΡΟΝΤΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΜΟΣΧΟΠΟΤΑΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΛΟΦΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΛΙΒΑΔΙ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	ΚΡΥΟΒΡΥΣΗ	ΠΥΘΙΟ
Ι	64,73	63,52	56,26	52,73	71,12	59,45	55,70	39,97
Φ	68,52	81,54	59,05	52,03	77,99	55,91	47,75	47,51
Μ	77,87	73,89	82,90	62,57	92,51	63,61	56,03	53,88
Α	73,22	77,2	80,85	65,86	79,02	68,32	66,86	61,49
Μ	70,85	59,46	72,73	81,88	68,99	75,67	73,35	78,35
Ι	38,19	38,83	38,64	34,37	38,61	45,26	48,92	46,53
Ι	37,11	37,07	31,39	37,09	32,55	34,09	42,79	37,09
Α	31,28	33,04	33,90	29,69	32,90	36,19	38,24	34,53
Σ	46,19	43,85	52,28	67,07	47,00	37,69	40,27	32,96
Ο	91,12	123,59	95,68	88,22	112,61	64,29	52,70	54,77
Ν	86,02	121,1	101,9	84,65	113,8	90,42	75,87	76,24
Δ	105,35	146,56	97,18	96,37	92,68	84,51	77,32	72,16

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

Η μέση σχετική υγρασία ανέρχεται σε ποσοστό 71,6% και κυμαίνεται από 60,4% το μήνα Ιούλιο ως 81,2% το μήνα Ιανουάριο.

Στον Όλυμπο από τα ετήσια κατακρημνίσματα, η μισή περίπου ποσότητα πέφτει το χειμώνα με μορφή χιονιού και η άλλη μισή με μορφή βροχής και χαλαζιού. Η ψηλότερη ζώνη του βουνού καλύπτεται από χιόνια για επτά περίπου μήνες (Σεπτέμβριο- Μάιο). Το ύψος του χιονιού ποικίλει από μερικά εκατοστά μέχρι 2 μέτρα ανάλογα με την έκθεση και τη μορφολογία του εδάφους. Σε ορισμένα σημεία οι άνεμοι συγκεντρώνουν χιόνι πάχους 8-10 μέτρων (ανεμοσούρια) ενώ σε μερικές βαθιές χαράδρες το χιόνι διατηρείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (αιώνιο χιόνι).

Η χιονοκάλυψη του ορεινού όγκου και η απότομη αύξηση του υψομέτρου του επηρεάζουν και το κλίμα της πεδιάδας του νομού, η οποία αν και βρίσκεται νοτιότερα από τις πεδιάδες της Ανατολικής Μακεδονίας δεν είναι θερμότερη. Η μέση ετήσια

θερμοκρασία της πεδιάδας είναι 13°. Η ετήσια διακύμανση της θερμοκρασίας στην περιοχή για την εξαετία 1974-1980 φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 4).

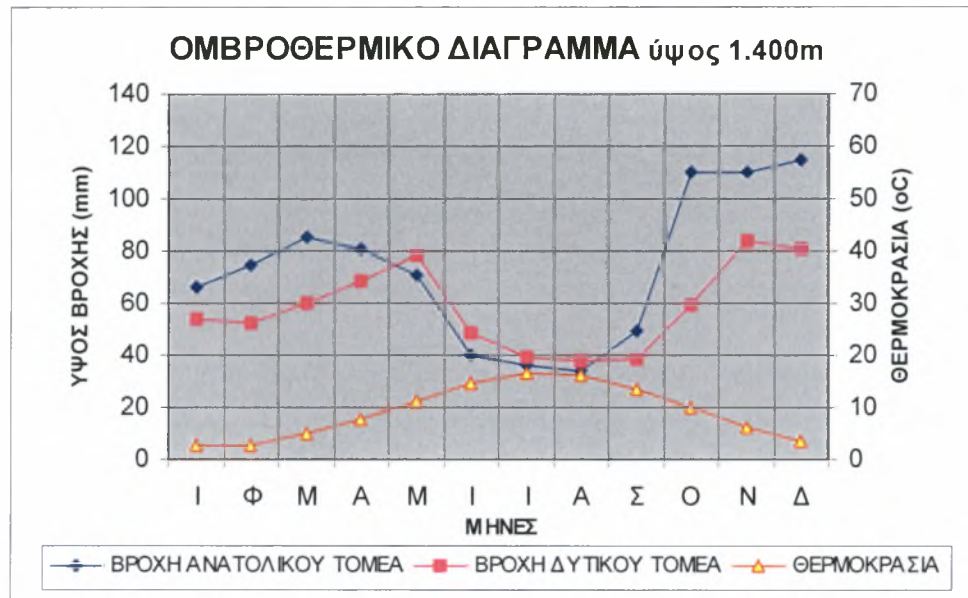
Πίνακας 4: Ετήσια διακύμανση της θερμοκρασίας στην υπό μελέτη περιοχή κατά την περίοδο 1975-2002 (σε c°)

Μήνες	Σταθμοί			
	Βροντού Πιερίας	Μοσχοπόταμος Πιερίας	Αγ. Δημήτριος Πιερίας	Λιβάδι Ελασσόνας
Ι	5,50	4,93	1,52	3,06
Φ	6,45	5,33	0,85	3,10
Μ	9,55	8,00	3,90	5,61
Α	13,26	11,82	8,41	9,46
Μ	18,13	17,00	12,52	13,85
Ι	23,44	21,53	17,69	18,10
Ι	25,72	24,25	19,49	20,39
Α	24,66	23,65	19,29	20,03
Σ	21,13	20,08	16,07	16,98
Ο	16,72	15,07	11,28	12,34
Ν	10,75	9,42	5,61	7,22
Δ	7,02	5,75	2,77	3,88

Πηγή : Υπουργείο Γεωργίας

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία και με δεδομένη τη συσχέτιση των μεγεθών βροχής και θερμοκρασίας με το υψόμετρο, για το μέσο υψόμετρο της περιοχής (1.400m) που θεωρείται και το αντιπροσωπευτικότερο, ο θερμότερος μήνας είναι ο Ιούλιος ενώ ο ξηρότερος μήνας είναι ο Αύγουστος (Σχήμα 1).

Διάγραμμα 1: Διακυμάνσεις θερμοκρασίας και βροχοπτώσεων (μ.ο) ανά τομέα σε σύνθετο ομβροθερμικό διάγραμμα για τα έτη 1975-2002 όπως προκύπτουν σε υψόμετρο 1.400μ. (μέσο υψόμετρο)

Αν και η άνοιξη παρουσιάζεται οψιμότερα ψυχρή, τα επίπεδα της θερμοκρασίας κυμαίνονται φυσιολογικά με μέγιστο τον Ιούλιο και ελάχιστο τον Ιανουάριο. Παγετός παρατηρείται συνήθως κατά τους μήνες Νοέμβριο-Μάρτιο. Το ανάγλυφο και η θέση της περιοχής συμβάλλουν επίσης στη μεγάλη κατά έτος συχνότητα ανέμων που πνέουν από βόρεια και βορειοδυτικά. Γενικά όταν κατά την ψυχρή περίοδο πνέουν άνεμοι νοτίων διευθύνσεων συνοδεύονται από βροχές, ενώ κατά το θέρος οι νότιοι άνεμοι είναι θαλάσσιες αύρες. Οι άνεμοι είναι καθημερινό φαινόμενο στον Όλυμπο και οι περιπτώσεις νηγεμίας σπάνιες. Το καλοκαίρι κατά τη διάρκεια θύελλας έχουν σημειωθεί ταχύτητες ανέμου που φθάνουν τα 110 και μερικές φορές τα 170 χλμ/ώρα. (Φλόκας, 1994)

2.1.3 Γεωμορφολογικά Στοιχεία

Ο όγκος του Ολύμπου αρχίζει από τα Νεογενή Αλλούβια που καταλαμβάνουν τις χαμηλές πεδινές και παραθαλάσσιες περιοχές. Οι εκτάσεις αυτές χρησιμοποιούνται για γεωργικές κυρίως καλλιέργειες μέχρι τον κύριο όγκο του Ολύμπου. Ο κύριος όγκος με το έντονο ανάγλυφο καλύπτεται από κάτω προς τα επάνω με ομοιόμορφα δάση δρυός, πεύκης λευκοδέρμου, μαύρης πεύκης, οξυάς, ελάτης καθώς και άγονες εκτάσεις με βράχια-λιθώνες.

Διακρίνονται πολλές βουνοπλαγιές και κορυφές με ποικιλία ονομάτων.

Η διαφορά υψομέτρων των κορυφών ελαττώνεται σταδιακά από κάτω προς τα επάνω.

Οι κορυφές που διακρίνουμε στην περιοχή μελέτης μας (που ανήκουν στο Ν. Λάρισας) παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5: Κορυφές Ολύμπου που ανήκουν στο Ν. Λάρισας

Από τη ΒΑ πλευρά προς το Μύτικα	Από τη ΝΔ πλευρά προς το Μύτικα
Στεφάνι ή Θρόνος του Δία (2907 μ.)	Αγ. Αντώνιος (2817 μ.)
Μύτικας (2917 μ.)	Σκόλιο (2911 μ.)
Από τη ΒΔ πλευρά προς το Μύτικα	Σκάλα (2866 μ.)
Βουλγάρα (1689 μ.)	Μαγούλες (1847 μ.)
Κίτρος (2422 μ.)	Πύργος Γρίβα (2089 μ.)
Νανά (2290 μ.)	Φλάμπουρο (2673 μ.)
Ράχη Σαλατούρα (1438 μ.)	Μαρτίνι (943 μ.)
Από τη ΝΑ πλευρά προς το Μύτικα	Τερψιθέα (2592 μ.)
Μεταμόρφωση (2699 μ.)	Καραγκούνη (1468 μ.)
Κακόβρακας (2618 μ.)	Τουρτοφωλιά (1241 μ.)
Άνω Γσουκνίδα (1498 μ.)	
Εννέα Πύργοι (2450 μ.)	

Πηγή : *Ιδία Επεξεργασία*

Αντίθετα με τη διαφορά υψομέτρων όσο προχωρούμε προς τα επάνω οι πλαγιές γίνονται ίσως πιο απότομες σχηματίζοντας ασβεστολιθικούς πύργους πλούσιους σε συντρίμμια, σχισμές και ρωγμές. Οι κατακερματισμένοι ασβεστόλιθοι δολομίτες απορροφούν γρήγορα το νερό από τις βροχές τα χιόνια και σε μικρή απόσταση από την επιφάνεια το έδαφος είναι ξηρό. Το νερό είναι σπάνιο πάνω από τα 1000 μέτρα εκτός από αυτό που προέρχεται από την τήξη των χιονιών. Η ξηρασία ισοσκελίζεται από το πυκνό χιόνι (Νοέμβριος – Μάιος) και τις βροχές και καταιγίδες (Μάιος – Νοέμβριος). Ολόκληρη η περιοχή του Εθνικού Δρυμού στον Όλυμπο είχε έντονες φάσεις ανανέωσης, λόγω των μεγάλων τιμών ανύψωσης και βύθισης στη λεκάνη του Θερμαϊκού.

Η μέση κλίση της ανατολικής πλευράς του Ολύμπου κυμαίνεται από 15°-26°, ενώ οι αντίστοιχες τιμές για τις πλευρές των χειμάρρων που την αυλακώνουν κυμαίνονται από 28°-79°. Η μέση κλίση της επιφάνειας της ζώνης των ριπιδίων έχει τιμές μικρότερες από 10°.

Στις μεταφορές υλικών κατά τη δημιουργία του ανάγλυφου υπολογίζεται και η δράση του νερού, είτε με την κανονική του ροή είτε με την πυκνότερη ροή νερού και υλικών.

Στο χώρο του υποβάθρου παρατηρούνται ορισμένες επίπεδες ή με πολύ μικρή κλίση επιφάνειες γνωστές σαν επιφάνειες επιπέδωσης. Διακρίνονται στις επιφάνειες που σχηματίστηκαν κατά τη διαδικασία της Πανεπιπέδωσης με συνθήκες τεκτονικής ηρεμίας και θερμού-υγρού κλίματος (ανώτερη, μέση και κατώτερη), και σ' αυτές που σχηματίστηκαν κατά τη διαδικασία της μερικής επιπέδωσης – Πετροπρόποδες με συνθήκες θερμού – ξηρού – ημίξηρου κλίματος. (Νέζης, 2003)

2.1.4 Στοιχεία Γεωλογίας - Υδρογεωλογίας

Ο Όλυμπος από γεωλογική άποψη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον φθάνοντας σε ηλικία , σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες 180.000 ετών. Ενώ οι γειτονικές οροσειρές των Πιερίων, της Όσσας, του Τίταρου και του κάτω Ολύμπου αποτελούνται κυρίως από γνεύσιους και μεταμορφωσιγενείς σχιστόλιθους (μαρμαγυριακούς, αργλικούς κ.λ.π.), ο Όλυμπος αποτελείται κυρίως από ασβεστόλιθους και μάρμαρα διάφορων διαστάσεων και κυρίως του ανώτερου τριαδικού (ανατολικές πλαγιές με νότιες από 1.200 – 2.000 μ.) και του ιουρασικού. Η κυριαρχία αυτή του ασβεστόλιθου επηρεάζει σημαντικά το κλίμα και την εμφάνιση της βλάστησης.

Το τεκτονικό παράθυρο του Ολύμπου αποτελείται από τρεις διαφορετικούς ανθρακικούς και δολομιτικούς σχηματισμούς διαφορετικών ηλικιών, τριαδικού, ιουρασικού, κρητιδικού, συνολικού πάχους 2.500 μ.

Σύμφωνα με την *"Τεχνική έκθεση – μελέτη του υδατικού ισοζυγίου, της υδρολογικής και υδρογεωλογικής λειτουργίας του χειμάρρου Ενιπέα – Ολύμπου"* (Παυλίδης, 1998), το σύστημα των ασβεστόλιθων του Ολύμπου δεν είναι ενιαίο. Ο ορεινός όγκος του Ολύμπου με τους τρεις αυτούς σχηματισμούς δημιουργεί δυο εμφανείς καρστικούς υδροφορείς και έναν αφανή προς τη μεριά των κορρημάτων.

Χαρακτηριστικό του καρστικού αυτού συστήματος του Ολύμπου, είναι ότι είναι αποκλεισμένο, χωρίς καμία υδραυλική επικοινωνία με τα άλλα γειτονικά πετρώματα (ορεινό όγκο Πιερίων, πετρώματα Δυτ. Θεσσαλίας, τεκτονικό παράθυρο Κρανιάς). Το σύνολο των νερών του Ολύμπου έχει μια κατεύθυνση προς τα ανατολικά. Με αλλά λόγια στην περιοχή που μας ενδιαφέρει δεν υπάρχουν μεγάλες ποσότητες νερού. (Σωτηριάδης, 1994)

2.1.5 Χλωρίδα

Από το 19^ο αιώνα ο Όλυμπος προσέλκυσε το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών βοτανολόγων που ασχολήθηκαν με τη μελέτη της πλούσιας χλωρίδας του. Πρώτος σύγχρονός ερευνητής θεωρείται ο Γάλλος R. Aucher-Eloy που το 1836 επισκέφθηκε τον Όλυμπο και τον Άθω και συνέλλεξε διάφορα φυτά.

Το 1851 μελέτησε τη χλωρίδα του Ολύμπου ο Γερμανός βοτανολόγος και Επιμελητής του Βοτανικού Κήπου των Αθηνών Th. Heldreich, ο οποίος ανακάλυψε και τα πρώτα τοπικά ενδημικά. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Θ. Ορφανίδης επισκέφθηκε το βουνό το 1857 και το 1862 και υπήρξε ο πρώτος Έλληνας βοτανολόγος που ασχολήθηκε με τη χλωρίδα του Ολύμπου.

Ο P. Sintenis από τη Σιλεσία (περιοχή Πολωνίας-Τσεχίας-Γερμανίας) εξερεύνησε την ανατολική πλευρά του Ολύμπου το 1889 και επανήλθε το 1891 μαζί με το συνάδελφο του J. Bornmuller. Ο Σέρβος L. Adamovitsch ανέβηκε στον Όλυμπο το 1905 ανακαλύπτοντας και ένα νέο ενδημικό.

Ο Άγγλος διπλωμάτης S. Atchley, ερασιτέχνης βοτανολόγος, ανέβηκε μέχρι το 1921 μέχρι τη σπηλιά Ιθακίσσιου και το 1922 διέσχισε το Ν-ΝΔ τμήμα του Ολύμπου μελετώντας τη χλωρίδα του. Το 1926 οι Σουηδοί O. Cyren και A. Hayek μελέτησαν τη δυτική πλευρά του Ολύμπου και τον επόμενο χρόνο, το 1927, ο Αυστριακός Handel-Mazzetti συνέλλεξε σημαντικό αριθμό αλπικών φυτών. Μέχρι το 1928 είχαν παρατηρηθεί στον Όλυμπο 626 είδη φυτών.

Το 1932-33 επισκέπτονται το βουνό οι Λ. Πινάτσης και Δ. Ζαγανιάρης. Το 1934 εξερευνεί τον Όλυμπο ο Λιθουανός C. Regel, καθώς και μία ουγγρική αποστολή από τους J. Wagner, Sattala και Huliak, οι οποίοι και συνέλλεξαν μεγάλο αριθμό φυτών για τους βοτανικούς κήπους των Πανεπιστημίων τους, ενώ επισκέπτεται πάλι τον Όλυμπο ο Άγγλος διπλωμάτης (Πρεσβευτής πια) S. Atchley μαζί με τον Ιταλό βοτανολόγο P. Giouseppi.

Το 1934 έγινε μία νέα συστηματική έρευνα της χλωρίδας της περιοχής από τους Χ. Διαπούλη βοτανολόγο και Χ. Μπένο δασολόγο. Το 1937 οι Βούλγαροι N. Stojanoff και D. Jordannoff ερεύνησαν συστηματικά τον Όλυμπο και τον επόμενο χρόνο δημοσίευσαν τη μελέτη τους για 850 είδη φυτών.

Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο επισκέπτονται τον Όλυμπο για μελέτη της χλωρίδας του αρκετοί βοτανολόγοι, ερασιτέχνες και μη, καθώς και ομάδες φοιτητών ξένων Πανεπιστημίων. Χαρακτηριστικές μελέτες και έρευνες έχουν κάνει στη δεκαετία του 1950 οι Λ. Πινάτσης και Κ. Γουλίμης, στη δεκαετία του 1960 ο Π.

Μπρουσάλης, στη δεκαετία του 1970 ο Γ. Σφήκας, καθώς και ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πατρών Δ. Φοίτος με τους συνεργάτες του.

Κύριος όμως ερευνητής και μελετητής της χλωρίδας του Ολύμπου θεωρείται ο Δανός Καθηγητής και μέλος της Ακαδημίας Επιστημών της Δανίας A. Strid, ο οποίος στη δεκαετία του 1970 ερεύνησε ολόκληρο τον Όλυμπο. Στο βιβλίο του «Wild flowers of Mount Olympus» περιγράφει λεπτομερώς πάνω από 1.100 είδη φυτών, τα δε κείμενά του συνοδεύουν 465 φωτογραφίες.

Γενικά σε όλο τον ορεινό όγκο του Ολύμπου έχουν παρατηρηθεί και καταγραφεί πάνω από 1.700 είδη ανωτέρων φυτών (Σπερματοφύτα και Πτεριδόφυτα), δηλαδή περίπου το 25% της αντίστοιχης ελληνικής χλωρίδας και τα περισσότερα, κυρίως των χαμηλών υψομέτρων είναι τα συνηθισμένα μεσογειακά και κεντροευρωπαϊκά. Στη γυμνή από δασική βλάστηση αλπική ζώνη υπάρχουν πάνω από 150 είδη φυτών, τα μισά περίπου των οποίων είναι ενδημικά της Βαλτικής χερσονήσου και τα 12 είναι τοπικά ενδημικά, ενώ το σύνολο των ενδημικών φυτών του Ολύμπου, δηλαδή αυτά που φυτρώνουν μόνο στον Όλυμπο είναι 25. εκτός από τα εξελιγμένα αυτά είδη φυτών υπάρχουν και τα κατώτερα είδη του φυτικού βασιλείου, δηλαδή τα Βρυόφυτα και τα Θαλλόφυτα (λειχήνες κ.ά.).

Στον Όλυμπο υπάρχουν 250 χαρακτηριστικά είδη φυτών και πιο συγκεκριμένα έχουμε 48 είδη φυτών στην κατηγορία Δέντρα-Δέντρα/Θάμνοι, 39 στην κατηγορία Θάμνοι-Θαμνοειδή, 55 στην κατηγορία Βότανα-Φρύγανα, 47 στην κατηγορία Αγριολούλουδα, 36 στην κατηγορία Ορχεοειδή και 25 στην κατηγορία Ενδημικά..(Σφήκας, 1974)

2.1.6 Βλάστηση

Από άποψη βλάστησης ο Όλυμπος χωρίζεται, κατά κάποιον τρόπο, σε τρεις βασικές φυτικές ζώνες, χωρίς όμως να υπάρχουν σαφή όρια μεταξύ τους. Οι ζώνες αυτές είναι η ζώνη της μακκίας βλάστησης, ή η ζώνη των μεσογειακών θαμνώνων, από 250-300μ. μέχρι 600-650μ., η δασική ζώνη από 650-700μ. μέχρι 2.350-2.400μ. και η αλπική ζώνη από 2.400μ. και πάνω.

Στη ζώνη της μακκίας βλάστησης κυριαρχούν τα αείφυλλα σκληρόφυλλα (αριά, κουμαριά, ρείκι, κέδρος, πουρνάρια κ.ά.) και τα μικρά φυλλοβόλα δέντρα – θάμνοι (γαύρος, κουτσουπιά, κοκκορεβυθιά, φράξος, παλιούρι κ.ά.). η μακκία βλάστηση καταλαμβάνει τους πρόποδες και τα χαμηλά υψόμετρα της βόρειας και

ανατολικής πλευράς του Όλυμπου και είναι τόσο πυκνή που σε πολλά μέρη είναι αδιάβατη.

Στη δασική ζώνη βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της χλωρίδας του Ολύμπου με κυρίαρχα είδη τα κωνοφόρα και τα μεγάλα φυλλοβόλα που σχηματίζουν αμιγή δάση και έτσι οριοθετούν τις δικές τους ζώνες εξάπλωσης (διαπλάσεις).

Τη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνει η διάπλαση της μαύρης πεύκης που εκτείνεται από τα 400μ. μέχρι τα 1.700μ., ενώ ως αμιγές δάσος απαντάται κυρίως σε πετρώδεις ράχες και ξερές πλαγιές και από τα 700μ. μέχρι τα 1.400μ. Τα πιο εκτεταμένα δάση βρίσκονται στη βόρεια πλευρά, ενώ στις άλλες περιοχές υπάρχουν μόνο αραιά δάση και μεγάλες συστάδες.

Η διάπλαση του ρόμπολου αρχίζει από τα 1.100μ. και φθάνει μέχρι τα 2.400μ., ενώ από τα 1.700μ. και πάνω είναι το κυρίαρχο δέντρο. Στην εκτεθειμένη Β-ΒΑ πλευρά του Ολύμπου ανέρχεται μόνο μέχρι τα 1.900-2.000μ. Το άλλο κωνοφόρο δέντρο, το μακεδονίτικο έλατο, εκτείνεται από τα 400μ. μέχρι τα 1.700μ. και σπάνια σχηματίζει αμιγείς συστάδες. Στη ΒΑ πλευρά ανέρχεται μέχρι τα 1.900-2.000μ.

Μικρότερη έκταση καταλαμβάνουν τα φυλλοβόλα δέντρα, με επικρατέστερο την οξυά, που σχηματίζει μικρά δάση, κυρίως σε χαράδρες και κλειστές κοιλάδες, μεταξύ 600μ. και 1.800μ. Σε μερικά σημεία εκτείνεται μέχρι τα 1.900μ., ενώ λείπει τελείως από τη Ν-ΝΔ πλευρά του βουνού. Από τα φυλλοβόλα δέντρα μόνο τα διάφορα είδη δρυός σχηματίζουν μικρές συστάδες ή αραιό δάσος. Η δασική βλάστηση υπολογίζεται ότι καλύπτει περίπου το 30% της συνολικής επιφάνειας του Ολύμπου, δηλαδή γύρω στα 200.000 στρέμματα.

Τέλος η αλπική ζώνη που αρχίζει από τα 2.400μ. και πάνω χαρακτηρίζεται από την απουσία δασικής βλάστησης. Μόνο μεμονωμένα ρόμπολα εκτείνονται μέχρι τα 2.600μ., αλλά και αυτά σε θαμνώδη μορφή. Όμως στα λιβάδια, στους βράχους και στις απότομες πλαγιές της αλπικής ζώνης βρίσκονται μερικά από τα ωραιότερα ελληνικά αγριολούλουδα, καθώς και μερικά σπάνια ενδημικά. (Σφήκας, 2001)

2.1.7 Πανίδα

Για το σύνολο της πανίδας του Ολύμπου δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα μία πλήρης και συστηματική μελέτη (όπως π.χ. έχει γίνει για τη γεωλογία και τη χλωρίδα). Οι λίγες επιστημονικές παρατηρήσεις που είχαν γίνει παλαιότερα αφορούσαν κυρίως τα έντομα (Κ. Tuleschkoff - D. Papazoff το 1936 και E. Janssens το 1953) και τα θηλαστικά (O. Koller το 1929, Chaworth-Musters το 1931, F. Peus το

1958 και ο Α. Κανέλλης – Β. Χατζησαράντος το 1955-1962), ενώ για την ορνιθοπανίδα υπήρχαν μόνο οι σκόρπιες πληροφορίες που αναφέρονται στα έργα ξένων περιηγητών, καθώς και στα διάφορα άρθρα ορειβατικού ή ορνιθολογικού περιεχομένου. Οι νεότερες παρατηρήσεις και οι πληροφορίες των διαφόρων επιστημόνων και των ερασιτεχνών ορνιθολόγων, καταγράφονται κάθε φορά σε ειδικό κατάλογο που τηρούσε στο καταφύγιο «Σπήλιος Αγαπητός» ο διαχειριστής του και οδηγός του Ολύμπου Κ. Ζολώτας (είχαν καταγραφεί συνολικά 108 είδη πτηνών).

Το 1985 και μετά από έρευνα και παρατηρήσεις δύο ετών, η βιολόγος Μ. Μαλακού εκπόνησε μελέτη για την πανίδα του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, που χρησιμοποιήθηκε το 1988 και στη σύνταξη του Γενικού Διαχειριστικού Σχεδίου για τον Εθνικό Δρυμό. Στη μελέτη καταγράφονται 32 είδη θηλαστικών, 104 είδη πτηνών, καθώς και 18 ερπετά και αμφίβια.

Σήμερα, αν και ορισμένα είδη έχουν εκλείψει από τον Όλυμπο, όπως π.χ. ο μαυρόγυπας, ή δεν έχει επιβεβαιωθεί η πρόσφατη παρουσία άλλων, όπως π.χ. ο χρυσογέρακας, η ορνιθοπανίδα του εξακολουθεί να είναι σημαντική και ο Όλυμπος περιλαμβάνεται στις σημαντικές περιοχές για τα πουλιά στην Ελλάδα, ενώ έχει κηρυχθεί και περιοχή ειδικής προστασίας.

Στην αρχαιότητα υπήρχαν ακόμα και λιοντάρια, όπως αναφέρει ο Πausanias στα «Ηλειακά» (5,5), ενώ όπως αναφέρεται στο βίο του Αγίου Διονυσίου, υπήρχαν και αρκούδες μέχρι το 16^ο αιώνα τουλάχιστον.

Παρακάτω αναφέρονται, κατά κατηγορία και κατά αλφαβητική σειρά, 182 είδη των ανώτερων κατηγοριών (ομοταξιών) των σπονδυλόζωων που έχουν παρατηρηθεί στη ευρύτερη περιοχή του Ολύμπου και που αντιστοιχούν στο 1/3 των χερσαίων θηλαστικών της Ελλάδας και στο 1/4 των πτηνών (επιδημητικά, φωλιάζονται αποδημητικά, μεταναστευτικά και διαχειμάζοντα).

Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν 34 είδη θηλαστικών, 129 είδη πτηνών, 14 είδη ερπετών και 5 είδη αμφιβίων. (Μαλακού, 1985)

2.1.8 Τοπίο

Το τοπίο του Ολύμπου είναι το πιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του. Δεν είναι δυνατό όμως να περιγραφεί και αναλυθεί επακριβώς λόγω του μεγάλου όγκου του βουνού όπου παρουσιάζονται πλήθος από διαφορετικά μικροτόπια.

Επίσης τα τοπία του Ολύμπου παρουσιάζονται διαφορετικά αν ιδωθούν από διάφορες θέσεις. Ακόμη και από την ίδια θέση το τοπίο του Ολύμπου έχει διαφορές

ανάλογα με την εποχή, καιρό, ώρα και διάφορες άλλες ατμοσφαιρικές μεταβλητές όπως ομίχλη, χιόνι, ηλιοφάνεια κλπ.

Πάντως κοινό χαρακτηριστικό όλων των παραπάνω θεωρήσεων είναι η μεγαλοπρέπεια και σπάνια ομορφιά του πράγμα που ύμνησαν κατά καιρούς φυσιολάτρεις, ποιητές και επιστήμονες. Χονδρικά θεωρούμενος ο ορεινός όγκος του Ολύμπου δεν έχει τη μορφή οροσειράς όπως η Ροδόπη ή Πίνδος, αλλά είναι απομονωμένος και μοιάζει με αποκομμένο γίγαντα.

Χαρακτηριστικότερα τοπία του Ολύμπου από οπτικής και ιστορικής πλευράς αποτελούν οι κορυφές του όπως Σκολιό (2.911μ.), Μύτικας (2.917μ.), Στεφάνι (2.909μ.), Σκάλα (2.866μ.), Άγιος Αντώνιος (2.817μ.) που έχουν τη μορφή στεφάνης και είναι ο στόχος σχεδόν όλων των επισκεπτών του Ολύμπου. Η κατάκτηση των κορυφών του Ολύμπου δεν δίδει μόνο "ορειβατική" ικανοποίηση αλλά προσφέρει και απέραντη θέα προς όλες τις κατευθύνσεις (γωνία 360°). Είναι τα σημεία από τα οποία ξεκινούν βαθιά βάραθρα ή ήπια ρεύματα, ράχες και υψίπεδα που καταλήγουν μέχρι τη θάλασσα.

Είναι ίσως το μοναδικό βουνό που σε τόσο μικρή απόσταση (20 χιλιόμετρα από τη θάλασσα ευθεία απόσταση) φθάνει σε τόσο μεγάλο ύψος. Εκτός από το ανάγλυφο που είναι ποικίλο, το τοπίο επηρεάζεται από την επιφανειακή μορφή των διαφόρων γεωλογικών σχηματισμών καθώς και τη βλάστηση που είναι διαφορετική στις διάφορες ζώνες και αλλάζει με την αλλαγή των εποχών, ηλικίας και λοιπών βιολογικών χαρακτηριστικών.

Το τοπίο του Ολύμπου αν εξεταστεί αδρομερώς σχηματίζει τις ακόλουθες ενότητες:

- i. Το δασωμένο τοπίο που αρχίζει από τα κατώτερα όρια και φθάνει μέχρι τα υψηλότερα δενδροόρια σε ύψος 2.400μ. περίπου. Σχηματίζει διάφορες φυσικές ζώνες άλλοτε χωριστές και άλλοτε χωριστές και άλλοτε εμπλεκόμενες και δυσδιάκριτες μεταξύ τους.
- ii. Οι Αλπικές περιοχές με τη χαρακτηριστική τους ποώδη βλάστηση που εκτείνεται πάνω από το δενδροόριο.
- iii. Οι γυμνές βραχώδεις επιφάνειες που αποτελούνται από ασβεστολιθικούς βράχους διαφόρων χρωματισμών (λευκοί-σκουρόχρωμοι) ανάλογα και με την ορυκτολογική τους σύνθεση. Οι γυμνοί βράχοι έχουν ποικίλες μορφές και καταλαμβάνουν διάφορες επιφάνειες πολλές φορές και σε χαμηλά υψόμετρα.

Μία υποκατηγορία των επιφανειών αυτών είναι οι λεγόμενες σάρες που προέρχονται από θρυμματισμό των βράχων στις αλπικές περιοχές.

Τα κριτήρια διακρίσεως στηρίχθηκαν περισσότερο στην κάλυψη ή και το χρώμα των εξωτερικών επιφανειών. (Νέζης, 2003)

2.2 Ανθρωπογενές Περιβάλλον

2.2.1 Οικιστική Δομή

Στην περιοχή μελέτης οι οικισμοί που μας ενδιαφέρουν ανήκουν στο Δήμο Ολύμπου και στην διευρυμένη Κοινότητα Καρυάς. Οι οικισμοί που ανήκουν στον Δήμο Ολύμπου είναι η Καλλιθέα Ελασσόνας, η Κοκκινόγη, ο Κοκκινοπηλός, η Ολυμπιάδα, το Πύθιο, το Φλάμπουρο και ο Λόφος ενώ οι οικισμοί που ανήκουν στην διευρυμένη Κοινότητα Καρυάς είναι η Καρυά, η Κρυόβρυση και η Συκαμηνέα.

2.2.2 Διοικητική Δομή

Σύμφωνα με τον Ν. 2539/97 για τη "Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης" το τμήμα της περιοχής μελέτης υπάγεται διοικητικά στον Νομό Λάρισας και πιο συγκεκριμένα στο Δήμο Ολύμπου και στη διευρυμένη Κοινότητα Καρυάς.

Στην περιοχή μελέτης τον μεγαλύτερο πληθυσμό έχει το Δ.Δ. Καρυάς με 833 κατοίκους, ενώ τον μικρότερο το Δ.Δ. Κρυόβρυσης με 82 κατοίκους (στοιχεία απογραφής 2001). Σε ότι αφορά την πυκνότητα των οικισμών, τη μεγαλύτερη πυκνότητα εμφανίζει το Δ.Δ. Καρυάς (1.666 κάτοικοι ανά χιλ.στρέμματα) και τη μικρότερη το Δ.Δ. Κρυόβρυσης (410 κάτοικοι ανά χιλ.στρέμματα) (στοιχεία απογραφής 2001) ενώ η πυκνότητα σε επίπεδο νομού είναι 1449,43 (κάτοικοι ανά χιλ.στρέμματα).

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) παρατίθενται ο πληθυσμός, η έκταση και η πυκνότητα των οικισμών για όλα τα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου και της διευρυμένης Κοινότητας της ευρύτερης περιοχής μελέτης σε κατοίκους ανά χιλιάδες στρέμματα, καθώς το αντικείμενο της μελέτης αφορά και την ευρύτερη περιοχή κυρίως ως προς τις υποδομές τουρισμού, και τις διάφορες θέσεις ενδιαφέροντος (αρχαιολογικοί χώροι, θρησκευτικοί, κ.λπ.).

Πίνακας 6: Πληθυσμός, έκταση και πυκνότητα οικισμών στην ευρύτερη περιοχή μελέτης

Δήμος	Δημοτικό Διαμέρισμα	Έτος απογραφής				Εκτάσεις οικισμών (σε χιλ. στρέμματα)	Πυκνότητα οικισμών (κάτοικοι ανά χιλ. στρέμματα)			
		1971	1981	1991	2001		1971	1981	1991	2001
Ολύμπου	Καλλιθέας Ελασσόνας	882	846	830	737	1,2	735	705	691,67	614,17
Ολύμπου	Κοκκινόγειου	413	414	357	326	0,3	1.376,67	1.380	1.190	1.086,67
Ολύμπου	Κοκκινόπηλού	1145	614	764	726	0,5	2.290	1.228	1.528	1452
Ολύμπου	Λόφου	578	386	277	304	1,1	525,45	350,91	251,82	276,36
Ολύμπου	Ολυμπιάδος	682	481	431	398	0,4	1.705	1.202,5	1.077,5	995
Ολύμπου	Πυθίου	857	1260	1113	639	1,0	857	1.260	1.113	639
Ολύμπου	Φλάμπουρου	534	725	638	458	0,6	890	1.208,33	1.063,33	763,33
Καρυάς	Καρυάς	903	750	801	833	0,5	1.806	1.500	1.602	1.666
Καρυάς	Κρυόβρυσης	373	180	323	82	0,2	1.865	900	1.615	410
Καρυάς	Συκαμινέας	289	216	227	171	0,2	1.445	1.080	1.135	855

Πηγή: ΕΣΥΕ

2.2.3 Δημογραφικά στοιχεία

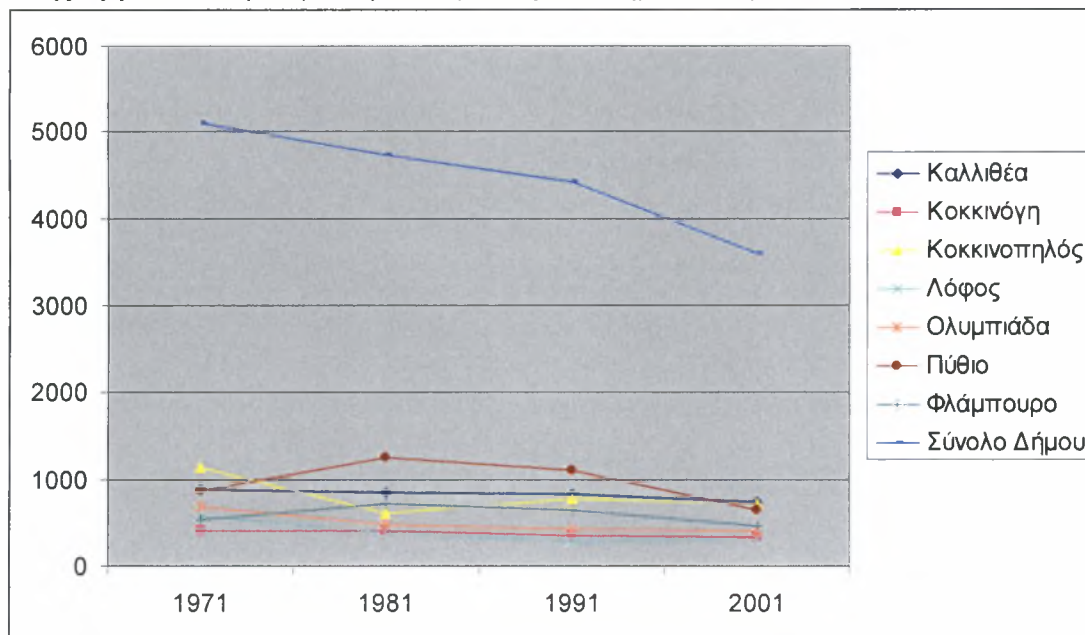
Για το τμήμα της περιοχής που μελετάμε, που υπάγεται στο Ν. Λάρισας, ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό δήμος είναι ο δήμος Ολύμπου, που υπερέχει σημαντικά της διευρυμένης Κοινότητας Καρυάς. Πολυπληθέστερο δημοτικό διαμέρισμα είναι αυτό της Καρυάς. Επίσης, ο παραπάνω δήμος και η διευρημένη κοινότητα παρουσιάζουν σημαντική μείωση (-29,78%), ενώ σε επίπεδο νομού παρουσιάζεται αύξηση 20,27%.

Στον πίνακα 7 που ακολουθεί παρατίθενται τα στοιχεία των πληθυσμών των αντίστοιχων δήμων και των υπαγόμενων σε αυτά δημοτικών διαμερισμάτων, με βάση τα δεδομένα των απογραφών 1971, 1981, 1991 και 2001.

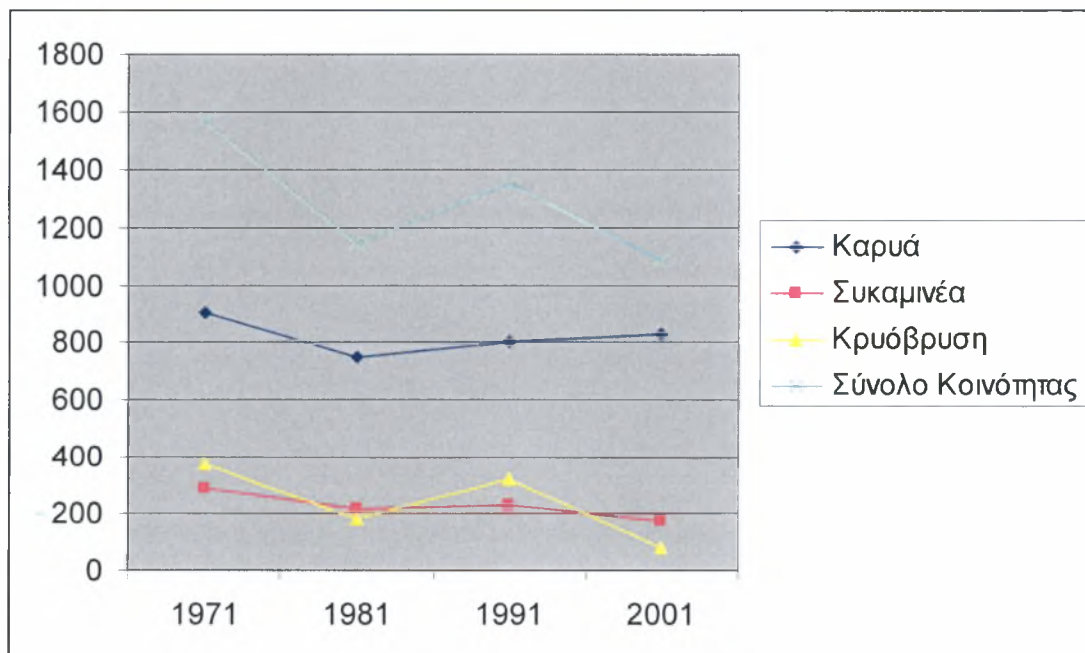
Πίνακας 7: Εξέλιξη και μεταβολή του πληθυσμού 1971 - 1981 - 1991 - 2001

Δήμος	Δημοτικό Διαμέρισμα	Έτος απογραφής				Μεταβολές (%)			
		1971	1981	1991	2001	1971-1981	1981-1991	1991-2001	1971-2001
Ολύμπου	Καλλιθέας Ελασσόνας	882	846	830	737	-4,08	-1,89	-11,20	-16,44
Ολύμπου	Κοκκινόγειου	413	414	357	326	0,24	-13,77	-8,68	-21,06
Ολύμπου	Κοκκινοπηλού	1145	614	764	726	-46,37	24,43	-4,97	-36,59
Ολύμπου	Λόφου	578	386	277	304	-33,22	-28,24	9,75	-47,40
Ολύμπου	Ολυμπιάδος	682	481	431	398	-29,47	-10,39	-7,66	-41,64
Ολύμπου	Πυθίου	857	1260	1113	639	47,02	-11,67	-42,59	-25,44
Ολύμπου	Φλάμπουρου	534	725	638	458	35,77	-12,00	-28,21	-14,23
Σύνολο δήμου Ολύμπου		5091	4726	4410	3588	-7,17	-6,69	-18,64	-29,52
Καρυάς	Καρυάς	903	750	801	833	-16,94	6,8	3,99	-7,75
Καρυάς	Κρυόβρυσης	373	180	323	82	-51,74	79,44	-74,61	-78,02
Καρυάς	Συκαμινέας	289	216	227	171	-25,26	5,09	-24,67	-40,83
Σύνολο κοινότητας Καρυάς		1565	1146	1351	1086	-26,77	17,89	-19,62	-30,61
Σύνολο δήμων περιοχής μελέτης νομού Λάρισας		6656	5872	5761	4674	-11,78	-1,89	-18,87	-29,78
Σύνολο νομού Λάρισας		232226	254295	270612	279305	9,50	6,42	3,21	20,27

Πηγή: ΕΣΥΕ

Διάγραμμα 2: Πληθυσμιακή διακύμανση του Δήμου Ολύμπου

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων ΕΣΥΕ

Διάγραμμα 3: Πληθυσμιακή διακύμανση της Κοινότητας Καρυάς

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων ΕΣΥΕ

2.2.4 Στοιχεία απασχόλησης

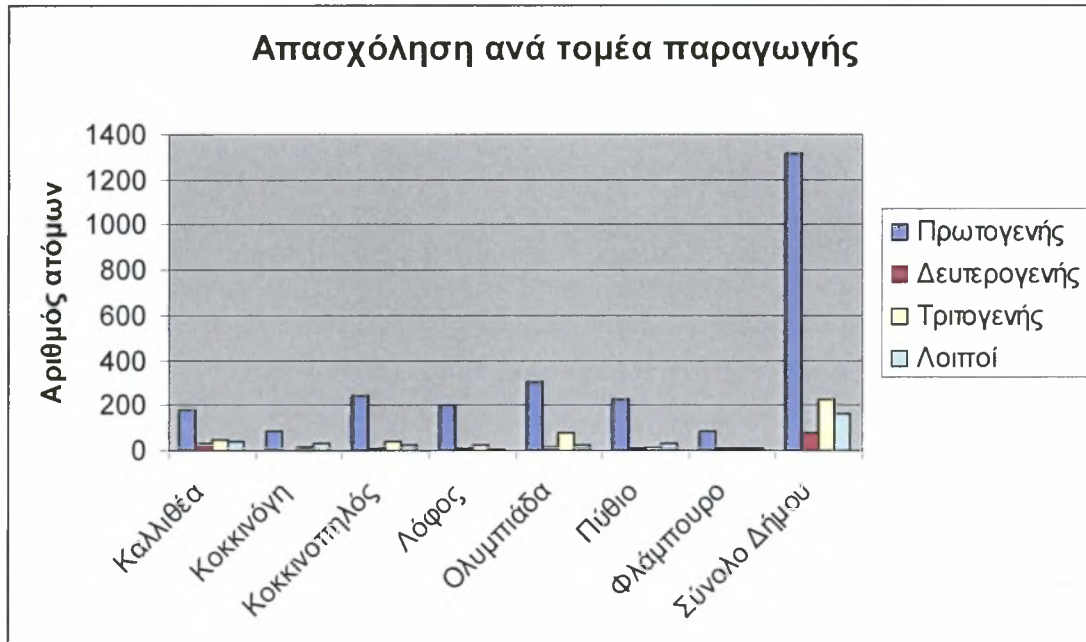
Η απασχόληση του συνολικού ενεργού πληθυσμού της περιοχής για το 1991 ανά τομέα παραγωγής σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα ανά νομό κατανέμεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα (8).

Πίνακας 8: Απασχόληση Κατά Τομέα Παραγωγής

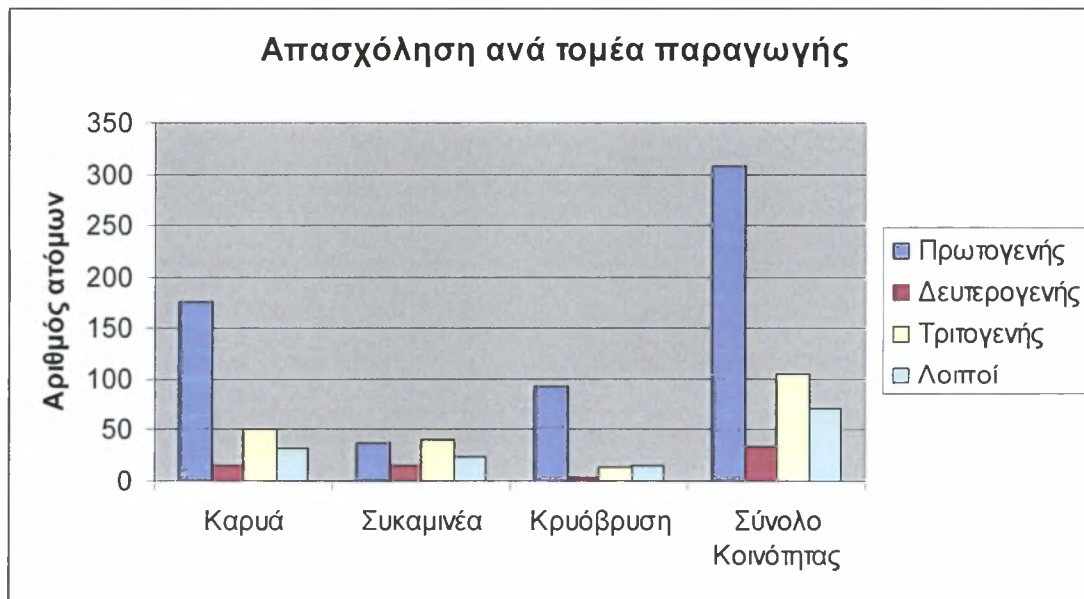
x/c	Δήμος	Δημοτικό Διαμέρισμα	Σύνολο	ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ							
				ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ		ΛΟΙΠΟΙ	
				άτομο	Ποσοστό	άτομα	ποσοστό	άτομο	ποσοστό	άτομο	ποσοστό
1	Ολύμπου	Καλλιθέα Ελασσόνας	308	182	59,1%	32	10,4%	46	14,9%	41	13,3%
2		Κοκκινογείου	146	88	60,3%	3	2%	19	13%	29	19,8%
3		Κοκκινοπηλού	329	240	72,9%	9	2,7%	36	10,9%	21	6,4%
4		Ολυμπιάδος	237	193	81,4%	6	2,5%	24	10,1%	10	4,2%
5		Πυθίου	428	301	70,3%	16	3,7%	78	18,2%	20	0,5%
6		Φλάμπουρου	288	227	78,8%	10	3,5%	14	4,9%	30	10,4%
7		Λόφου	115	87	75,6%	4	3,5%	7	6%	11	9,5%
Σύνολο δήμου Ολύμπου			1851	1318	71,2%	80	4,3%	224	12,1%	162	8,7%
8	Καρυάς	Καρυάς	275	176	64%	15	5,45%	50	18,18%	32	11,63%
9		Κρυόβρυσης	130	38	29,23%	15	11,54%	40	30,77%	24	18,46%
10		Συκαμινέας	127	93	73,22%	4	3,15%	14	11,02%	15	11,81%
Σύνολο Κοινότητας Καρυάς			532	307	57,7%	34	6,4%	104	19,5%	71	13,3%
Σύνολο περιοχής			2383	1625	68,2%	114	4,8%	328	13,8%	233	9,8%
Σύνολο Νομού Λάρισας			102.651	61.387	30,6%	14.214	13,8%	17.337	26,6%	19.811	19,3%

Πηγή: ΕΣΥΕ

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τα ποσοστά απασχόλησης του ενεργού πληθυσμού είναι 68,2% στον πρωτογενή τομέα, 4,8% στον δευτερογενή τομέα, 13,8% στον τριτογενή τομέα και 9,7% σε λοιπές εργασίες. Τα ποσοστά εργαζομένων στον πρωτογενή τομέα είναι διπλάσια από αυτά του νομού, ενώ στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα παρουσιάζονται μειωμένα κατά 9% και 13,2% αντίστοιχα.

Διάγραμμα 4: Απασχόληση κατά τομέα παραγωγής στο Δήμο Ολύμπου

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων ΕΣΥΕ

Διάγραμμα 5: Απασχόληση κατά τομέα παραγωγής στην Κοινότητα Καρυάς

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων ΕΣΥΕ

Με άλλα λόγια ο δήμος Ολύμπου και η διευρυμένη Κοινότητα Καρυάς είναι αγροτικές περιοχές αφού παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα.

2.2.5 Χρήσεις – Καλύψεις Γης

Σύμφωνα με την Απογραφή Γεωργίας – Κτηνοτροφίας ΕΣΥΕ, 1991 οι χρήσεις γης αποτυπώνονται ως εξής: καλλιεργούμενες εκτάσεις και εκτάσεις που βρίσκονται σε αγρανάπαυση, βοσκότοποι, δασικές εκτάσεις, εκτάσεις που καταλαμβάνουν οι οικισμοί, οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερά και άλλες εκτάσεις. Η κατανομή των εκτάσεων κατά τις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης της ΕΣΥΕ και ανά δήμο και κοινότητα της περιοχής μελέτης δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 9).

Πίνακας 9: Χρήσεις γης

Δήμοι	Σύνολο εκτάσεων (χιλ. στρ.)	Καλλιεργούμενες εκτάσεις και αγρανάπαυσις	Βοσκότοποι		Δάση	Εκτάσεις καλυπτόμενες από νερά	Εκτάσεις οικισμών (κτίρια, δρόμοι κλπ.)	Άλλες εκτάσεις
			Δημοτικό ή κοινοτικό	Ιδιωτικό κ.α.				
Ολύμπου	303,9	67,7	123,1	24,9	61,3	1,6	5,1	20,4
Καρυάς	158,8	22	67,5	48,8	19,4	0,3	0,9	-
Σύνολο	462,7	89,7	190,6	73,7	80,7	1,9	6	20,4
Ποσοστό (%)		19,4	41,2	15,9	17,4	0,4	1,3	4,4

Πηγή: ΕΣΥΕ

Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι οι βοσκότοποι αποτελούν με ποσοστό 57,1% την κύρια χρήση γης της περιοχής. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις και τα δάση είναι σχετικά περιορισμένες και καλύπτουν το 19,4% και 17,4% αντίστοιχα της περιοχής, ενώ οι λοιπές χρήσεις γης καταλαμβάνουν πολύ μικρό τμήμα της περιοχής.

Σημειώνεται ότι η περιοχή του Θεσσαλικού Ολύμπου ζει από την κτηνοτροφία και τη γεωργία και η άμεση αναφορά της σε αστικό κέντρο είναι η Ελασσόνα.

Στην περιοχή μελέτης παρατηρείται την τελευταία δεκαετία μία αύξηση των δασικών εκτάσεων, γεγονός που οφείλεται κυρίως στις αναδασώσεις στους βοσκότοπους και είναι χαρακτηριστικό της ζώνης σύγκρουσης χρήσεων (κτηνοτροφίας – δασοπονίας) που είναι όλο το ημιορεινό και ορεινό τμήμα της

περιοχής μελέτης. Γενικά, στην περιοχή μελέτης δεν παρατηρούνται άλλες σημαντικές συγκρούσεις χρήσεων γης.

2.2.5.1. Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού

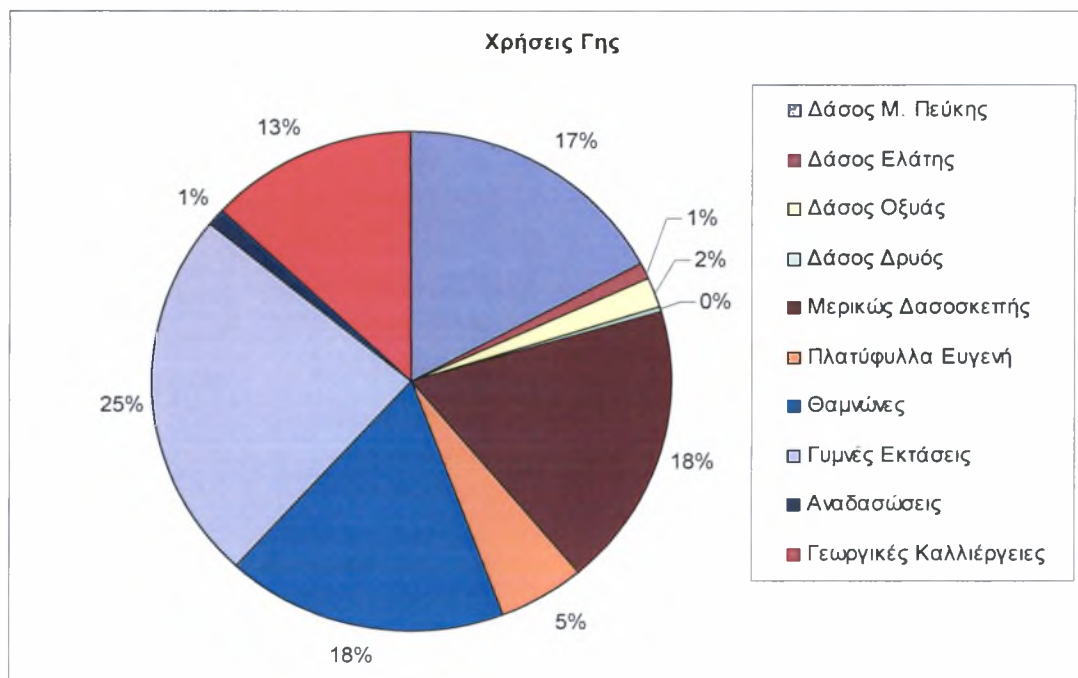
Πιο συγκεκριμένα οι χρήσεις γης που καλύπτουν το Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 10):

Πίνακας 10: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού

Χρήσεις Γης	Σύνολο Εκτάσεων (Ha)	Ποσοστό κάλυψης
Δάσος Μ. Πεύκης	2392,5	17,21%
Δάσος Ελάτης	171,9	1,24%
Δάσος Οξυάς	262,2	1,88%
Δάσος Δρυός	34,8	0,25%
Μερικώς Δασοσκεπείς Εκτάσεις	2562,6	18,43%
Πλατύφυλλα Ευγενή	704,1	5,06%
Θαμνώνες	2448,5	17,61%
Γυμνές Εκτάσεις	3349,1	24,09%
Αναδασώσεις	152,7	1,10%
Γεωργικές Καλλιέργειες	1824,4	13,13%
ΣΥΝΟΛΟ	13902,8	100%

Πηγή: Διαχειριστική Έκθεση Δημοσίου Δάσους Κοκκινοπηλού (Περίοδος 1999-2008)

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνουν οι γυμνές εκτάσεις (24,09%) ενώ την μικρότερη οι αναδασώσεις (1,10%). (Διαχειριστική Έκθεση Δημοσίου Δάσους Κοκκινοπηλού, Περίοδος 1999-2008)

Διάγραμμα 6: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Κοκκινοπηλού

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων της Διαχειριστικής Έκθεσης Δημοσίου Δάσους Κοκκινοπηλού (Περίοδος 1999-2008)

2.2.5.2 Χρήσεις Γης στο Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού

Η έκταση του Δάσους Σπαρμού είναι 1.814,907 εκτάρια και οι χρήσεις γης στην περιοχή παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 11):

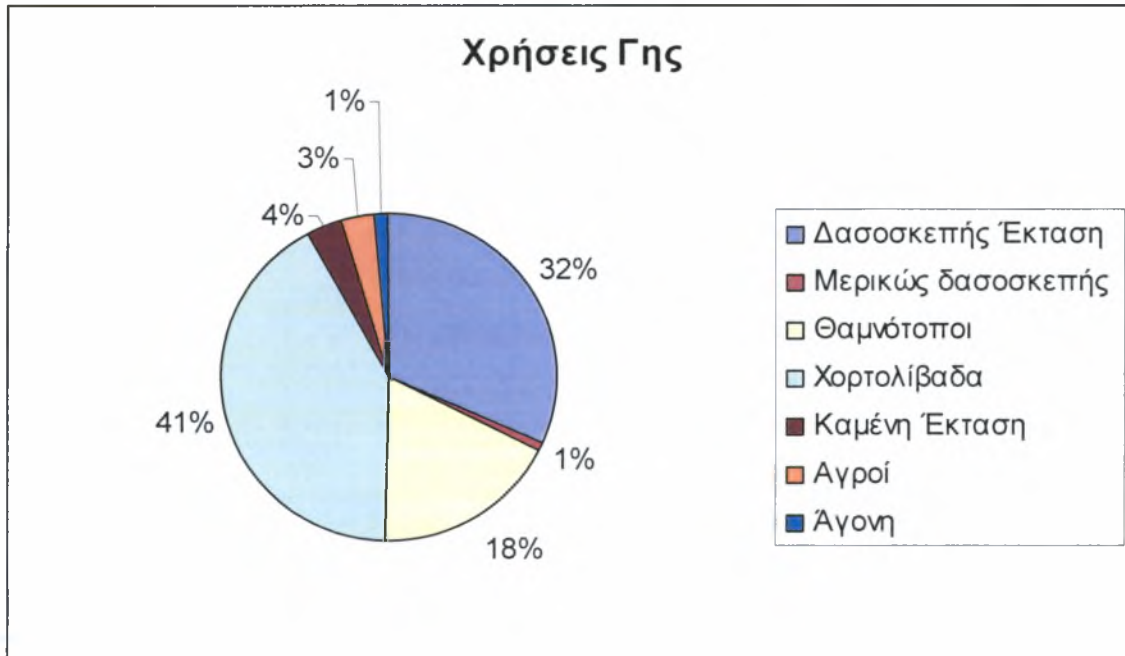
Πίνακας 11: Χρήσεις Γης στο Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού

Χρήσεις Γης	Σύνολο Εκτάσεων (Ha)	Ποσοστό Κάλυψης
Δασοσκεπής Έκταση	575,284	31,70%
Μερικώς δασοσκεπής	12,362	0,68%
Θαμνότοποι	326,585	17,99%
Χορτολίβαδα	753,00	41,49%
Καμένη Έκταση	66,952	3,69%
Αγροί	56,503	3,11%
Άγονη	24,221	1,33%
ΣΥΝΟΛΟ	1.814,907	100%

Πηγή: Μελέτη Διαχείρισης του Μοναστηριακού Δάσους Σπαρμού (Περίοδος 2002-2006)

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνουν τα χορτολίβαδα (41,49%) ενώ την μικρότερη οι μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις (0,68%). (Μελέτη Διαχείρισης του Μοναστηριακού Δάσους Σπαρμού, Περίοδος 2002-2006)

Διάγραμμα 7: Χρήσεις Γης στο Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων της Μελέτης Διαχείρισης του Μοναστηριακού Δάσους Σπαρμού (Περίοδος 2002-2006)

2.2.5.3 Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Καρυάς

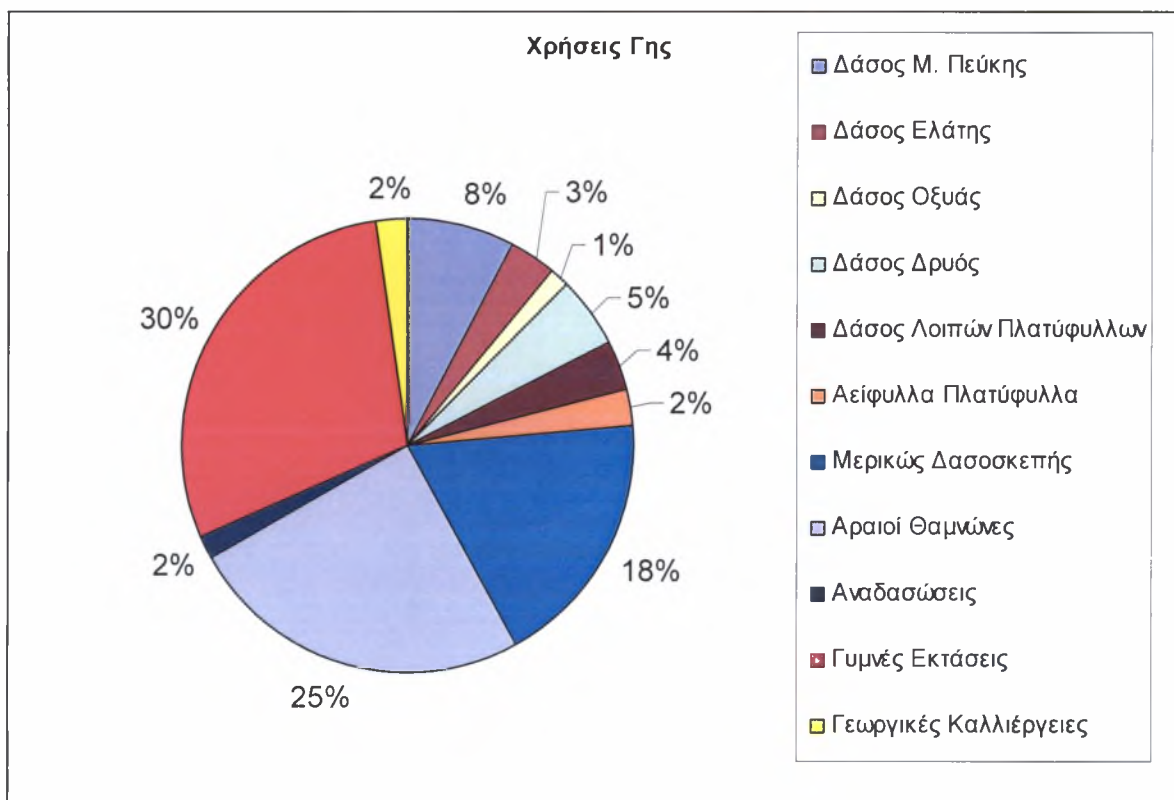
Η συνολική έκταση του Δημοσίου Δάσους Καρυάς είναι 4765,19 εκτάρια ενώ οι χρήσεις γης που καλύπτουν την περιοχή παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 12):

Πίνακας 12: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Καρυάς

Χρήσεις Γης	Σύνολο Εκτάσεων (Ha)	Ποσοστό Κάλυψης
Δάσος Μ. Πεύκης	366,65	7,69%
Δάσος Ελάτης	163,42	3,42%
Δάσος Οξυάς	59,21	1,24%
Δάσος Δρυός	242,67	5,09%
Δάσος Λοιπών Πλατύφυλλων	176,87	3,72%
Χρήσεις Γης	Σύνολο Εκτάσεων (Ha)	Ποσοστό Κάλυψης
Αείφυλλα Πλατύφυλλα	118,28	2,48%
Μερικώς Δασοσκεπείς Εκτάσεις	878,18	18,43%
Αραιοί Θαμνώνες	1175,09	24,66%
Αναδασώσεις	75,77	1,59%
Γυμνές Εκτάσεις	1399,72	29,38%
Γεωργικές Καλλιέργειες	109,33	2,30%
ΣΥΝΟΛΟ	4765,19	100%

Πηγή: Μελέτη Διαχείρισης Δημοσίου Δάσους Καρυάς (Περίοδος 2001-2010)

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα τη μεγαλύτερη έκταση καταλαμβάνουν οι γυμνές εκτάσεις (29,38%) ενώ τη μικρότερη το δάσος οξυάς (1,24%). (Μελέτη Διαχείρισης Δημοσίου Δάσους Καρυάς, Περίοδος 2001-2010)

Διάγραμμα 8: Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Καρυάς

Πηγή: Ιδία επεξεργασία βάσει στοιχείων της Μελέτης Διαχείρισης Δημοσίου Δάσους Καρυάς (Περίοδος 2001-2010)

2.2.5.4 Χρήσεις Γης στο Δημόσιο Δάσος Σγκαμινέας

Το τμήμα του Δάσους που ανήκει στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου είναι μόνο βοσκότοποι.

2.2.6 Ιδιοκτησιακό Καθεστώς

Οι δασικές εκτάσεις της περιοχής μελέτης εκτείνονται στο σύνολο του ορεινού όγκου του Ολύμπου και δασοπολιτικά υπάγονται στη Διεύθυνση Δασών Πιερίας και στη Διεύθυνση Δασών Λάρισας.

Η συντριπτική πλειοψηφία των δασικών εκτάσεων της περιοχής μελέτης εκτείνεται εντός του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, η συνολική έκταση του οποίου υπάγεται διοικητικά στους Νομούς Πιερίας και Λαρίσης.

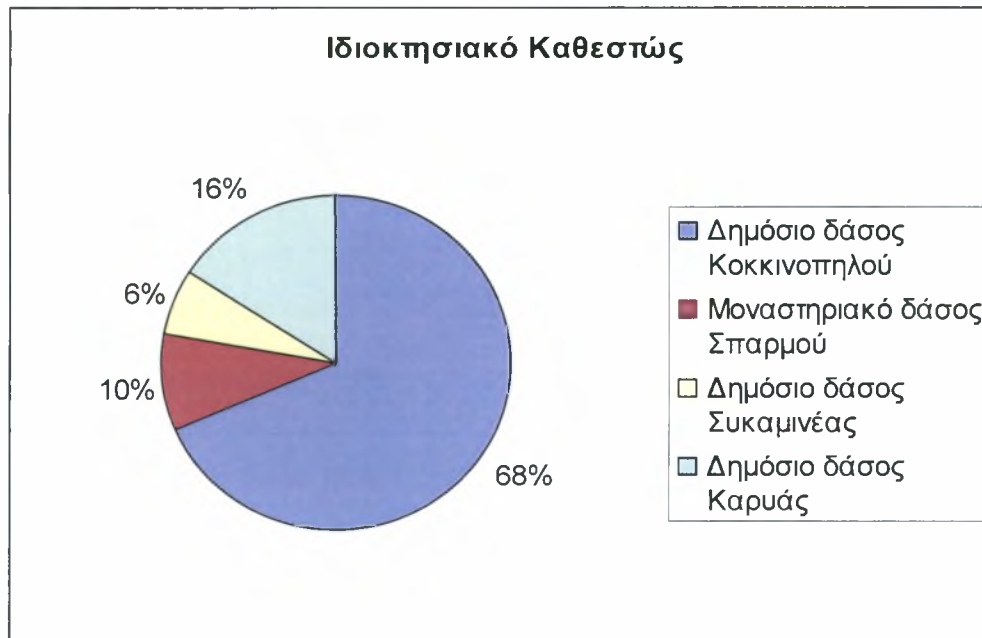
Ο Δρυμός αποτελείται, σύμφωνα με το Π.Δ. του 1938, από τον πυρήνα, έκτασης 40.600 στρεμμάτων και την περιμετρική αυτού ζώνη και διακρίνεται, με βάση το ιδιοκτησιακό καθεστώς όπως φαίνεται στον Πίνακα 13.

Πίνακας 13: Ιδιοκτησιακό καθεστώς δασικών εκτάσεων Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, (σύμφωνα με τα όρια των ζωνών του ΠΔ/1938)

α/α	Δασικό σύμπλεγμα	Ιδιοκτησιακό καθεστώς		Έκταση	Ποσοστό κάλυψης
		δημόσιο	ιδιωτικό		
1.	Δημόσιο δάσος Κοκκινόπηλου	100%		39.900	68%
2.	Μοναστηριακό δάσος Σπαρμού		100%	5.600	10%
3.	Δημόσιο δάσος Συκαμινέας	100%		3.600	6%
4.	Δημόσιο δάσος Καρυάς	100%		9.300	16%
Σύνολο				58.400	100%

Πηγή : Γενικό Διαχειριστικό Σχέδιο Ολύμπου (Master Plan), 1986, Δ/ση Δασών Πιερίας και Λάρισας

Το 1986 συντάχθηκε από την Διεύθυνση Δασών Πιερίας το Γενικό Διαχειριστικό Σχέδιο (Master Plan) το οποίο πρότεινε μεταβολή των ορίων του Δρυμού. Το 1996 ακολούθησε η αναθεώρηση του Γενικού Διαχειριστικού Σχεδίου (Master Plan, Ιούνιος 1996), στην οποία προτάθηκε νέα αύξηση της έκτασης του Εθνικού Δρυμού σε 238.411 στρέμματα. Με την αναθεώρηση του 1996 δεν προστέθηκαν στην περιοχή μελέτης νέα τμήματα. Τα νέα τμήματα αφορούν τμήματα του Δρυμού που ανήκουν στο Ν. Πιερίας. (Master Plan, Ιούνιος 1996)

Διάγραμμα 9: Ιδιοκτησιακό Καθεστώς

Πηγή: *Ϊδία επεξεργασία βάσει στοιχείων του Γενικού Διαχειριστικού Σχεδίου (Master Plan), 1996, Δ/ση Δασών Πιερίας και Λάρισας*

2.2.7 Ιστορικοί – Αρχαιολογικοί Χώροι

Με την ευρεία έννοια του όρου ολόκληρος ο Όλυμπος θα έπρεπε να έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός χώρος γιατί συνδέεται με τους Ελληνικούς θρύλους και ιστορία από αρχαιότατων χρόνων μέχρι σήμερα. Οι αρχαιολογικοί χώροι/θέσεις είναι:

- Όλος ο Θεσσαλικός Όλυμπος έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος. (ΦΕΚ 217/Β/24-6-1987)
- Πύθιον

Στην περιοχή της αρχαίας πόλης Πύθιον, στη ΝΔ πλευρά του Ολύμπου, τη θεσσαλική, έχουν βρεθεί οι βάσεις από τον ναό του Πυθίου Απόλλωνα, κάτω από τον λόφο των Αγ. Αποστόλων, σε υψόμετρο 640 μ., καθώς και τα ερείπια αρχαίου τείχους στο γειτονικό ύψωμα Καστρί σε υψόμετρο 950 μ.

- Τοπόλιανη

Στα ΝΔ του Πυθίου, στην τοποθεσία Τοπόλιανη, σε υψόμετρο 580 μ., έχει βρεθεί νεκροταφείο της Μεσοελλαδικής περιόδου (14^{ος} αι. π.Χ.) καθώς και διάφορα αντικείμενα.

- Καρυά

Ερείπια του αρχαίου κυκλικού τείχους που περιβάλλει την κορυφή Παλαιόκαστρο ή Οξυά της Καρυάς, σε υψόμετρο 1440 μ. (Αδάμου Ι., Δ' Συνέδριο «Ο Όλυμπος στους αιώνες», Ελασσόνα, 1994)

2.2.8 Θέσεις Θρησκευτικού Ενδιαφέροντος

2.2.8.1 Μοναστήρια – Εξωκκλήσια

Μοναστήρια

i. Μονή Αγίας Τριάδας

Βρίσκεται στη Ν-ΝΔ πλευρά του Ολύμπου, σε υψόμετρο 1.020μ., στην πλαγιά της κορυφής Μαγούλες προς τη ρεματιά-χαράδρα του Μαυρατζά-Σπαρμού. Το έτος ίδρυσης της Μονής είναι άγνωστο, γιατί ο παλιός κώδικας του μοναστηριού καταστράφηκε σε πυρκαγιά που έγινε στα τέλη του 18^{ου} αιώνα.

Από τις επιγραφές που έχουν διασωθεί και από το νέο κώδικα της Μονής, βγαίνει το συμπέρασμα ότι η εκκλησία της Αγίας Τριάδας κτίστηκε ή ανακαινίστηκε το 1633 και το παρεκκλήσι του Αγίου Χαράλαμπου το 1755. το μεγάλο μετόχι της Μονής, που ο πάνω όροφός του είχε 60 παράθυρα, κτίστηκε το 1779 και τον επόμενο χρόνο πυρπολήθηκε από τους Τούρκους γιατί είχε γίνει χωρίς την άδεια του Σουλτάνου. Οι χάρτες μέχρι σχεδόν τα μέσα του 20^{ου} αι. ανέφεραν τη Μονή Αγίας Τριάδας στη σημερινή θέση και το Μετόχι Σπαρμού στη θέση του παλιού οικισμού.

Η Μονή Σπαρμού (όπως συνηθίζεται να λέγεται) και Τσιμπίνου που ήταν Σταυροπηγιακή, είχε μεγάλη περιουσία και βοήθησε να ιδρυθεί η ονομαστή Σχολή της Τσαριτσάνης, ενώ πρόσφερε και καταφύγιο στους Κλέφτες και Αρματολούς του Ολύμπου, με αποτέλεσμα να την πυρπολήσουν οι Τούρκοι το 1822. Από την πλούσια βιβλιοθήκη της (βιβλία, χειρόγραφα κ.ά.) και τα αξιόλογα ξυλόγλυπτά της σώζονται πολύ λίγα σήμερα και φυλάσσονται στη Μονή Ολυμπιώτισσας, καθώς και στη Μητρόπολη της Ελασσόνας.

Η Μονή Αγίας Τριάδας λειτούργησε μέχρι το 1932 που εγκαταλείφθηκε. Ανήκε στην Επισκοπή Πέτρας που καταργήθηκε το 1896. τον Απρίλιο του 1943 μισοκαταστράφηκε από τους Γερμανούς κατακτητές. Σήμερα έχουν ανακαινιστεί όλα τα κτίσματα και από το 2.000 λειτουργεί ως αντρικό μοναστήρι που υπάγεται στη Μητρόπολη Ελασσόνας .

i. Μονή Κανάλων

Βρίσκεται στη N-NA πλευρά του Ολύμπου, σε υψ. 820μ., στη βόρεια πλευρά της ρεματιάς-χαράδρας Ζιλιάνα, σε μια θέση που δεσπόζει όλης της ρεματιάς μέχρι την έξοδο στη θάλασσα. Παλαιότερα λεγόταν και Παναγία των Καναλιών ή Παναγία Καναλιώτισσα, από τα κανάλια του νερού που υπάρχουν στο οροπέδιο (μεταξύ Ολύμπου και Κάτω Ολύμπου) και καταλήγουν στη Ζιλιάνα.

Η Μονή, της οποίας το έτος ίδρυσης είναι άγνωστο, ήταν αφιερωμένη στη Γέννηση της Θεοτόκου και γιόρταζε στις 8 Σεπτεμβρίου. Κατά την παράδοση, αλλά και από μαρτυρίες του 19^{ου} αιώνα, το μοναστήρι το ίδρυσαν ή ανακαίνισαν οι μοναχοί Δαμιανός και Ιωακείμ, γύρω στον 11^ο αιώνα. Η μεγάλη εκκλησία στην αυλή του έχει μία επιγραφή 1883 που είναι το έτος επισκευής της, γιατί σύμφωνα με εντοιχισμένη μαρμάρινη πλάκα, ο ναός καταστράφηκε το 1881, αλλά και όπως αναφέρει ο Uspenskij η Μονή προϋπήρχε, αφού το 1638 έγινε ανακαίνιση και το 1689 αγιογράφηση του καθολικού, ενώ σύμφωνα με τον Heuzey λεηλατήθηκε το 1843 από Αλβανούς ληστές (κατά άλλους το 1853).

Στην εξώπορτα της Μονής υπάρχει η επιγραφή «Πατριαρχική Σταυροπηγιακή», στο δε παρεκκλήσι του Αγίου Δημητρίου που είναι στην άκρη της αυλής και αναγέρθηκε το 1684 υπήρχαν βυζαντινές επιγραφές, καθώς και η ημερομηνία Νοέμβριος ΑΧΨΣ (1696). Έξω από το μεγάλο περίβολο της Μονής υπάρχει κτιστή θολωτή βρύση, που κατασκευάστηκε μάλλον το 1847.

Η Μονή, που ανήκε στην Επισκοπή Πλαταμώνος που καταργήθηκε το 1899, λειτούργησε μέχρι το 1927, ενώ το 1930 για να μην ερειπωθεί τελείως «ενώθηκε» με τη Μονή Αγίου Διονυσίου στον Όλυμπο. Το 1987 αποσπάστηκε από τη Μητρόπολη Κίτρους και υπήχθη στη Μητρόπολη Ελασσόνας που ανακαίνισε όλα τα κτίσματα και από το 2001 λειτουργεί ως γυναικεία Μονή.

ii. Μονή Κλημάδων

Παλιό μοναστήρι που σήμερα δεν υπάρχει γιατί καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά το 1833. Η Μονή της Αγίας Τριάδας και του Αγίου Ιερομάρτυρος Ελευθερίου του Κλήμεντος, ή Μονή των Κλημάδων (κατά τους ντόπιους), βρισκόταν στη νότια πλευρά του Ολύμπου, σε υψ. 1.320μ., Β-ΒΑ της Καρυάς και στη θέση που είναι σήμερα το ερημοκλήσι της Αγίας Τριάδας και του Αγίου Ελευθερίου που κτίστηκε το 1913. Βρίσκεται 100μ. αριστερά του ορεινού δρόμου Καρυάς-Μπιχτέσι και πριν τη ρεματιά Κοκκινόχωμα, σε μια «κρυφή» περιοχή μέσα στο δάσος, όπου υπάρχει και παλιό πηγάδι.

Κατά μία εκδοχή η Μονή ιδρύθηκε το 1640, ενώ κατά την τοπική παράδοση είχε κτιστεί πολύ παλαιότερα. Μετά την ολοσχερή καταστροφή του, το μοναστήρι λειτούργησε στο Μετόχι του που ήταν στο ναό του Αγίου Παντελεήμονα στην Καρυά. Το 1919 συγχωνεύτηκε με τη Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου του Σαρανταπόρου. Το έρημο μοναστήρι πυρπολήθηκε το 1943 μαζί με την Καρυά από τους Γερμανούς κατακτητές.

Εξωκλήσια

- i. Στην νότια πλευρά, βόρεια της Καρυάς και Σκαμνιάς: Αγία Τριάδα, Άγιος Νεκτάριος, Παναγία η Φανερωμένη (παμπάλαιο μοναστήρι που καταστράφηκε το 12^ο-13^ο αιώνα).
- ii. Στη Ν-ΝΔ πλευρά, ΝΑ της Κρυόβρυσης: Παναγιά (Κοίμηση της Θεοτόκου).
- iii. Στη δυτική πλευρά, ανατολικά του Πυθίου: Αγία Τριάδα, Ανάληψη (μέσα σε σπηλιά) και Τίμιου Σταυρού ή Αγίων Ταξιαρχών (μέσα σε σπηλιά). (ΑΝ.ΕΛ.ΚΙΣ.)

2.2.8.2 Μνημεία

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται τα μνημεία, η απόφαση χαρακτηρισμού τους καθώς και η θέση τους και η διοικητική υπαγωγή.

Πίνακας 14: Χαρακτηρισμένα μνημεία στην περιοχή του Εθνικού Δρυμού

Δήμος	Περιοχή/Θέση	Χαρακτηρισμός	Διοικητική Απόφαση Χαρακτηρισμού
Διευρυμένη Κονότητα Καρυάς	Καρυές	Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου. Μονόχωρη ξυλόστεγη βασιλική.	Υπό κήρυξη.
Διευρυμένη Κονότητα Καρυάς	Καρυές	Ιερά Μονή Κανάλων Καρυάς Ολύμπου. Σώζονται τα κτίσματα της Τράπεζας, το παρεκκλήσι του Αγίου Δημητρίου και κελλί μοναχού κοντά στην είσοδο. Ναός αφιερωμένος στη Γέννηση της Θεοτόκου.	ΦΕΚ 373/94 ΥΠΠΟ/Β1/Φ32/5546/70 ΦΕΚ 183/τβ/16-3-67 ΥΑ 4701/3-3-62
Ολύμπου	Κοκκινόγειο	Μονή Αγ. Αντωνίου (18 αι)	384/Β/24-5-1994
Ολύμπου	Πύθιο	Ναός Προδρόμου (17 αι)	148/Β/4-3-1984
Ολύμπου	Πύθιο	Ναός Παναγίας (17 αι)	170/Β/17-3-1994
Κ. Καρυάς	Συκαμινέα	Ναός Αγ. Τριάδας (18 αι)	373/Β/19-5-1994

Πηγή: ΑΝ.ΕΛ.ΚΙΣ.

2.2.9 Δίκτυα Τεχνικής και Κοινωνικής Υποδομής – Κοινωνικές Εξυπηρετήσεις

2.2.9.1 Μονοπάτια

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας και τον σχεδιασμό της διακίνησης και διαχείρισης των επισκεπτών στον Εθνικό Δρυμό απαραίτητο στοιχείο είναι η καταγραφή, αποτύπωση και εκτίμηση της κατάστασης των μονοπατιών (ποιοτικά γνωρίσματα, επικινδυνότητα, προσβασιμότητα, κλπ), αυτών που χρησιμοποιούνται και αυτών που εν δυνάμει θα μπορούσαν να ενταχθούν στο σχέδιο διακίνησης.

Στον χάρτη απεικονίζεται το σύνολο των μονοπατιών του Εθνικού Δρυμού, με τα σημεία στα οποία υπάρχουν οι ειδικές παρατηρήσεις επί των γνωρισμάτων των μονοπατιών.

Στην συνέχεια ακολουθεί αναλυτική περιγραφή των μονοπατιών που βρίσκονται στην περιοχή μελέτης (γνωρίσματα, φωτογραφική τεκμηρίωση και αξιολόγηση της κατάστασης):

1. Χαρβαλόβρυση – Κακάβρακας

Αποτελεί το εθνικό μονοπάτι Ο2 που ξεκινάει από τη Χαρβαλόβρυση (μέχρι τη θέση αυτή υπάρχει βατός χωματόδρομος) και καταλήγει στον Κακάβρακα. Στην έναρξη του μονοπατιού δεν υπάρχει σήμανση παρά μόνο ένας μεταλλικός στύλος. Οι χωματόδρομοι πρόσβασης από τον οικισμό Καρυά στο μονοπάτι (από τη θέση Σέλωμα και από το εκκλησάκι της Παναγιάς) χρειάζονται κάποια βελτίωση γιατί σε κάποια σημεία έχουν βαθιές χαραδρώσεις. Στην έναρξη του μονοπατιού υπάρχει χώρος για στάθμευση 10 και άνω αυτοκινήτων.

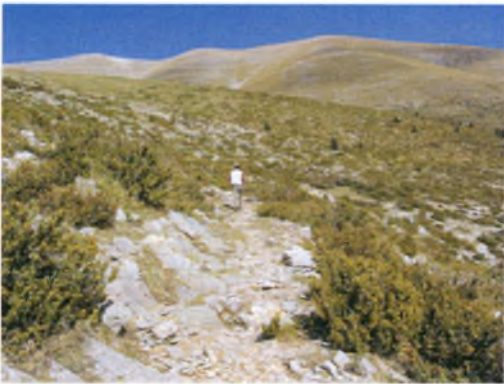

Φώτο 1: Η έναρξη του μονοπατιού

Από την αρχή του μονοπατιού μέχρι τα 1.700 μ. περίπου η βλάστηση είναι χαμηλή ποώδης που γίνεται όλο και πιο αραιή.

Το πλάτος του μονοπατιού μέχρι τα 2.000μ. είναι 80 εκ. – 1 μ. Οι κλίσεις του είναι περίπου 20 – 25 %, ενώ οι εγκάρσιες κλίσεις του σε ελάχιστα μόνο σημεία είναι προς τα κατόντη. Το έδαφος, κατά βάση, είναι βραχώδες. Η επιφάνεια πατήματος είναι κατά θέσεις αρκετά τραχιά με πετρώδη υλικά μεγάλης διαμέτρου που κυλάνε από τα ανάντη και κατά θέσεις αρκετά ομαλή (σε ελάχιστα σημεία μόνο είναι πολύ ομαλή). Οι κλίσεις των πρανών δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλες και το μονοπάτι δε θεωρείται επικίνδυνο.

Μέχρι το υψόμετρο των 2.000 μ. το μονοπάτι συνεχίζει σε έδαφος βραχώδες (μόνο κατά θέσεις με πολύ μικρές κλίσεις το έδαφος είναι γαιώδες). Σε πολλά σημεία τα όρια του μονοπατιού είναι ασαφή και η καθοδήγηση γίνεται με μεταλλικούς στύλους που υπάρχουν κατά μήκος του. Το πλάτος του είναι περίπου 50 – 60 εκ. Οι κλίσεις παραμένουν ίδιες. Η θέα γίνεται καλύτερη με το υψόμετρο. Η επιφάνεια πατήματος είναι σχετικά καλή (κατά θέσεις, βέβαια, υπάρχουν πέτρες μεγάλης διαμέτρου – όπου οι κλίσεις των πρανών αυξάνονται).

Φώτο 2: Κατάσταση του μονοπατιού μέχρι τα 1.700μ.

Φώτο 3: Κατάσταση του μονοπατιού μετά τα 1.700 μ.

Η βλάστηση γίνεται αποκλειστικά χορτολιβαδική μετά τα 2.200 μ. περίπου. Η επιφάνεια πατήματος παραμένει η ίδια και μπορεί να χαρακτηριστεί αρκετά καλή λαμβάνοντας υπόψη το υψόμετρο, τις κλίσεις των πρανών (οι οποίες ποικίλουν και μπορεί να είναι από 40 – 60 %) και το βραχώδες (ξεπλυμένο) έδαφος. Φτάνοντας στην κορυφή Κακάβρακα το μονοπάτι στενεύει λίγο. Η θέα είναι πολύ καλή.

2. Κοκκινοπηλός- θέση Σμέος- Θέση Κανάκη (E4)

Το μονοπάτι αποτελεί τμήμα του διεθνούς μονοπατιού E4. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα διαδρομή με πολλές εναλλαγές στο τοπίο. Το μονοπάτι είναι σε πολύ καλή κατάσταση με πλάτος που συνήθως ξεπερνάει τα 50 εκ. Το έδαφος είναι κυρίως βραχώδες και η επιφάνεια πατήματος με αρκετά πετρώδη υλικά μεγάλης διαμέτρου. Μόνο, όμως, στο τμήμα που πηγαίνει μέσα στο ρέμα οι πέτρες είναι ιδιαίτερα ενοχλητικές και υπάρχουν "παγίδες". Οι κλίσεις του μονοπατιού είναι ιδιαίτερα ήπιες, ενώ οι κλίσεις των πρανών είναι διάφορες (από οριζόντιες μέχρι και 100 %).

Κατά μήκος του υπάρχουν πολλές ξερολιθιές που δίνουν ιδιαίτερη αισθητική αξία στη διαδρομή. Η βλάστηση είναι ποικίλη και ανάλογα με το υψόμετρο και την έκθεση αυτή μπορεί να είναι από χορτολιβαδική και χαμηλή ποώδης μέχρι υψηλή δενδρώδης με πολλά είδη. Η θέα ποικίλει ανάλογα με τη θέση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η είσοδος του μονοπατιού από τον Κοκκινοπλό είναι τελείως αδιαμόρφωτη (έως ανύπαρκτη) γεγονός που δεν αντιπροσωπεύει την αισθητική αξία της διαδρομής.

Σε γενικές γραμμές, το μονοπάτι χρειάζεται μια απλή συντήρηση, κάποιους καθαρισμούς της επιφάνειάς του από πέτρες και ελάχιστες κλαδεύσεις.

Φώτο 4: Κατάσταση του μονοπατιού μέσα στο ρέμα

Φώτο 5: Κατάσταση του μονοπατιού

3. Καλύβα Χριστάκη – Σκολιό – Άγ. Αντώνιος

Το μονοπάτι αποτελεί τη συνέχεια του Ε4 (Κοκκινοπηλός-Σμέος-Κανάκη). Στην καλύβα Χριστάκη καταλήγει ο χωματόδρομος από τη διασταύρωση που πηγαίνει προς το αεραθλητικό Κέντρο Ολύμπου.

Σε γενικές γραμμές, είναι σε αρκετά καλή κατάσταση. Το πλάτος του είναι περίπου 40 – 50 εκ. Το έδαφος, σε όλο το μήκος του, είναι βραχώδες. Οι κλίσεις του, από τη Μεγάλη Γούρνα μέχρι το Σ.Β είναι αρκετά απότομες (πάνω από 20 %), ενώ στη συνέχεια μειώνονται. Στο τμήμα αυτό είναι μεγάλες και οι κλίσεις των πρηνών, γεγονός που αυξάνει κάπως το βαθμό επικινδυνότητας. Η επιφάνεια πατήματος είναι αρκετά τραχιά, λόγω της πτώσης πετρωδών υλικών από τα ανάντη. Μέχρι το Σ.Β τα όρια του μονοπατιού είναι αρκετά ασαφή. Υπάρχουν, όμως, μεταλλικοί στύλοι κατά διαστήματα, οι οποίοι βοηθούν στην καθοδήγηση. Μετά το Σ.Β. τα όρια του μονοπατιού γίνονται σαφή (μόνο κατά θέσεις χάνεται λίγο το μονοπάτι) και οι κλίσεις του γίνονται πιο ήπιες.

Φώτο 6: Κατάσταση του μονοπατιού

4. Χωματόδρομος Καλύβια – καλύβα Χριστάκη (Μεγάλη Γούρνα)

Δεν αποτελεί μονοπάτι περιπατητικό, αλλά διαδρομή με αυτοκίνητο, η οποία χρησιμοποιείται την τελευταία 5ετία, γι' αυτό και περιγράφεται. Από το τέλος του χωματόδρομου ξεκινάει το μονοπάτι προς Αγ. Αντώνιο και Κορυφές. Η συνολική απόσταση από τον οικισμό Καλύβια μέχρι την καλύβα Χριστάκη (Μεγάλη Γούρνα) είναι 21 χλμ. Τα πρώτα 3,5 χλμ. είναι ασφαλτόστρωση και το υπόλοιπο κομμάτι της διαδρομής είναι χωματόδρομος.

Σε γενικές γραμμές, ο δρόμος είναι σε καλή κατάσταση. Οι κλίσεις του είναι από οριζόντιες μέχρι 10 %. Η πρόσβαση, μέχρι το μέσον του περίπου, είναι εύκολη με οποιοδήποτε αυτοκίνητο, ενώ για το υπόλοιπο τμήμα του καλό είναι να υπάρχει αγροτικό. Στο μέσο περίπου της διαδρομής οι κλίσεις των πρανών γίνονται επικίνδυνες, το πλάτος του δρόμου μειώνεται στα 3,5 μ. και η επιφάνειά του είναι αρκετά τραχιά. Οι κλίσεις των πρανών μειώνονται μετά τον ελιγμό στη θέση Σμέος, ενώ η επιφάνεια παραμένει τραχιά με αποκορύφωμα ένα σημείο 40 – 50 μ. περίπου, 200 μ. πριν την καλύβα, όπου η πρόσβαση είναι δύσκολη ακόμη και με αγροτικό. Στην καλύβα Χριστάκη υπάρχει μεγάλος χώρος για τη στάθμευση πάνω από 40 αυτοκινήτων.

Φώτο 7: Ο χωματόδρομος σε υψόμετρο 2.050 μ.

Φώτο 8: Κλίση του δρόμου στη θέση Σμέος

Φώτο 9: Η καλύβα Χριστάκη

2.2.9.2 Ορειβατικά Καταφύγια

i. Καταφύγιο Β΄ ή «Βρυσοπούλες»

Στη Ν-ΝΔ πλευρά το Ολύμπου, πάνω στο αντέρεισμα που βρίσκεται δυτικά της αρχής της χαράδρας Μαυρατζά, στη θέση Βρυσοπούλες και σε υψ. 1.800μ., βρίσκεται το Β΄ καταφύγιο του Ολύμπου που μέχρι το 2002 ανήκε στην Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας Αναρρίχησης (αρχικά Ε.Ο.Σ. και μετέπειτα Ε.Ο.Χ.Ο. και Ε.Ο.Ο.Σ.) ενώ τώρα ανήκει στον Ελληνικό Στρατό (Κ.Ε.Ο.Α.Χ.).

Η τελετή ίδρυσης και θεμελίωσης του καταφυγίου, που βαπτίστηκε προσωρινά «Ελβετία», έγινε στις 20 Μαΐου 1934, αλλά δυστυχώς δεν προχώρησε η κατασκευή του. Στις 14 Αυγούστου 1938 τέθηκε πάλι ο θεμέλιος λίθος και άρχισε η ανέγερσή του με προοπτική να γίνει διώροφο και να εξυπηρετεί 62 ορειβάτες. Δυστυχώς ο ορεινός αυτός ξενώνας, όπως είχε ονομαστεί, έμεινε ημιτελής ενώ έπαθε αρκετές ζημιές στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και των μετέπειτα γεγονότων στην περιοχή.

Το διάστημα 1957-59 έγιναν έργα αποκατάστασης των ζημιών και επέκτασης του καταφυγίου με αποτέλεσμα το ημιδιώροφο οίκημα να μπορεί να φιλοξενήσει 22 ορειβάτες και χιονοδρόμους. Φύλακας του καταφυγίου ορίστηκε ο Γιώργος Μπασμπανάς από την Ολυμπιάδα, γιος του παλιού (πριν από τον Πόλεμο) οδηγού του Ολύμπου Χαράλαμπου Μπασμπανά.

Το 1960 η περιοχή όπου το καταφύγιο, παραχωρήθηκε στο Στρατό (το 1973 την αγόρασε από τον Ο.Δ.Δ.Ε.Π.) για την εκπαίδευση των Δυνάμεων Καταδρομών (Λ.Ο.Κ.), ανοίχθηκε ο ορεινός δρόμος από τον Παλαιό Σπαρμό (17 χλμ.) και κατασκευάστηκαν τολ και άλλες εγκαταστάσεις. Τα εγκαίνια του Κέντρου Εκπαιδύσεως Χιονοδρόμων (Κ.Ε.Χ.) Ολύμπου έγιναν στις 29 Ιανουαρίου 1961, ο δε κάτω όροφος του καταφυγίου παραχωρήθηκε προσωρινά από τον Ε.Ο.Σ. στο Στρατό

για Λέσχη Αξιοματικών. Το διάστημα 1992-94 έγιναν βελτιώσεις στο καταφύγιο από το πρόγραμμα Leader.

Ο πάνω όροφος του καταφυγίου έχει ανακαινιστεί πλήρως από τις Ειδικές Δυνάμεις και λειτουργεί ως Λέσχη των Αξιοματικών, ενώ ως καταφύγιο λειτουργεί ο κάτω όροφος όπου μπορούν να διανυκτερεύσουν γύρω στα 30 άτομα (δεν υπάρχουν κουβέρτες). Σήμερα το καταφύγιο το διαχειρίζεται το Κ.Ε.Ο.Α.Χ. (Κέντρο Εκπαίδευσης Ορεινού Αγώνα και Χιονοδρομικών) και για τη διανυκτέρευση απαιτείται άδεια .

ii. Καταφύγιο στο Πυξάρι (Σαλατούρα)

Βρίσκεται στη ΒΔ πλευρά του Ολύμπου, σε υψ. 1.800μ. στη θέση Πυξάρι της ράχης Κίτρος-Σαλατούρα. Είναι ένα μικρό κτίσμα, παλιό δασικό φυλάκιο (δεκαετία του 1980), που επισκευάστηκε και εξοπλίστηκε αρχικά (1990-91) από τον Σ.Ε.Ο. Θεσσαλονίκης και τελικά από τον Χ.Ο.Σ. Ελασσόνας. Απέχει 1 ώρα περίπου από το τέλος του ορεινού δασικού δρόμου που φθάνει μέχρι το υψ. των 1.540μ. στη δυτική πλευρά της ράχης Σαλατούρα. Διαθέτει 6 κρεβάτια και κουβέρτες και το διαχειρίζεται ο Χ.Ο.Σ. Ελασσόνας.

iii. Καταφύγιο ανάγκης στην κορυφή του Αγίου Αντωνίου

Βρίσκεται σε υψ. 2.815μ. και χρησιμοποιείται μία αίθουσα του μισοερειπωμένου κτίσματος του μετεωρολογικού σταθμού του Α.Π.Θ. που επισκεύασε και διασκεύασε αρχικά (1993-94) η Ο.Λ.Θεσσαλονίκης (που της είχε παραχωρηθεί η χρήση) και τελικά η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης και διάφοροι ορειβάτες. Μπορεί να φιλοξενήσει 12 άτομα.

iv. Καταφύγιο ανάγκης στη Μεγάλη Γούρνα

Βρίσκεται σε υψ. 2.430μ. και είναι ένα μικρό μονόχωρο πέτρινο κτίσμα, μέσα στη μεγάλη Γούρνα που κατασκευάστηκε από τον Ο.Σ. Καλυβίων «Ο Χρηστάκης» το 1998-99 και μπορούσε να φιλοξενήσει 8 άτομα. Δυστυχώς λόγω των χιονοπτώσεων του 2002 έχει μισοκαταστραφεί η στέγη του προκαλώντας ζημιές στο εσωτερικό του που δεν είναι πλέον χρήσιμο.

ν. Καταφύγιο ανάγκης στη νότια πλευρά του Αγίου Αντωνίου

Βρίσκεται σε υψ. 2.360μ. και είναι ένα μικρό ξύλινο κτίσμα λίγο πιο πάνω από το σκι-λιφτ του χιονοδρομικού κέντρου του Στρατού, που μπορεί να φιλοξενήσει 9 άτομα. (Ε.Ο.Ο.Α., Αθήνα, 1996)

2.2.9.3 Συγκοινωνίες – Μεταφορές

Ο κυριότερος οδικός άξονας της περιοχής είναι ο επαρχιακός δρόμος Ελασσόνας – Καρυάς – Λεπτοκαρυάς αλλά και ο οδικός άξονας Κατερίνης- Άγ. Δημήτριος Ελασσόνας και οι δύο άξονες συνδέουν τους δύο νομούς και είναι διαδρομές με ιδιαίτερη φυσική ομορφιά Επίσης, είναι υπό κατασκευή ο δρόμος Σπαρμός – Βρυσοπούλες.

Ιδιαίτερα σημαντική για την περιοχή είναι η διάνοιξη της Παρολύμπιας Οδού που θα συνδέσει όλους τους παρολύμπιους δήμους που σήμερα επικοινωνούν μέσω της Ε.Ο. ή με δρόμους κακής ποιότητας, καταστώματος και σήμανσης.

Πολύ συχνή είναι η επικοινωνία των οικισμών της περιοχής μελέτης με το Ν. Λάρισας και πιο συγκεκριμένα με την Ελασσόνα Το οδικό δίκτυο (εθνικό, επαρχιακό, αγροτικοί, δασικοί δρόμοι, μονοπάτια) αποτυπώνεται στον χάρτη. (ΑΝ.ΕΛ.ΚΙΣ., 2001)

2.2.9.4 Υγεία – Πρόνοια – Κοινωνικές Υποδομές

Ο νομός Λάρισας ανήκει στην Υγειονομική περιφέρεια Θεσσαλίας. Οι υποδομές υγείας που εδρεύουν στην ευρύτερη περιοχή αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 15: Υποδομές Υγείας

Νοσοκομεία	Ν.Γ.Ν. Λάρισας
	Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας
Κέντρα Υγείας	Κέντρο Υγείας Ελασσόνας
Περιφερειακά Ιατρεία	Αγροτικό Ιατρείο Πυθίου

Πηγή: Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

Στην περιοχή υπάρχουν και λειτουργούν οι παρακάτω υπηρεσίες:

1. Αστυνομικό Τμήμα / Σταθμός (Καρυάς, Πυθίου)
2. Πυροσβεστικός σταθμός (Ελασσόνα)
3. Τράπεζες (Ελασσόνα)
4. Υποκατάστημα του ΟΤΕ (Ελασσόνα)
5. Υποκατάστημα των ΕΛΤΑ (Ελασσόνα)
6. Σταθμός υπεραστικών λεωφορείων (Ελασσόνα)

2.2.9.5 Αποχέτευση

Στους οικισμούς της περιοχής μελέτης του Ν. Λάρισας η συλλογή ακαθάρτων επαφίεται στον ιδιώτη. Αποδέκτες είναι χείμαρροι και ρέματα. Στο Κοινοτικό Διαμέρισμα Κρυόβρυσης υπάρχει πρόβλημα με τη διάθεση των ακαθάρτων. Μέρος της αποχέτευσης των ομβρίων του Δήμου Ολύμπου γίνεται με αποχετευτικό δίκτυο.

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι αποδέκτες των λυμάτων των δήμων της περιοχής, ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

Πίνακας 16: Αποδέκτες Συστημάτων Αποχέτευσης

Δήμος Ολύμπου	Αποδέκτης Αποχέτευσης
Κοκκινοπηλού	Ποταμός/ Χείμαρρος
Κοκκινογείου	Ποταμός/ Χείμαρρος
Λόφου	Ποταμός/ Χείμαρρος
Καλλιθέας	Ποταμός/ Χείμαρρος
Πυθίου	Ποταμός/ Χείμαρρος
Ολυμπιάδας	Ποταμός/ Χείμαρρος
Φλάμπουρου	Ποταμός/ Χείμαρρος
Κοινότητα Καρυάς	
Καρυάς	Ρέματα
Συκαμινέας	Ρέματα
Κρυόβρυσης	Ρέματα

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας»

Διαπιστώνουμε ότι στην πλειοψηφία τους τα λύματα των οικισμών της περιοχής καταλήγουν σε ποταμούς ή χείμαρρους.

2.2.9.6 Υδρευση

Σε ό,τι αφορά τις υποδομές ύδρευσης ο δήμος και η διευρυμένη κοινότητα της περιοχής έχουν σχετική επάρκεια σε ότι αφορά την ύπαρξη δικτύου. Η παλαιότητα των δικτύων κάνει επιτακτική την ανάγκη έργων αντικατάστασής τους, ώστε να εξασφαλιστεί η άρτια λειτουργία τους στο μέλλον.

Πίνακας 17: Στοιχεία συστήματος ύδρευσης ανά δήμο

Δημοτικό Διαμέρισμα	Ηλικία	Κάλυψη %	Πηγές	Ανάγκες Παρέμβασης
Δήμος Ολύμπου				
Κοκκινοπηλού	39	100	Φ. πηγές, Γεωτρήσεις	Ανάγκη αντικατάστασης
Κοκκινογείου	27	100	Φ. πηγές, Γεωτρήσεις	-
Λόφου	1	100	Φ. πηγές, Γεωτρήσεις	-
Ολυμπιάδας	35	100	Φ. πηγές, Γεωτρήσεις	Ανάγκη αντικατάστασης
Πυθίου	1	100	Φ. πηγές, Γεωτρήσεις	-
Φλάμπουρου	34	100	Φ. πηγές, Γεωτρήσεις	Ανάγκη αντικατάστασης
Κοινότητα Καρυάς				
Καρυάς	33	100	2 Φ. πηγές	Ανάγκη αντικατάστασης
Συκαμινέας	30	100	2 Γεωτρήσεις	
Κρυόβρυσης	5	100	2 Γεωτρήσεις	-

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

2.2.9.7 Συλλογή και Διαχείριση Απορριμμάτων

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι τρόποι συλλογής και διαχείρισης των απορριμμάτων στον δήμο και την διευρυμένη κοινότητα της περιοχής μελέτης.

Πίνακας 18 : Συλλογή και διαχείριση απορριμμάτων της περιοχής μελέτης

Δημοτικό Διαμέρισμα (ΔΔ)	Τρόπος αποκομιδής	Διαχείριση
Δήμος Ολύμπου		
Κοκκινοπηλού	Ιδιώτης	1 χώρος ημιελεγχόμενης διάθεσης και 4 χώροι ανεξέλεγκτης απόρριψης
Κοκκινογείου	Κοινότητα	
Πυθίου	Κοινότητα	
Ολυμπιάδας	Κοινότητα	
Φλάμπουρου	Κοινότητα	
Λόφου	Κοινότητα	
Κοινότητα Καρυάς		
Καρυάς	Ιδιώτης (Μετά τον Μάιο με απορριματοφόρο)	Ημιελεγχόμενη απόρριψη
Συκαμινέας	-	Ημιελεγχόμενη απόρριψη
Κρυόβρυσης	-	Ημιελεγχόμενη απόρριψη

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας», Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας: Περιοχή Ολύμπου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Οι προτάσεις που ακολουθούν σε αυτό το κεφάλαιο είναι σύμφωνα με την ειδική περιβαλλοντική μελέτη του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου που έγινε από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. το 2003.

3.1 Προτεινόμενο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία

Το γεγονός ότι για την κήρυξη προστατευόμενων περιοχών υφίστανται παράλληλα δύο νόμοι, ο Ν. 1650/86 και το Ν.Δ. 86/1969 επιφέρει σύγχυση αλλά και προβλήματα στην οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση ενός εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών. Έτσι θεωρείται σκόπιμο οι εθνικοί δρυμοί, να ενσωματωθούν όσον αφορά τις διαδικασίες κήρυξης, στο Ν. 1650/86. Η ενσωμάτωση αυτή άλλωστε προβλέπεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 31 του Ν. 1650/86 και την παράγραφο 4 του άρθρου 16 του Ν. 2742/99.

3.2 Καθορισμός ορίων και όρων προστασίας*3.2.1. Πρόταση ένταξης προστατευτέου αντικειμένου*

Για την πρόταση οριοθέτησης της προστατευόμενης περιοχής και τον καθορισμό των ζωνών προστασίας λήφθηκαν υπόψη τα παρακάτω:

1. Η οριοθέτηση των ζωνών που προτείνεται από το Γενικό Διαχειριστικό Σχέδιο του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου και τροποποιεί την οριοθέτηση του Β.Δ. 248/1938.
2. Η οριοθέτηση της περιοχής με κωδικό GR1250001 "Εθνικός Δρυμός Ολύμπου" η οποία έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας, βάσει της Οδηγίας 79/409/ΕΕ και προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας για ένταξη στο Δίκτυο Natura 2000, βάσει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
3. Ο χαρακτηρισμός του πυρήνα του Εθνικού Δρυμού ως απόθεμα βιόσφαιρας.
4. Τα όρια χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, όπως αυτά προσδιορίζονται στον Ν. 3044/2002 (άρθρο 13).

Σύμφωνα με τους ανωτέρω χαρακτηρισμούς και οριοθετήσεις και το θεσμικό-νομικό πλαίσιο (Ν. 1650/87, άρθρα 18 και 19), προτείνεται η ένταξη της προστατευόμενης περιοχής στην κατηγορία Εθνικά Πάρκα με την ονομασία Εθνικός Δρυμός Ολύμπου. Εντός των ορίων προτείνονται οι παρακάτω ζώνες προστασίας:

Ζώνη Α, η οποία περιλαμβάνει τον πυρήνα του Εθνικού Δρυμού, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί και ως απόθεμα βιόσφαιρας.

Ζώνη Β, η οποία περιλαμβάνει σημαντικούς οικοτόπους και ενδιαίτηματα ειδών πανίδας και φιλοξενεί ενδημικά είδη χλωρίδας.

Ζώνη Γ, η οποία περιλαμβάνει την περιοχή μεταξύ των Ζωνών Α και Β και των ορίων του Εθνικού Πάρκου.

3.2.2. Καθορισμός όρων προστασίας

Για την προστασία, αναβάθμιση και την αποτελεσματική διαχείριση του Εθνικού Δρυμού προτείνονται οι παρακάτω επιτρεπόμενες και μη δραστηριότητες και όροι άσκησης αυτών για κάθε προτεινόμενη ζώνη προστασίας:

A. ΖΩΝΗ Α – ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (ΠΥΡΗΝΑΣ)

α) Επιτρέπονται:

1. Η επιστημονική έρευνα, οι τεχνικές δοκιμές, αναλύσεις και μελέτες των δομικών στοιχείων, χαρακτηριστικών και λειτουργιών του οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των ειδών χλωρίδας, πανίδας και των ενδιαιτημάτων τους.
2. Η εφαρμογή μέτρων ή η ανάληψη εκπόνησης δράσεων ή παρεμβάσεων προληπτικού ή κατασταλτικού χαρακτήρα ή εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων ή παρεμβάσεων καθώς επίσης και η προμήθεια του αναγκαίου επιστημονικού και λοιπού εξοπλισμού.
3. Η συστηματική στο χρόνο, η σε καθορισμένες περιοχές και η με συγκεκριμένη μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης στοιχείων και δεδομένων, παρακολούθηση των οικολογικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων και χαρακτηριστικών με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2(β) του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999.

4. Η χρησιμοποίηση δασοπυροσβεστικών μέτρων, μέσων και ανθρώπινου δυναμικού σε περίπτωση εκδήλωσης δασικής πυρκαγιάς.
5. Η χρήση και μετακίνηση με μηχανοκίνητα μέσα σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (πυρκαγιά, μεταφορά τραυματιών ή ασθενών) μετά από ενημέρωση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.

β) Δεν επιτρέπονται:

1. Η εισαγωγή μη ιθαγενών (τοπικών) ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας.
2. Κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, από πρόθεση, καθώς επίσης και η αιχμαλωσία δειγμάτων ειδών της άγριας πανίδας, σε όλα τα στάδια της ζωής των ζώων, η από πρόθεση καταστροφή φωλεών και η καταστροφή και συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον καθώς επίσης και κάθε ενέργεια με δυσμενείς επιπτώσεις στην άγρια πανίδα.
3. Η κοπή, εκρίζωση και υλοτομία ειδών της υπάρχουσας χλωρίδας.
4. Η χρήση χημικών σκευασμάτων για την καταπολέμηση των ασθενειών στη βλάστηση.
5. Η βόσκηση, η εγκατάσταση κυψελών μελισσοσμηνών και η θήρα.

B. ΖΩΝΗ Β – ΖΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

α) Επιτρέπονται:

1. Η επιστημονική έρευνα, οι τεχνικές δοκιμές, αναλύσεις και μελέτες των δομικών στοιχείων, χαρακτηριστικών και λειτουργιών του οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των ειδών χλωρίδας, πανίδας και των ενδιαιτημάτων τους.
2. Η εφαρμογή μέτρων ή η ανάληψη εκπόνησης δράσεων ή παρεμβάσεων προληπτικού ή κατασταλτικού χαρακτήρα ή εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων ή παρεμβάσεων καθώς επίσης και η προμήθεια του αναγκαίου επιστημονικού και λοιπού εξοπλισμού.

3. Η συστηματική στο χρόνο, η σε καθορισμένες περιοχές και η με συγκεκριμένη μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης στοιχείων και δεδομένων, παρακολούθηση των οικολογικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων και χαρακτηριστικών με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2(β) του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999.
4. Η χρησιμοποίηση δασοπυροσβεστικών μέτρων, μέσων και ανθρώπινου δυναμικού σε περίπτωση εκδήλωσης δασικής πυρκαγιάς

β) Δεν επιτρέπονται:

1. Η εισαγωγή μη ιθαγενών (τοπικών) ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας.
2. Κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, από πρόθεση, καθώς επίσης και η αιχμαλωσία δειγμάτων ειδών της άγριας πανίδας, σε όλα τα στάδια της ζωής των ζώων, η από πρόθεση καταστροφή φωλεών και η καταστροφή και συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον καθώς επίσης και κάθε ενέργεια με δυσμενείς επιπτώσεις στην άγρια πανίδα.
3. Η κοπή, εκρίζωση και υλοτομία ειδών της υπάρχουσας χλωρίδας.
4. Η χρήση χημικών σκευασμάτων για την καταπολέμηση των ασθενειών στη βλάστηση.
5. Η βόσκηση, η εγκατάσταση κυψελών μελισσοσμηνών και η θήρα.
6. Η εγκατάσταση πτηνοκτηνοτροφικών μονάδων.

Γ. ΖΩΝΗ Γ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΟΙΚΟΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

α) Επιτρέπονται:

1. Η επιστημονική έρευνα, οι τεχνικές δοκιμές, αναλύσεις και μελέτες των δομικών στοιχείων, χαρακτηριστικών και λειτουργιών του οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των ειδών χλωρίδας, πανίδας και των ενδιαιτημάτων τους.
2. Η εφαρμογή μέτρων ή η ανάληψη εκπόνησης δράσεων ή παρεμβάσεων προληπτικού ή κατασταλτικού χαρακτήρα ή εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών

έργων ή παρεμβάσεων καθώς επίσης και η προμήθεια του αναγκαίου επιστημονικού και λοιπού εξοπλισμού.

3. Η συστηματική στο χρόνο, η σε καθορισμένες περιοχές και η με συγκεκριμένη μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης στοιχείων και δεδομένων, παρακολούθηση των οικολογικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων και χαρακτηριστικών με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2(β) του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999.
4. Η χρησιμοποίηση δασοπροσβεστικών μέτρων, μέσω και ανθρώπινου δυναμικού σε περίπτωση εκδήλωσης δασικής πυρκαγιάς
5. Οι οικοδομικές εργασίες, τα έργα δασοπροστασίας και η διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων γενικά.
6. Η ελεύθερη βόσκηση σε εκτατική μορφή.
7. Η γεωργία και η δενδροκαλλιέργεια στις νόμιμα καλλιεργούμενες εκτάσεις, απαγορευμένου κάθε νέου έργου εκχέρσωσης καθώς και η με οποιονδήποτε τρόπο καταστροφή ή αλλοίωση των φυτοφρακτών.
8. Η θήρα όπως ασκείται σήμερα και μέχρι την εκπόνηση ειδικής μελέτης από τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, σε συνεργασία με την αρμόδια Δασική Αρχή, για την φέρουσα ικανότητα, τις περιοχές και τους όρους άσκησης της δραστηριότητας.
9. Η άσκηση της δραστηριότητας της μελισσοκομίας.
10. Η υλοτομία, συγκέντρωση και μεταφορά τεχνικής ξυλείας, καυσόξυλων και βοτάνων από δημόσια και μοναστηριακά δάση και δασικές εκτάσεις.
11. Η άσκηση της μελισσοκομίας σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που περιγράφονται στον Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας.

β) Δεν επιτρέπονται:

1. Η εισαγωγή μη ιθαγενών (τοπικών) ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας.
2. Η σύλληψη ή θανάτωση, από πρόθεση (εξαιρουμένης της νομίμως ασκούμενης θήρας, καθώς επίσης και η αιχμαλωσία δειγμάτων ειδών της

άγριας πανίδας, σε όλα τα στάδια της ζωής των ζώων, η από πρόθεση καταστροφή φωλεών και η καταστροφή και συλλογή των αυγών στο φυσικό περιβάλλον καθώς επίσης και κάθε ενέργεια με δυσμενείς επιπτώσεις στην άγρια πανίδα.

3. Η κοπή, εκρίζωση και υλοτομία ειδών της υπάρχουσας χλωρίδας
4. Η χρήση χημικών σκευασμάτων για την καταπολέμηση των ασθενειών στη βλάστηση.
5. Υφιστάμενα παράνομα έργα ή δραστηριότητες, τα οποία θα πρέπει να απομακρυνθούν από την περιοχή με την υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τις υποδείξεις των αρμοδίων Υπηρεσιών και του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Οι προτάσεις και οι επιθυμίες των κατοίκων και των αντιπροσώπων τους στην τοπική αυτοδιοίκηση είναι πολύ σημαντική για την διαχείριση μιας προστατευόμενης περιοχής αλλά και για τη χωροθέτηση των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, προκειμένου να υπάρχει συναίνεση και αποφυγή συγκρούσεων. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι προτάσεις της τοπικής κοινωνίας που προέκυψαν ύστερα από συνέντευξη αλλά και από συμπλήρωση ερωτηματολογίου (βλέπε παράρτημα) από τον Δήμαρχο του Δήμου Ολύμπου αλλά και από τον Κοινοτάρχη της Κοινότητας Καρυάς καθώς και από τους αντιπροσώπους της τοπικής κοινωνίας.

Τα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν είναι 15 και μοιράστηκαν σε αντιπροσώπους της τοπικής κοινωνίας γιατί περιέχουν εξειδικευμένες ερωτήσεις που εκτιμήθηκε ότι θα ήταν δύσκολο να απαντηθούν από απλούς πολίτες – κατοίκους. Επίσης, κατά την επίσκεψη στον Δήμο και στην Κοινότητα συζητήθηκαν και τα θέματα των υποδομών, της διαχείρισης της περιοχής αλλά και της κτηνοτροφίας και της γεωργίας.

A) Δήμος Ολύμπου

Όπως προκύπτει από την συζήτηση με τους τοπικούς αντιπροσώπους αλλά και από την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων δεν συμφωνούν με την ένταξη της περιοχής στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου γιατί πιστεύουν ότι θα περιορίσει την ανάπτυξη της περιοχής.

Διάγραμμα 10: Ένταξη της περιοχής στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου (Ε.Δ.Ο.)

Πηγή: *Ιδία επεξεργασία*

Οι εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας πιστεύουν ότι η ένταξη της περιοχής στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην περιοχή τους καθώς θα περιορίσει την ανάπτυξη αλλά και θα αποτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή.

Για το μελλοντικό σχεδιασμό είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη τα ήδη προγραμματισθέντα έργα. Σύμφωνα με την απάντηση στην ερώτηση 3 του ερωτηματολογίου, παρακάτω περιγράφονται αναλυτικά για την περίοδο 2007-2013 τα προγραμματισθέντα έργα και διακρίνονται σε αυτά που προτάθηκαν και εγκρίθηκαν, σε αυτά που έχουν προταθεί και αναμένεται η τελική απόφαση και σε αυτά που είναι υπό σχεδιασμό και δεν έχουν προταθεί ακόμα.

Όλα σχεδόν τα έργα χρηματοδοτούνται από το Δ΄ ΚΠΣ και από τα προγράμματα Global grants της Νομαρχιακής Αυτ/σης. Τα έργα που αφορούν τις υποδομές χρηματοδοτούνται μόνο από το Δ΄ ΚΠΣ.

Τα έργα που προτάθηκαν και εγκρίθηκαν είναι:

➤ Πρωτογενής τομέας

1. Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων και προώθηση της Βιολογικής κτηνοτροφίας.

➤ Τουρισμός

1. Βελτίωση των υφιστάμενων ορεινών μονοπατιών στον Όλυμπο μέσω διευθέτησής τους, διάνοιξης του πλάτους τους (ενός μέτρου) και στρώσιμο με πέτρα του περιβάλλοντα χώρου, ώστε να είναι προσπελάσιμα. Τα μονοπάτια αυτά είναι:
 - A. Βρυσοπούλες –Μύτικας 2,30 ώρες(κορυφή του Ολύμπου)
 - B. Χριστάκης –Σχολειό 1,30 ώρες
 - Γ. Κοκκινοπηλός –Σχολειό 3,50 ώρες
 - Δ. Από Ι. Μονή Αγίας Τριάδας –Μαυρατζιάς –Στρατόπεδο θέση Παπαρόδι (παλαιό μονοπάτι με το οποίο επικοινωνούσε ο παλιός οικισμός Βρυσοπούλες με το Μοναστήρι, χρειάζεται συντήρηση και διάνοιξη . Διέρχεται μέσα από φαράγγι. Διαδρομή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους)
 - E. Από Βρυσοπούλες –Μπάρες Σκαμνιώτικες έως τον Αγιο Διονύσιο Λιτοχώρου. (Μέσω αυτού του μονοπατιού οι κάτοικοι επισκέπτονταν τη Μονή Αγ. Διονυσίου. Οι Σκαμνιώτικες Μπάρες είναι στην καρδιά του Ολύμπου . Βλέπει τις κορφές του Ολύμπου αριστερά, ενώ δεξιά έχει θέα στον κάμπο.Ο στόχος της πρότασης είναι η τόνωση του τουριστικού ενδιαφέροντος για την περιοχή σε συνδυασμό: α) με την ολοκλήρωση του δρόμου Σπαρμός – Βρυσοπούλες (Χιονοδρομικό κέντρο) και β) με την αξιοποίηση του ορεινού οικισμού Κοκκινοπηλού. Τα μονοπάτια θα αποτελέσουν πρόταση πεζοπορίας στο ιερό βουνό, (εναλλακτικός τουρισμός) στον επισκέπτη που θα γνωρίζει ήδη την περιοχή από το χιονοδρομικό κέντρο αλλά και στους επισκέπτες του Κοκκινοπηλού που αυξάνονται κατά τους θερινούς μήνες. Επίσης, στόχος είναι η αύξηση των επισκεπτών, αύξηση που μπορεί να δώσει ώθηση σε επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού από ιδιώτες, κατοίκους της περιοχής, (π.χ. δωμάτια για ενοικίαση, εστιατόρια) με πολλαπλά οφέλη (απασχόληση, εισόδημα κλπ.).
2. Ολοκλήρωση του δρόμου προς πίστα απογείωσης ανεμόπτερων (περιοχή Τουρτοφωλιά).
3. Διοργάνωση ετήσιων αγώνων πτήσης ανεμόπτερων, παραπέντε.
4. Ολοκλήρωση των έργων πίστας moto-auto cross και πίστας ανεμόπτερων. Στόχος είναι η ανάπτυξη αθλητικών δρώμενων και εναλλακτικών καινοτόμων δραστηριοτήτων (πτήση με ανεμόπτερο). Επίσης στόχο αποτελεί η διεξαγωγή αγώνων μηχανοκίνητων αλλά και ανεμόπτερων. Διεξαγωγή τέτοιων αγώνων έχει γίνει στο παρελθόν και μάλιστα με επιτυχία αν αναλογιστεί κανείς και την

έλλειψη υποδομών που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν περαιτέρω τους επισκέπτες των αγώνων. Πιο συγκεκριμένα τα έργα είναι:

A. Περίφραξη πίστας moto-cross, κατασκευή κτιρίων, η/μ εξοπλισμός, υδροδότηση, ηλεκτροδότηση.

B. Ολοκλήρωση του δρόμου προς Τουρτοφωλιά. Διαμόρφωση χώρου της πίστας απογείωσης των ανεμόπτερων, κατασκευή περιπτερού διεξαγωγής αγώνων, περίφραξη χώρου και διαμόρφωση χώρου παρκαρίσματος.

➤ Υποδομές

1. Δίκτυο αποχέτευσης και εγκαταστάσεις επεξεργασίας ακαθάρτων (βιολογικός καθαρισμός) σε μικρούς οικισμούς (Ολυμπιάδας-Φλαμπούρου και Καλλιθέας) με τη μέθοδο των υγροτόπων (ή άλλες εναλλακτικές μεθόδους). Οι παραπάνω οικισμοί αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα με κίνδυνο μόλυνσης του περιβάλλοντος (μόλυνση υδροφόρου ορίζοντα στην Ολυμπιάδα –Φλάμπουρο διότι τα λύματα οδηγούνται σε ρέματα, που καταλήγουν ακόμα και στο πόσιμο νερό, ενώ στην Καλλιθέα παρατηρείται, ως αποτέλεσμα της μη απορροφητικότητας των εδαφών, οι κάτοικοι να συνδέουν τις αποχετεύσεις τους με το δίκτυο ομβρίων, με πολλούς κινδύνους για την υγεία τους). Στόχος είναι η προστασία του περιβάλλοντος και του υδροφόρου ορίζοντα αλλά και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας ακαθάρτων για τα δύο Δ.Δ. Φλάμπουρου και Ολυμπιάδας είναι κοινές διότι πρόκειται για όμορους και σε μικρή απόσταση οικισμούς και για την Καλλιθέα, που είναι έδρα του Δήμου, ξεχωριστές. Η μελέτη θα πρέπει να περιλαμβάνει το δίκτυο αποχέτευσης το οποίο θα οδηγείται σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας των ακαθάρτων με μεθόδους που θα προσιδιάζουν στο έδαφος και στον όγκο των λυμάτων.

Τα έργα που έχουν προταθεί και αναμένεται η τελική απόφαση:

➤ Πρωτογενής τομέας

1. Αναδιάρθρωση καλλιεργειών και στήριξη της προσπάθειας του συνεταιρισμού καλλιέργειας ενεργειακών φυτών για την παραγωγή Βιοντίζελ, καθώς και η προώθηση της καλλιέργειας αγροτικών προϊόντων διατροφής, με βιολογικές μεθόδους.

2. Αξιοποίηση πηγών Ολύμπου με υδρομαστεύσεις για ικανοποίηση των αναγκών της κτηνοτροφίας και διερεύνηση δυνατότητας δημιουργίας μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών για παραγωγή ενέργειας με σκοπό την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, την κάλυψη αναγκών της κτηνοτροφίας και την παραγωγή ενέργειας.
3. Δημιουργία κέντρου εκπαίδευσης –πληροφόρησης αγροτών σε θέματα αναδιάρθρωσης καλλιεργειών, βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, μεταποίησης αγροτικών προϊόντων , διάθεσης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, διαδικασίας ποιοτικού ελέγχου προϊόντων, προγραμμάτων ευρωπαϊκών και εθνικών , νομοθεσίας, αγροτουρισμού κλπ με σκοπό τη συστηματική πληροφόρηση αλλά και την προώθηση και στήριξη των ενεργειών που έχουν σχέση με τα παραπάνω. Επίσης η εκπαίδευση στοχεύει στην οικειοποίηση νέων τεχνολογιών, στη μεταφορά εμπειριών από άλλες περιοχές που υλοποιούν παρόμοιες δράσεις (π.χ. μέθοδοι καλλιέργειας ομάδων παραγωγών βιοκαλλιεργητών, ή κτηνοτρόφων κλπ.) είτε του εξωτερικού είτε της Ελλάδας. Το κέντρο εκπαίδευσης –πληροφόρησης αγροτών θα βρίσκεται είτε στην έδρα του Δήμου σε ξεχωριστό από το Δημοτικό κατάστημα χώρο, είτε σε κεντρικότερο για την επαρχία Ελασσόνας χώρο, θα είναι επανδρωμένο με γεωτεχνικό προσωπικό και θα έχει άμεση δικτύωση με όλους τους αρμόδιους για αγροτικά θέματα φορείς της Νομαρχίας ή της περιφέρειας καθώς και με το πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και ΤΕΙ Λάρισας και πιθανό να υλοποιεί και πιλοτικά προγράμματα που αφορούν καινοτόμες δράσεις (νέες καλλιέργειες, αρωματικά φυτά, ενεργειακά φυτά κλπ. βελτίωση βοσκοτόπων). Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα για την υλοποίηση πιλοτικών δράσεων. Επίσης θα υλοποιεί προγράμματα εκπαίδευσης των αγροτών σε συνεργασία με τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

➤ Δευτερογενής τομέας

1. Προώθηση των επενδύσεων στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων από τους ίδιους του παραγωγούς (ιδιώτες ή συνεταιρισμούς), με στόχο την παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων ποιότητας και την προώθηση διαδικασιών πιστοποίησης των αγροτικών προϊόντων.
2. Αξιοποίηση πηγών Ολύμπου για τη δημιουργία μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών.

➤ Τουρισμός

1. Δημιουργία ελεγχόμενης ζώνης κληρονομιάς στον Όλυμπο και εμπλουτισμός με θηράματα.
2. Συντήρηση και ανάδειξη των βυζαντινών, μεταβυζαντινών και νεότερων μνημείων που υπάρχουν στο Δήμο:

A. Συντήρηση και αποκατάσταση της Ι. Μονής Αγίου Αντωνίου Κοκκινόγης. Πρόκειται για Μοναστηριακό συγκρότημα του 18^{ου} αιώνα του οποίου το καθολικό λειτουργεί σαν ναός για τους κατοίκους του χωριού. Αποτελείται από τον κεντρικό ναό(καθολικό), από τον περίβολο όπου υπήρχαν κελιά, από αποθηκευτικό χώρο (υπόγειο θολωτό που σώζεται έως σήμερα) και από χτιστή βρύση. Έπαιξε σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας καθώς διαχειρίζονταν μεγάλη περιουσία. Έχει μεγάλο αρχιτεκτονικό και ιστορικό ενδιαφέρον. Στόχος του έργου είναι η ανάδειξη της ταυτότητας, της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής καθώς και η διάσωση ενός σημαντικού μνημείου που απειλείται με καταστροφή.

B. Συντήρηση και αποκατάσταση του Ι. Ναού της Παναγίας Θεοτόκου Πυθίου (ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡΧ./Β1/Φ.32/64990/1314/18-2-1994, ΦΕΚ 170/Β/17-3-1994) και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Ο Ναός κτίστηκε το 1638, είναι τρίκλιτη , ξυλόστεγη σε ρυθμό βασιλικής με αξιόλογες τοιχογραφίες. Υπάρχει παρεκκλήσι της Αγ. Παρασκευής στη δυτική πλευρά του Ναού καθώς και κρύπτη κτισμένη με πωρόλιθο, μήκους 9μ. ύψους 2μ. και πλάτους 5,20μ. Επίσης χαρακτηριστικό είναι το πέτρινο κυκλικό καμπαναριό του. Καθώς και η συντήρηση και η ανάδειξη των δύο λίθινων μονότοξων γεφυριών που βρίσκονται στο βόρειο τμήμα του χωριού. Είναι αχρονολόγητα αλλά πιθανό είναι του 20^{ου} αιώνα όπως προκύπτει από την τεχνική τους και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Γ. Συντήρηση και ανάδειξη των δύο Ασκηταριών του Πυθίου(Ασκηταριό Τιμίου Σταυρού ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ./Β1/Φ32/ΚΗΡ/6407/191/14-3-2002 ΦΕΚ 452/Β/12-4-2002 και Παμεγίστων Ταξιαρχών ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ./Β1/Φ32 ΚΗΡ/6400/180/22-3-2002, ΦΕΚ 40Β/Β/4-4-2002), που βρίσκονται ανατολικά του Πυθίου σε λόφο στην είσοδο του Στενού της Πέτρας, σε φυσικά σπήλαια.. Χρονολογούνται το έτος 1339. Στο εσωτερικό τους σώζονται τοιχογραφίες.

Δ. Συντήρηση και αποκατάσταση του Ι. Ναού Αγ. Ιωάννη Προδρόμου (ΥΑ Β1/Φ.32/64992/18-2-1994,ΦΕΚ148/Β/4-3-1994). Είναι ο κύριος ναός του χωριού

και κατασκευάστηκε το 1619 και το 1659 ο Νάρθηκας. Πρόκειται για τρίκλιτη βασιλική με υπερυψωμένο το κεντρικό κλίτος με κεραμοσκεπή και τοιχογραφίες στο εσωτερικό του Ναού.

Ε. Συντήρηση του Ι. Ναού Αγ. Παρασκευής Κοκκινοπηλού. Ο Ναός χρονολογείται το 1746. Είναι ονομαστός για το ξυλόγλυπτο τέμπλο του, που απεικονίζει τη γοργόνα.

ΣΤ. Ανάδειξη κάστρου –Βυζαντινού φρουρίου (Αρχαία Ακρόπολη (Καστρί)). Το Καστρί, οχυρό κτισμένο στον ομώνυμο λόφο, κατά τους Βυζαντινούς χρόνους, στέκονταν ο ακοίμητος φρουρός των στενών της Πέτρας (Άγιος Δημήτριος) και της Μπάρας (Κοκκινοπηλός).

Ζ. Ανάδειξη Βυζαντινού οικισμού. Βρίσκεται μπροστά από το Λόφο των Αγίων Αποστόλων προς την πλευρά της Τοπόλιανης. Γι' αυτήν την περιοχή δεν έχουμε πολλές πληροφορίες. Στο σημείο αυτό όμως έχουμε δείγματα παλαιοχριστιανικής Βασιλικής. Βρέθηκαν επίσης παλαιότερα, σκυφωτά νομίσματα τα οποία παραδόθηκαν στην Ύφερα Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Η. Αποκατάσταση και ανάδειξη παραδοσιακών νερόμυλων στο Πύθιο.

Θ. Συντήρηση και αποκατάσταση του Ι. Ναού Αγ. Νικολάου στο Φλάμπουρο. Χρονολογείται γύρω στα μέσα του 17^{ου} αιώνα και ανήκε στην Ι. Μονή Αγ. Τριάδας Σπαρμού. Οι τοιχογραφίες, που σώζονται σε καλή κατάσταση, έγιναν από τον ίδιο αγιογράφο που φιλοτέχνησε και το καθολικό της Ι. Μονής της Αγίας Τριάδας.

Ι. Δημιουργία χώρου εικονικής πραγματικότητας, όπου θα γίνεται η αναπαράσταση των αρχαιοτήτων της περιοχής μέσω της τεχνολογίας των πολυμέσων και της εικονικής πραγματικότητας. Για την εγκατάσταση του εικονικού χώρου θα απαιτηθεί αίθουσα, εξοπλισμός (οθόνες προβολής, ηλεκτρονικοί υπολογιστές κ.α.) και θέσεις επισκεπτών. Στόχος του έργου θα είναι η ανάδειξη του πολιτιστικού- αρχαιολογικού πλούτου της περιοχής συνιστώντας παράλληλα ένα εκπαιδευτικό εργαλείο (για νεαρούς μαθητές και όχι μόνο).

3. Έργα για την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου στο Πύθιο. Πιο συγκεκριμένα τα έργα που προτείνονται είναι:

Α. Συνέχιση των ανασκαφών στην ευρύτερη περιοχή του αρχαιολογικού χώρου.

Β. Ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου ώστε να καταστεί επισκέψιμος.

Γ. Φύλαξη του χώρου.

Δ. Διάνοιξη και ασφαλτόστρωση αγροτικού δρόμου που οδηγεί στον αρχαιολογικό χώρο.

Ε. Δημιουργία χώρου έκθεσης στην παλιά αποθήκη του συνεταιρισμού που βρίσκεται μέσα στον οικισμό.(Ήδη ο Μορφωτικός σύλλογος Πυθίου έχει ξεκινήσει εργασίες για την ανακαίνιση του κτιρίου). Ο χώρος θα φιλοξενήσει τα ευρήματα (επιγραφές, επιτύμβιες στήλες κλπ. που ήδη φυλάσσονται στο Πύθιο σε χώρο του Δημοτικού σχολείου), καθώς και έκθεση φωτογραφίας με τα ευρήματα των ανασκαφών που βρίσκονται στη Λάρισα και πιθανόν αντίγραφα αυτών. Θεωρούμε τη δημιουργία χώρου έκθεσης πολύ σημαντική διότι η γνώση για τα ευρήματα στο Πύθιο, τα οποία θεωρούνται σημαντικά από τους αρχαιολόγους, πρέπει να γίνει κτήμα των Πυθιωτών αλλά και όλου του κόσμου για να γνωρίσουν την ιστορία τους και την ιστορία της περιοχής. Πιστεύουμε επίσης ότι η ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της περιοχής.

ΣΤ. Ανάπλαση αρχαίου βωμού στη θέση Τοπόλιανη. Υπάρχουν παλαιές φωτογραφίες που αποδεικνύουν την ύπαρξη του βωμού.

4. Οδική σύνδεση Κοκκινοπηλού- Πέτρας –Δίου. Με άλλα λόγια κατασκευή δρόμου που θα συνδέει τον Κοκκινοπηλό με την Πέτρα και τον Δίον Πιερίας. Στόχος είναι η σύνδεση του ανατολικού με τον δυτικό Όλυμπο. Η σύνδεση θα αποτελέσει αξιολογότετη τουριστική διαδρομή (διέρχεται μέσα από το δάσος) καθώς θα δώσει δυνατότητα στο επισκέπτη να ξεκινήσει από τον τόπο που διαμένει και να κάνει το γύρο του Ολύμπου. Επίσης συνδέονται οι αρχαιότητες του Δίου με αυτές του Πυθίου. Η διαδρομή αυτή γινόταν σύμφωνα με αναφορές ειδικών αρχαιολόγων και κατά την αρχαιότητα. Ωστόσο, υπάρχει ήδη χωματόδρομος, πλάτους έξι μέτρων, όχι σε όλο το μήκος με αποτέλεσμα να χρειάζεται διαπλάτυνση σε αρκετά σημεία του αλλά και τεχνικές βελτιώσεις. Επίσης χρειάζεται ασφαλτόστρωση.
5. Κατασκευή δρόμου Κοκκινοπηλός – Πύθιο - Καλύβια – δρόμος για Βρυσοπούλες. Στόχος είναι η άμεση πρόσβαση από τον Κοκκινοπηλό, το Πύθιο και τα Καλύβια στο χιονοδρομικό κέντρο.
6. Προώθηση τουριστικού προϊόντος στην αγορά με τη χρήση των μέσων της τεχνολογίας, προώθηση της επενδυτικής δραστηριότητας στις τουριστικές υποδομές όπου αυτό όμως είναι πρόσφορο.

➤ Υποδομές

1. Κατασκευή φράγματος στη θέση Καράντερε, ή άλλων μικρών φραγμάτων.
2. Αποκατάσταση Χ.Α.Δ.Α.
3. Ανακύκλωση σκουπιδιών σε όλη την επαρχία Ελασσόνας

Τα έργα που είναι υπό σχεδιασμό και δεν έχουν προταθεί ακόμα.:

➤ Δευτερογενής τομέας

1. Διερεύνηση και αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού της περιοχής του Ολύμπου μέσω μετρήσεων του αιολικού δυναμικού στον Κοκκινοπλό και στη θέση «Φουσκίνα» του Πυθίου με στόχο τη χρήση της αιολικής ενέργειας με σκοπό τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας η οποία με την πώλησή της θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό έσοδο για το Δήμο και για τους δημότες.

Στην συνέχεια ακολουθεί ένας συγκεντρωτικός πίνακας (Πίνακας 19) με όλα τα έργα που έχουν προταθεί και έχουν εγκριθεί ή είναι υπό έγκριση.

Πίνακας 19: Τίτλος έργου και χρηματοδότηση

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ		ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
Πρωτογενής τομέας		
1. Αναδιάρθρωση καλλιεργειών	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
2. Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων	Έχει εγκριθεί	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
3. Αξιοποίηση πηγών Ολύμπου	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
4. Δημιουργία κέντρου εκπαίδευσης – πληροφόρησης αγροτών	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
Δευτερογενής τομέας		
1. Προώθηση των επενδύσεων στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
2. Διερεύνηση και αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού	Είναι υπό σχεδιασμό	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
3. Αξιοποίηση πηγών Ολύμπου για τη δημιουργία μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών.	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
Τουρισμός		
1. Βελτίωση των υφιστάμενων ορεινών μονοπατιών στον Όλυμπο	Έχει εγκριθεί	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
2. Ολοκλήρωση του δρόμου προς πίστα απογείωσης ανεμόπτερων	Έχει εγκριθεί	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
3. Διοργάνωση ετήσιων αγώνων πτήσης ανεμόπτερων	Έχει εγκριθεί	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
4. Ολοκλήρωση των έργων πίστας moto-auto cross και πίστας ανεμόπτερων	Έχει εγκριθεί	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
5. Δημιουργία ελεγχόμενης ζώνης κυνηγιού στον Όλυμπο	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
6. Συντήρηση και ανάδειξη των βυζαντινών, μεταβυζαντινών και νεότερων μνημείων	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL

7. Έργα για την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου στο Πύθιο	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
8. Οδική σύνδεση Κοκκινοπηλού- Πέτρας -Δίου	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
9. Κατασκευή δρόμου Κοκκινοπηλός – Πύθιο - Καλύβια – δρόμος για Βρυσοπούλες.	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
10. Προώθηση τουριστικού προϊόντος στην αγορά	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ και GLOBAL
Υποδομές		
1. Δίκτυο αποχέτευσης και εγκαταστάσεις επεξεργασίας ακαθάρτων	Έχει εγκριθεί	Δ΄ ΚΠΣ
2. Κατασκευή φράγματος στη θέση Καράντερε	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ
3. Αποκατάσταση Χ.Α.Δ.Α.	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ
4. Ανακύκλωση σκουπιδιών	Προτάθηκε και αναμένεται η τελική απόφαση	Δ΄ ΚΠΣ

Πηγή: Δήμος Ολύμπου

Η πλειοψηφία των τοπικών αντιπροσώπων (8/10) πιστεύουν ότι ο Εθνικός Δρυμός και τα παραπάνω έργα συμβιβάζονται μερικώς μεταξύ τους.

Σύμφωνα με τους κατοίκους η ένταξη της περιοχής στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου θα συντελέσει στην μείωση της τουριστικής κίνησης και θα επηρεάσει τη διαχείριση – αξιοποίηση του ορεινού όγκου και πιο συγκεκριμένα στη μείωση των βοσκοτόπων. Ακόμη, η θήρα συμβάλλει στην ανάπτυξη της περιοχής ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες αλλά ωστόσο είναι επιζήμια για την πανίδα.

Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν προκύπτει ότι η περιοχή είναι αγροτική με αποτέλεσμα η γεωργία/ κτηνοτροφία να ασκείται κατά κύριο λόγο με εκτατικό τρόπο (80%), με εντατικό τρόπο (10%) και με βιολογικό τρόπο (10%).

Διάγραμμα 11: Η γεωργία/ κτηνοτροφία στον Δ. Ολύμπου

Πηγή: *Ιδία επεξεργασία*

Όσον αφορά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή, σύμφωνα με τους ερωτηθέντες είναι αναπτυξιακά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και προβλήματα εφαρμογής της πολιτικής του Εθνικού Δρυμού. Πιο συγκεκριμένα:

- Αναπτυξιακά προβλήματα:
 1. Έλλειψη επενδύσεων και υποδομών
 2. Έλλειψη δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα στην παραγωγή
 3. Έλλειψη ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης
- Κοινωνικά προβλήματα:
 1. Ανεργία
 2. Γήρανση του πληθυσμού
 3. Ερημοποίηση της περιοχής
- Περιβαλλοντικά προβλήματα:
 1. Υπερβολική βόσκηση
 2. Μείωση του υδάτινου ορίζοντα
- Προβλήματα εφαρμογής της πολιτικής του Εθνικού Δρυμού:
 1. Συμφέροντα των κτηνοτρόφων

Διάγραμμα 12: Προβλήματα της περιοχής

Πηγή: *Ίδια επεξεργασία*

Β) Κοινότητα Καρυάς

Όπως προκύπτει από την συζήτηση με τους τοπικούς αντιπροσώπους αλλά και από την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου όλοι οι ερωτηθέντες δεν συμφωνούν με την ένταξη της περιοχής στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου γιατί πιστεύουν ότι θα περιορίσει την ανάπτυξη της περιοχής και όλοι επίσης πιστεύουν ότι η ένταξη θα έχει μόνο αρνητικές επιπτώσεις αφού θα περιορίσει την ανάπτυξη της περιοχής.

Τα έργα που έχουν προταθεί από την Κοινότητα για την ανάπτυξη της περιοχής είναι λίγα λόγω του μικρού μεγέθους της Κοινότητας. Πιο συγκεκριμένα τα έργα που προτείνουν οι τοπικοί παράγοντες και έχουν εγκριθεί είναι (δεν υπάρχουν έργα που έχουν προταθεί και αναμένεται η τελική απόφαση ούτε έργα υπό σχεδιασμό):

1. Η αποκατάσταση του Χ.Α.Δ.Α. στη θέση Μηλιά του Κ.Δ. Συκαμινέας
2. Ο εγκιβωτισμός του χειμάρρου στο Κ.Δ. Καρυάς.
3. Πλακοστρώσεις σε όλα τα κοινοτικά διαμερίσματα της Κοινότητας.
4. Η δημιουργία αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων στο Κ.Δ. Κρυόβρυσης
5. Η κατασκευή τετράγωνης δεξαμενής στα Κ.Δ. Καρυάς και Συκαμινέας.

Πίνακας 20: Τίτλος έργου και χρηματοδότηση

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
1. Αποκατάσταση Χ.Α.Δ.Α. στη θέση Μηλιά	ΘΗΣΕΑΣ
2. Εγκιβωτισμός χειμάρρου	ΘΗΣΕΑΣ
3. Πλακοστρώσεις	ΘΗΣΕΑΣ
4. Δημιουργία αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων	ΘΗΣΕΑΣ
5. Κατασκευή τετράγωνης δεξαμενής	ΘΗΣΕΑΣ

Πηγή: Κοινότητα Καρυάς

Από την ανάλυση των ερωτηματολογίων προέκυψε ότι όλοι οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι οι ο Εθνικός Δρυμός και τα παραπάνω έργα είναι εντελώς ασυμβίβαστα.

Όπως και στον Δ. Ολύμπου, οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η ένταξη στον Εθνικό Δρυμό θα επηρεάσει τη διαχείριση – αξιοποίηση του ορεινού όγκου, με μείωση των βοσκοτόπων.

Στην Κοινότητα Καρυάς η γεωργία/ κτηνοτροφία ασκείται κατά κύριο λόγο με εκτατικό τρόπο (80%), με εντατικό τρόπο (15%) και με βιολογικό τρόπο (5%).

Διάγραμμα 13: Η γεωργία/ κτηνοτροφία στην Κοινότητα Καρυάς

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά τώρα την άσκηση της θήρας θεωρείται ότι αυξάνει τα ποσοστά των επισκεπτών στην περιοχή ωστόσο η ανεξέλεγκτη θήρα έχει μακροχρόνιες αρνητικές επιπτώσεις στην πανίδα της περιοχής και κατά συνέπεια διαταράσσεται και το οικοσύστημα.

Επίσης, όλοι οι ερωτηθέντες όπως και στον Δ. Ολύμπου πιστεύουν ότι η ένταξη στον Εθνικό Δρυμό θα συντελέσει στην μείωση της τουριστικής κίνησης της περιοχής.

Τα σπουδαιότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή σύμφωνα με τους ερωτηθέντες είναι κυρίως αναπτυξιακά και κοινωνικά. Πιο συγκεκριμένα:

- Αναπτυξιακά προβλήματα:
 1. Έλλειψη προγραμμάτων που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη της περιοχής
- Κοινωνικά προβλήματα:
 1. Ανεργία
 2. Γήρανση του πληθυσμού
 3. Ερημοποίηση της περιοχής

Διάγραμμα 14: Προβλήματα στην Κοινότητα Καρυάς

Πηγή: *Ιδία επεξεργασία*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί περιέχονται οι προτάσεις που προέκυψαν έπειτα από την προηγηθείσα έρευνα για την περιοχή μελέτης. Οι στόχοι που ακολουθούν είναι 10 και αφορούν προτάσεις που έχουν στόχο την προστασία και τη διατήρηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής αλλά και προτάσεις ανάπτυξης βασισμένες στην αειφορία και τη βιωσιμότητα, με σκοπό να αναδεικνύουν το χώρο και να μην τον υποβαθμίζουν.

Στόχος 1^{ος}: Ίδρυση Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου

Σύμφωνα με τα ισχύοντα, υπεύθυνος φορέας για τη διαχείριση του Δρυμού είναι η Δασική Υπηρεσία (Δ/νση Δασών Πιερίας με έδρα την Κατερίνη). Επειδή όμως η Υπηρεσία αυτή είναι επιφορτισμένη με άλλα πολύπλοκα και δύσκολα δασικά προβλήματα στο Νομό Πιερίας, μέχρι τώρα δεν έδωσε την ανάλογη προσοχή στον Δρυμό. Είναι γνωστό άλλωστε ότι οι στόχοι διαχείρισης των δασών είναι διαφορετικοί από τους στόχους διαχείρισης Εθνικών Δρυμών και άλλων προστατευόμενων φυσικών περιοχών.

Δεν υπάρχει επίσης το κατάλληλο κατώτερο και μέσο προσωπικό για τη φύλαξη και λειτουργία του Δρυμού.

Έτσι προτείνουμε να ιδρυθεί στο Λιτόχωρο ειδική Υπηρεσία Εθνικού Δρυμού Ολύμπου που θα απασχολείται αποκλειστικά με θέματα του Δρυμού. Η υπηρεσία αυτή οργανικά θα ανήκει στη Δασική Υπηρεσία, επικεφαλής της θα είναι ο Δ/ντης Δασολόγος και θα έχει τα τμήματα:

- α) Διαχείρισης της άγριας ζωής
- β) Ερμηνείας του Φυσικού Περιβάλλοντος
- γ) Εκτέλεσης και συντήρησης των έργων
- δ) Διοίκησης – Διαχείρισης
- ε) Ερευνών

Στόχος 2^{ος}: Νέα οριοθέτηση του πυρήνα και της περιφερειακής ζώνης

Για να γίνει επέκταση και νέα οριοθέτηση του πυρήνα αλλά και της περιφερειακής ζώνης πρέπει να καταρτισθεί νέο Προεδρικό Διάταγμα.

Στον πυρήνα πρέπει να απαγορευτεί οποιαδήποτε νέα ανθρώπινη δραστηριότητα έκτος από αυτές που ισχύουν μέχρι σήμερα ενώ στην περιφερειακή ζώνη δεν θα ισχύει η πλήρης απαγόρευση όπως ισχύει μέχρι τώρα αλλά κάποιος περιορισμός των ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως η απαγόρευση του κυνηγιού αλλά και η απαγόρευση οικιστικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Η οριοθέτηση του πυρήνα από την περιφερειακή ζώνη πρέπει να είναι ορατή. Με άλλα λόγια ο πυρήνας πρέπει να περιφραχθεί.

Τα νέα προτεινόμενα όρια του πυρήνα και της περιφερειακής ζώνης παρουσιάζονται στον χάρτη 4 που βρίσκεται στο παράρτημα.

Στόχος 3^{ος}: Διατήρηση - Προστασία – Βελτίωση του τοπίου

3^α. Από ανθρώπινες δραστηριότητες

Ο αριθμός των επισκεπτών ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες είναι πολύ μεγάλος με αποτέλεσμα τα μονοπάτια να μην είναι επαρκή και οι πεζοπόροι να χρησιμοποιούν παρακλάδια των μονοπατιών. Το γεγονός αυτό έχει δημιουργήσει ένα πλήθος παρακλαδιών τα οποία καταστρέφουν το τοπίο αλλά και την χλωρίδα.

Για την προστασία του τοπίου θα πρέπει να καθορισθεί ένας συγκεκριμένος αριθμός ορειβατών που θα ανεβαίνουν κάθε μέρα στο βουνό αλλά και οι μέρες παραμονής τους πάνω στο βουνό.

3^β. Από κτίσματα

Στον όγκο του Ολύμπου υπάρχουν αρκετά ορειβατικά καταφύγια μερικά από τα οποία όμως δεν είναι σύμφωνα με το περιβάλλον, δηλαδή αποτελούν κραυγαλέες αντιφάσεις με τη μοναδικότητα της περιοχής.

Για την προστασία του τοπίου από αυτή την ανθρώπινη δραστηριότητα δεν θα πρέπει να γίνουν επεκτάσεις στα ήδη υπάρχοντα καταφύγια αλλά και η δημιουργία των νέων καταφυγίων να μην είναι αποτέλεσμα των συγκρούσεων μεταξύ των διάφορων ορειβατικών συλλόγων της περιοχής με απώτερο στόχο το κέρδος.

3^γ. Από τη βοσκή

Στην περιοχή του Ολύμπου φύονται πολλά ενδημικά είδη φυτών τα οποία χαρακτηρίστηκαν σπάνια ή κινδυνεύοντα επειδή ο συνολικός αριθμός τους είναι πολύ μικρός. Έτσι, τα γίδια, τα πρόβατα και οι αγελάδες που βόσκουν στην περιοχή επιδρούν αρνητικά στην ποώδη βλάστηση της περιοχής.

Για την προστασία της βλάστησης της περιοχής θα πρέπει να απομακρυνθούν τα κτηνοτροφικά ποίμνια. Για την αποφυγή κοινωνικής αναταραχής λόγω της απομάκρυνσής τους θα πρέπει να δοθούν εκτάσεις για βοσκή εκτός του Δρυμού.

Στόχος 4^{ος}: Προστασία των δασικών εκτάσεων του Ολύμπου από πυρκαγιές

Μέχρι και σήμερα σε υψηλά υψόμετρα φαίνονται ίχνη παλαιών πυρκαγιών που κατέστρεψαν δάση με ρόμπολα. Δεν είμαστε όμως σε θέση να γνωρίζουμε αν εκείνες οι πυρκαγιές ήταν αποτέλεσμα ανθρώπινης ενέργειας ή τυχαίες.

Από την Δασική Υπηρεσία οι φωτιές μέσα στο δρυμό απαγορεύονται και όταν εκδηλωθούν καταπολεμούνται συστηματικά όπως άλλωστε γίνεται σε όλα τα δάση της χώρας.

Επειδή ο Εθνικός Δρυμός Ολύμπου είναι ένα οικοσύστημα εξαιρετικά πολύτιμο θα πρέπει η φροντίδα για την πρόληψη και την καταπολέμηση των πυρκαγιών να είναι ακόμα μεγαλύτερη από ότι στα άλλα δάση και δασικές εκτάσεις. Συγκεκριμένα θα πρέπει να γίνουν μια σειρά από έργα που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματική καταπολέμηση των πυρκαγιών όπως:

- α) κατασκευή πυροφυλακείων σε συνδυασμό με πρόσληψη εποχιακών πυροφυλάκων
- β) δεξαμενών συλλογής νερού βροχής ή από την τήξη των χιονιών, με πιθανό δίκτυο υδροστομίων,
- γ) επισήμανση σε συνεργασία με το Γεν. Επιτελείο Αεροπορίας θέσεων που με μικρή σχετικά επέμβαση θα μπορούν να διαμορφωθούν σε ελικοδρόμια για άμεση επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς ή ατυχημάτων κ.λ.π.

Στον τομέα της πρόληψης προτείνεται η παραγωγή φυλλαδίων και ειδικών σημάτων που να αποβλέπουν στην ενημέρωση των επισκεπτών του δρυμού για τους κινδύνους από την πυρκαγιά.

Στόχος 5^{ος}: Διατήρηση και βελτίωση της πανίδας του Ολύμπου

5^α. Αγριόγιδα

Περιγραφή του προβλήματος

Λόγω του εξοντωτικού κυνηγιού που έχουν υποστεί στο παρελθόν, τα αγριόγιδα έχουν περιορισθεί πάρα πολύ. Από εκτιμήσεις του Δασαρχείου φαίνεται ότι αυτά πρέπει να είναι γύρω στα είκοσι (20) σε ολόκληρο το Δρυμό και εν πάση περιπτώσει όχι περισσότερο από τριάντα (30).

Προκειμένου ο αριθμός των αγριόγιδων να αυξηθεί θα πρέπει να υπάρχει καλύτερη φύλαξη της περιοχής αλλά και η άμεση τιμωρία των λαθροκυνηγών.

5^β. Λοιπή πανίδα

Ο αριθμός από τα ζαρκάδια, τα αγριογούρουνα και τα διάφορα αρπακτικά πουλιά έχει μειωθεί επικίνδυνα και συνεχίζουν να μειώνονται. Αντίθετα, φαίνεται πως ο βιότοπος του Ολύμπου μπορεί να συντηρήσει μεγαλύτερους αριθμούς από τα υπάρχοντα είδη.

Στην προστασία αυτών των ειδών θα συμβάλλει η δημιουργία του φορέα διαχείρισης του εθνικού δρυμού που θα ελέγχει πιο αποτελεσματικά τους λαθροκυνηγούς.

Στόχος 6^{ος}: Προστασία, διατήρηση και αξιοποίηση των αρχαιολογικών

– ιστορικών – θρησκευτικών πόρων

Υπάρχει ανάγκη να αξιολογηθεί η σημαντικότητα των πολιτιστικών πόρων σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και την Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Υπάρχει επίσης ανάγκη να γίνει κατάλογος και να διατηρηθούν όλα τα ιστορικά και προϊστορικά κτίσματα, θέσεις, αντικείμενα καθώς και τα αντίστοιχα που έχουν θρησκευτικό ενδιαφέρον.

Υπάρχει επίσης ανάγκη για σχετική πληροφόρηση – ενημέρωση των επισκεπτών του Δρυμού για την ιστορία της περιοχής.

Για την καλύτερη αξιοποίηση των αρχαιολογικών – ιστορικών – θρησκευτικών μνημείων μπορεί να δημιουργηθεί μια διαδρομή που θα συνδέει τα διάφορα μνημεία μεταξύ τους και θα δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη μέσω ενός περιπάτου κατάλληλα διαμορφωμένου να επισκεφθεί όλα τα αρχαιολογικά – ιστορικά – θρησκευτικά μνημεία της περιοχής.

Στόχος 7^{ος}: Αναψυχή στον Εθνικό Δρυμό Ολύμπου

7^α. Ορειβατικά μονοπάτια

Στην περιοχή του Ολύμπου που μελετάμε υπάρχουν αρκετά μονοπάτια που οδηγούν στις κορυφές αλλά και σε περιοχές με φυσικό ενδιαφέρον. Πολλά από αυτά όμως έχουν χαθεί λόγω της έλλειψης συντήρησης και χρειάζεται η επαναχάραξή τους. Επίσης, χρειάζεται να χαραχθούν νέα μονοπάτια που θα συνδέουν τους χώρους αναψυχής με τους οικισμούς αλλά και με τις γειτονικές κορυφές.

7^β. Αναρριχητικές πίστες

Το μεγαλύτερο μέρος του Ολύμπου που ανήκει στην περιοχή μελέτης αποτελείται από βραχώδεις εκτάσεις που δεν έχουν αξιοποιηθεί. Πολλές από αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διάνοιξη αναρριχητικών διαδρομών χωρίς να καταστρέφουν το περιβάλλον.

7^γ. Δημιουργία πίστας ορειβατικού σκι και πίστας αντοχής

Η Αλπική ζώνη προσφέρει την δυνατότητα δημιουργίας πίστας ορειβατικού σκι και αντοχής η οποία θα χρησιμοποιείται κατά τους χειμερινούς μήνες για την δημιουργία αγώνων σε πανελλήνιο αλλά και πανευρωπαϊκό επίπεδο.

7^δ. Βελτίωση υποδομών της πίστας αεροπτερισμού

Στην περιοχή μελέτης υπάρχει ήδη μία πίστα αεροπτερισμού η οποία έχει φιλοξενήσει και παγκόσμιους αγώνες. Για την καλύτερη οργάνωση όμως της πίστας κρίνεται αναγκαία η κατασκευή νέων υποδομών όπως χώρων υποδοχής αλλά και χώρων στάθμευσης.

7^ε. Αξιοποίηση των σπηλαίων

Στην περιοχή μελέτης υπάρχουν αρκετά σπήλαια από τα οποία, άλλα έχουν εξερευνηθεί (Σπήλαιο του Μόρια) ενώ άλλα παραμένουν ανεξερεύνητα. Με άλλα λόγια η περιοχή προσφέρει την δυνατότητα ανάπτυξης της δραστηριότητας της σπηλαιολογίας.

7^{στ}. Οδικό Δίκτυο

Το υπάρχων οδικό δίκτυο είναι επαρκές ώστε να καλύψει τις ανάγκες των επισκεπτών έπειτα και από την ασφαλιτοστρωση του δρόμου που οδηγεί από τον Σπαρμό στις Βρυσσοπούλες. Ωστόσο χρειάζεται να συντηρηθούν και να αξιοποιηθούν περαιτέρω οι υπάρχοντες δασικοί δρόμοι που έχουν κατά καιρούς διανοιχθεί για διάφορες εργασίες. Ένα μέρος από αυτούς τους δασικούς δρόμους οδηγεί σε χώρους αναψυχής ενώ κάποιοι από αυτούς μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αντιπυρηνικές ζώνες. Επίσης, κάποιοι από αυτούς τους δρόμους που οδηγούν σε αδιέξοδο μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μονοπάτια για ορεινή ποδηλασία.

7^ς. Χώροι υπαίθριας αναψυχής

Οι υπαίθριοι χώροι που βρίσκονται στην περιοχή δεν είναι κατάλληλα οργανωμένοι. Επίσης, χρειάζεται η δημιουργία νέων θέσεων αναψυχής που θα συνδυάζουν την ξεκούραση με νέες δραστηριότητες όπως η ιππασία, η τοξοβολία και η ποδηλασία. Η χωροθέτηση αλλά και η αξιοποίηση και η συντήρηση αυτών των χώρων θα γίνει από τον φορέα διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου. Κατάλληλη θέση για την δημιουργία νέας θέσης αναψυχής είναι το "Ξερολάκι".

7^η. Δημιουργία χώρου ελεγχόμενου κυνηγιού

Στην περιοχή παρουσιάζεται αυξημένη η δραστηριότητα του κυνηγιού αλλά και του λαθροκυνηγιού με αποτέλεσμα ο αριθμός της πανίδας να μειώνεται συνεχώς. Στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος θα συμβάλλει η δημιουργία χώρου ελεγχόμενου κυνηγιού μέσα στον οποίο θα γίνεται η εκτροφή των θηραμάτων.

Στόχος 8^{ος}: Δημιουργία συνεδριακού κέντρου και μυθολογικού πάρκου

Για την καλύτερη προβολή και ανάπτυξη του Ολύμπου θεωρείται αναγκαία η κατασκευή συνεδριακού κέντρου αλλά και μυθολογικού πάρκου στους πρόποδες του Ολύμπου στην περιοχή του Σπαρμού. Στο συνεδριακό κέντρο προτείνεται να καθιερωθεί να γίνεται κάθε χρόνο συνέδριο για τον Όλυμπο αλλά και την ανάπτυξη του. Επίσης, το συνεδριακό κέντρο σε συνδυασμό με το μυθολογικό πάρκο θα συμβάλλει στην ανάδειξη της αρχαίας και της σύγχρονης ιστορίας μέσω της προβολής ταινιών.

Στόχος 9^{ος}: Κατασκευή Δασικού χωριού

Για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής θεωρείται χρήσιμο η κατασκευή δασικού χωριού στην περιοχή της Καρυάς. Η κατασκευή του Δασικού χωριού θα συμβάλλει επίσης στην συγκράτηση του νεανικού πληθυσμού αλλά και στην ανάδειξη της περιοχής.

Το Δασικό χωριό θα καταλαμβάνει έκταση 50 στρεμμάτων περίπου και θα περιλαμβάνει 20 ξύλινα σπίτια, εστιατόριο, γυμναστήριο, εσωτερική πισίνα, ένα γήπεδο ποδοσφαίρου και δύο γήπεδα μπάσκετ. Οι υποδομές του Δασικού χωριού είναι κατάλληλες για την φιλοξενία ομάδων κατά την περίοδο της προετοιμασίας τους κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Επίσης, στο Δασικό χωριό ο επισκέπτης θα έχει την δυνατότητα να ασχοληθεί και με άλλες δραστηριότητες όπως ιππασία, ορεινή ποδηλασία, τοξοβολία και πεζοπορία.

Στόχος 10^{ος}: Δημιουργία ζωνών (ζωνοποίηση) στον Εθνικό Δρυμό

Οι ζώνες που προτείνονται είναι(χάρτης 5 παράρτημα):

I. ΖΩΝΗ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Το φυσικό περιβάλλον στη ζώνη αυτή χαρακτηρίζεται από τον πρωτόγονο χαρακτήρα του. Επίσης, η χλωρίδα, πανίδα, τοπίο είναι πολύτιμα, έχουν μεγάλη ευαισθησία στις εξωτερικές επεμβάσεις και μπορούν να αλλοιωθούν ανεπανόρθωτα.

Για τους παραπάνω λόγους στη ζώνη αυτή απαγορεύονται όλες οι δραστηριότητες.

II. ΖΩΝΗ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Το φυσικό περιβάλλον και στη ζώνη αυτή χαρακτηρίζεται από τον πρωτόγονο χαρακτήρα του. Επίσης, η χλωρίδα, πανίδα και το τοπίο είναι πολύτιμα, έχουν μεγάλη ευαισθησία στις εξωτερικές επεμβάσεις και μπορούν να αλλοιωθούν ανεπανόρθωτα. Για τους παραπάνω λόγους στη ζώνη αυτή απαγορεύονται όλες οι δραστηριότητες που αποβλέπουν σε οικονομικό αποτέλεσμα. Επιτρέπεται η έρευνα και από τις διάφορες δραστηριότητες αναψυχής μόνο οι πολύ χαλαρές όπως π.χ. η παρατήρηση της άγριας ζωής. Η πεζοπορία στη ζώνη αυτή ασκείται αναγκαστικά, σε λίγα μονοπάτια που τη διασχίζουν και οδηγούν στις κορυφές.

III. ΖΩΝΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Και στη ζώνη αυτή το φυσικό περιβάλλον είναι πολύτιμο, έχει όμως υποστεί μεγαλύτερη αλλοίωση από τα προηγούμενα εξαιτίας διαφόρων επεμβάσεων όπως Κτηνοτροφία, Δασοπονία, Κυνήγι, Αναψυχή. Επίσης, το φυσικό περιβάλλον της περιοχής αυτής έχει μεγαλύτερο βαθμό αντοχής από τις προηγούμενες ζώνες. Το ιδεώδες θα ήταν και στη ζώνη αυτή να ακολουθηθεί η ίδια διαχείριση με τις ζώνες I και II. Επειδή όμως εκ των πραγμάτων είναι δύσκολη η εφαρμογή ορισμένων απαγορεύσεων γιατί θα δημιουργήσει κοινωνικά προβλήματα, η στάση της Διοίκησης του Δρυμού θα είναι να μην επεκταθούν άλλο οι διάφορες Κτηνοτροφικές – Δασοπονικές και βιομηχανικές δραστηριότητες.

Η περιοχή που επιτρέπεται η θήρα θα πρέπει να ελέγχεται καλύτερα και επίσης να μικρύνει η περίοδος που επιτρέπεται το κυνήγι. Για τις λοιπές δραστηριότητες όπως Κτηνοτροφία – Υλοτομίες να καταβληθεί προσπάθεια για τον περιορισμό μέχρι του "ιδεατού" μηδενισμού τους. Από τις αναψυχικές δραστηριότητες επιτρέπονται στη ζώνη αυτή γενικά οι "χαλαρές" δραστηριότητες όπως πεζοπορία – φωτογραφία – θέσεις θέας και πικνικ.

IV. ΖΩΝΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ – ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Υπάρχουν ορισμένες θέσεις στον Όλυμπο που έχουν Θρησκευτικό – Ιστορικό ή Αρχαιολογικό ενδιαφέρον και δέχονται πολλούς επισκέπτες. Η διαχείριση της ζώνης αυτής θα πρέπει να δώσει έμφαση στη διατήρηση – προστασία και "ερμηνεία" των πολιτιστικών πόρων και του άμεσου περιβάλλοντος χώρου.

V. ΖΩΝΗ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Στη ζώνη αυτή μπορούν να δημιουργηθούν διάφορες εγκαταστάσεις που διευκολύνουν τους επισκέπτες του Ολύμπου και το προσωπικό διαχείρισής του. Έτσι, ύστερα από ειδική μελέτη κατά περίπτωση μπορούν να δημιουργούνται Camping, Περίπτερα, Κέντρα Πληροφοριών, Πάρκιγκ, Σταθμοί Επιστημονικών Ερευνών, μικροί Ξενώνες για το προσωπικό και τους Ερευνητές. Πάντως σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να επιτραπεί η ανέγερση ξενοδοχείων και άλλων τουριστικών εγκαταστάσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αδάμου Ι., 1994, Η ιστορία της επαρχίας Ελασσόνας. Βιβλίο «Ο Όλυμπος στους αιώνες» - Δ΄ Συνέδριο, Ελασσόνα

Αδάμου Ι. , 1997, Το Πύθιον στο πέρασμα των αιώνων, Λάρισα/ Πύθιον, Κοινότητα Πυθίου

Ανδρεαδάκης Π. , 1996, Εθνικός Δρυμός Ολύμπου, Μελέτη αναθεώρησης Γενικού Διαχειριστικού Σχεδίου (Master Plan), Διεύθυνση Δασών Πιερίας, Κατερίνη

ΑΝ.ΕΛ.ΚΙΣ (Αναπτυξιακή Εταιρεία Ελασσόνας - Κισσάβου), 2001, Τουριστικός Οδηγός περιοχής Ελασσόνας «Στην σκιά του Ολύμπου», Ελασσόνα

Γιαμούζης Α., Καστανάρας Γ., Παπανικολάου Ν., 1992, Ο Κοκκινοπηλός, Κοκκινοπηλός/ Κατερίνη, Κοινότητα Κοκκινοπηλού

Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, 2003, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Δ/ση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος

Ελληνικές Περιοχές Natura 2000 και οι Φορείς Διαχείρισης τους, 2004, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Αθήνα

Ε.Ο.Ο.Α. , 1996, Τα καταφύγια της Ελλάδας, Ε.Ο.Ο.Α., Αθήνα

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) , 1962, Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των δήμων και κοινοτήτων (από την εφαρμογή του Νόμου ΔΝΖ΄ του έτους 1912 και εφεξής), Νομός Λαρίσης, Αθήνα, Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Μακρογιάννης Τ., 1994, Συγκριτική μελέτη των τιμών θερμοκρασίας και υγρασίας των περιοχών Κ.Ε.Ο.Α. (Όλυμπος) και Κασσάνδρα (Χαλκιδική) κατά το θέρος 1993, Βιβλίο «Ο Όλυμπος στους αιώνες» - Ζ΄ Συνέδριο, Ελασσόνα

Μαλακού Μ., 1985, Μελέτη της πανίδας του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσεως, Αθήνα

Μαλαμίδης Γ., 1992, Ελευθεριάδης Ν., Αϊδίνης Ε., Εθνικός Δρυμός Ολύμπου. Μια έρευνα της κοινωνικής του διάστασης, Θεσσαλονίκη, Τ.Ε.Ι. Καβάλας/ Τμ. Δασοπονίας Δράμας

Μελέτη διαχείρισης – διακίνησης επισκεπτών και ανάπτυξης οικότουρισμού στο Εθνικό Πάρκο Ολύμπου, 2003, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Δ/ση Δασών Νομού Πιερίας

Μελέτη Διαχείρισης Δημοσίου Δάσους Καρυάς, Δασαρχείο Ελασσόνας, Περίοδος 2001-2010

Μελέτη Διαχείρισης του Δημοσίου Δάσους Κοκκινοπηλού, Δασαρχείο Ελασσόνας, Περίοδος 1999-2008

Μελέτη Διαχείρισης του Μοναστηριακού Δάσους Σπαρμού Ελασσόνας, Εκκλησιά της Ελλάδας, Διαχειριστική Περίοδος 2002-2006

Νέζης Ν., 2003, Όλυμπος (γεωγραφία – φύση – πολιτισμός – περιήγηση – ορειβασία – αναρρίχηση – τοπωνύμια) Αθήνα, Ε.Ο.Ο.Α., Ανάβαση

Σαχσαμάνογλου Χ., 1994, Οι καλοκαιρινές χιονοπτώσεις στην ορεινή περιοχή του Ολύμπου, Βιβλίο «Ο Όλυμπος στους αιώνες» - Ζ' Συνέδριο, Ελασσόνα

Σφήκας Γ., 1974, Αγριολούλουδα του Ολύμπου, Αθήνα, Αφοί Τολίδη

Σφήκας Γ., 2001, Οι βοτανικοί παράδεισοι της Ελλάδας, Αθήνα, Τουμπής

Σωτηριάδης Λ., 1992, Γεωλογική ερμηνεία των τιτανομαχιών στον Όλυμπο. Βιβλίο «Ο Όλυμπος στους αιώνες» - ΣΤ' Συνέδριο, Ελασσόνα

Σωτηριάδης Λ., 1994, Παγετώδη φαινόμενα στον Όλυμπο. Βιβλίο «Ο Όλυμπος στους αιώνες» - Ζ' Συνέδριο, Ελασσόνα

Υπουργείο Γεωργίας, 2002, Εθνικοί Δρυμοί της Ελλάδας, Αθήνα, Υπουργείο Γεωργίας

Φλόκας Α., 1994, Μετεωρολογικά του Ολύμπου. Βιβλίο «Ο Όλυμπος στους αιώνες» - Ζ' Συνέδριο, Ελασσόνα

Πρακτικά Συνεδρίων

Λαογραφική – Αρχαιολογική Εταιρεία Ελασσόνας, 1984: Ο Όλυμπος στη ζωή των Ελλήνων, Ανακοινώσεις στο Α' Πανελλήνιο Συνέδριο, Ελασσόνα 1982, Ελασσόνα Λαογραφική - Αρχαιολογική Εταιρεία Ελασσόνας

Λαογραφική – Αρχαιολογική Εταιρεία Ελασσόνας, 1984: Ο Όλυμπος στη ζωή των Ελλήνων, Ανακοινώσεις στο Β' Πανελλήνιο Συνέδριο, Ελασσόνα 1982, Ελασσόνα Λαογραφική - Αρχαιολογική Εταιρεία Ελασσόνας

Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας, 1994: Ο Όλυμπος στους αιώνες, Ανακοινώσεις στο Γ' και Δ' Πανελλήνιο Συνέδριο, Ελασσόνα 1986 και 1988, Ελασσόνα Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας

Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας, 1994: Ο Όλυμπος στους αιώνες, Ανακοινώσεις στο Ε' και ΣΤ' Πανελλήνιο Συνέδριο, Ελασσόνα 1990 και 1993, Ελασσόνα Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας

Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας, 1999: Ο Όλυμπος στους αιώνες, Ανακοινώσεις στο Ζ' Πανελλήνιο Συνέδριο, Ελασσόνα 1994, Ελασσόνα Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Ελασσόνας

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kurz Marcel, 2003, Le Mont Olympe (Thessalie), Paris/ Neuchatel, Victor Attinger

Boissonnas Frederic, 1971, Εθνικόν Πάρκον ο Όλυμπος (αποσπάσματα από το βιβλίο «Le tourisme en Grece»), Μετ. Φ. Κλαδάκη – Ανδρουτσοπούλου

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

<http://www.in.gr> (Αγροτουρισμός)

<http://www.elassona.gr> (Επαρχία Ελασσόνας)

<http://www.anelkis.gr> (Αναπτυξιακή Ελασσόνας - Κισσάβου)

<http://www.ekby.gr> (ΕΚΒΥ – Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

B. ΧΑΡΤΕΣ:

- 1. ΓΕΝΙΚΟΣ**
- 2. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ**
- 3. ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ**
- 4. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΟΡΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ**
- 5. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΖΩΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ**

A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ /ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ/ ΑΠΟΨΕΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1^η:

Συμφωνείτε με την προταθείσα ένταξη περιοχών του Δήμου/Κοινότητας σας στον «Εθνικό Δρυμό Ολύμπου»

ναι

Επειδή.....
.....
.....

όχι

Επειδή.....
.....
.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 2^η:

Ποια οφέλη και ποιες (ενδεχόμενα) αρνητικές συνέπειες αναμένετε από αυτό;

Οφέλη:

.....
.....
.....
.....

Επιπτώσεις:

.....
.....
.....
.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 3^η:

Ποια έργα έχετε προγραμματίσει για την περιοχή σας στο διάστημα 2007-13 και εμπίπτουν στο υπό προστασία τμήμα; Στο πλαίσιο ποιου προγράμματος έχει προγραμματιστεί το καθένα από αυτά;

α. Έργα ήδη υλοποιημένα (2000-06):

Στο πλαίσιο του/των προγράμματος/προγραμμάτων:

Με χρηματοδότηση από:

β. Έργα προς υλοποίηση (που προτάθηκαν και εγκρίθηκαν):

Στο πλαίσιο του/των προγράμματος/προγραμμάτων:

Με χρηματοδότηση από:

γ. Προτεινόμενα έργα (έχουν υποβληθεί οι προτάσεις. Σε αναμονή της τελικής απόφασης):

.....
.....
.....
.....
.....

δ. Έργα υπό σχεδιασμό (δεν έχουν ακόμα προταθεί, είναι υπό συζήτηση):

.....
.....
.....
.....
.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 4^η:

Πιστεύετε ότι ο Εθνικός Δρυμός και τα παραπάνω έργα:

- συμβιβάζονται απολύτως
- συμβιβάζονται μερικώς
- είναι εντελώς ασυμβίβαστα

ΕΡΩΤΗΣΗ 5^η:

Η ένταξη στον Εθνικό Δρυμό θα επηρεάσει τη διαχείριση – αξιοποίηση του ορεινού όγκου και με ποιο τρόπο;

- ναι
-
-
-
- όχι.....
-
-
-

ΕΡΩΤΗΣΗ 6^η:

Η γεωργία/ κτηνοτροφία στην περιοχή σας ασκείται κατά κύριο λόγο με:

- εντατικό (α)
- εκτατικό (β)
- βιολογικό τρόπο (γ)

Σε κατά προσέγγιση ποσοστά:

(α)

(β)

(γ)

ΕΡΩΤΗΣΗ 7^η:

Πιστεύετε ότι η άσκηση της θήρας ευνοεί την ανάπτυξη της περιοχής σας (αύξηση επισκεπτών) ή απλά είναι επιζήμια για την πανίδα;

.....
.....
.....
.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 8^η:

Η ένταξη στον Εθνικό Δρυμό πιστεύετε ότι:

θα ευνοήσει την τουριστική κίνηση στην περιοχή σας

θα συντελέσει στη μείωσή της

δεν θα την επηρεάσει

.....
.....
.....
.....
.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 9^η:

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα σπουδαιότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή σας (αναφέρετε σύμφωνα με την ένταση του κάθε προβλήματος ανά κατηγορία προβλημάτων):

αναπτυξιακά

.....
.....
.....

περιβαλλοντικά

.....
.....
.....

κοινωνικά

.....
.....
.....

προβλήματα εφαρμογής της πολιτικής του Εθνικού Δρυμού

.....
.....
.....

άλλα προβλήματα

.....
.....
.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 10^η:

Ποιες είναι οι απόψεις σας για τα υπάρχοντα και τα ενδεχόμενα προβλήματα, ποιοι είναι οι στόχοι σας και ποια μέτρα προτείνετε για την επίλυση των προβλημάτων και την υλοποίηση των στόχων αυτών;

α. Απόψεις για τα προβλήματα και διατύπωση στόχων:

- i. σε διαδημοτικό επίπεδο
- ii. σε επίπεδο Δήμου
- iii. σε επίπεδο Κοινότητας

.....
.....
.....
.....

β. Προτεινόμενα μέτρα υλοποίησης στόχων και επίλυσης προβλημάτων:

- i. σε διαδημοτικό επίπεδο
- ii. σε επίπεδο Δήμου
- iii. σε επίπεδο Κοινότητας

.....
.....
.....
.....

γ. Προτεινόμενο θεσμικό πλαίσιο

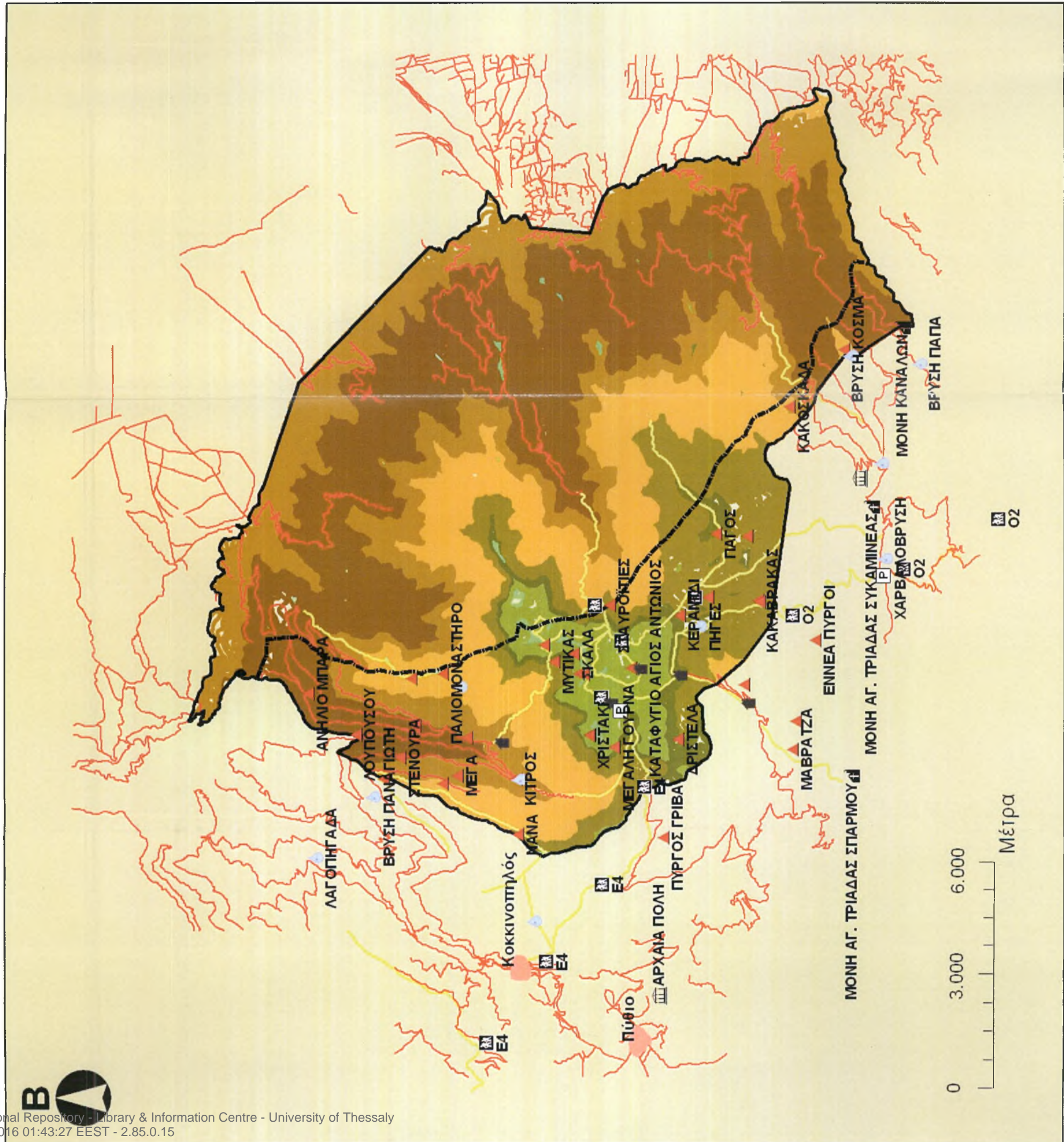
.....
.....
.....
.....

δ. Προτεινόμενος τρόπος ζωνοποίησης και διαχείρισης των ζωνών

.....
.....
.....
.....

B. ΧΑΡΤΕΣ

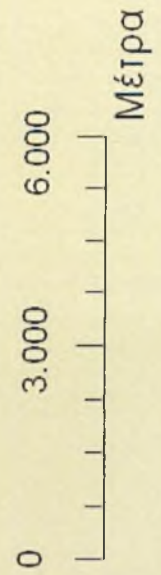
ΧΑΡΤΗΣ 1: ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Όρια Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
- Όρια Ν. Λάρισας
- Κορυφές
- Καταφύγια
- Πηγές
- Μοναστήρια
- Αρχαία
- Χώροι Στάθμευσης
- Μονοπάτια
- Μονοπάτια
- Δρόμοι
- Οικισμοί
- 128 - 214
- 215 - 314
- 315 - 378
- 379 - 460
- 461 - 551
- 552 - 624
- 625 - 669
- 670 - 766

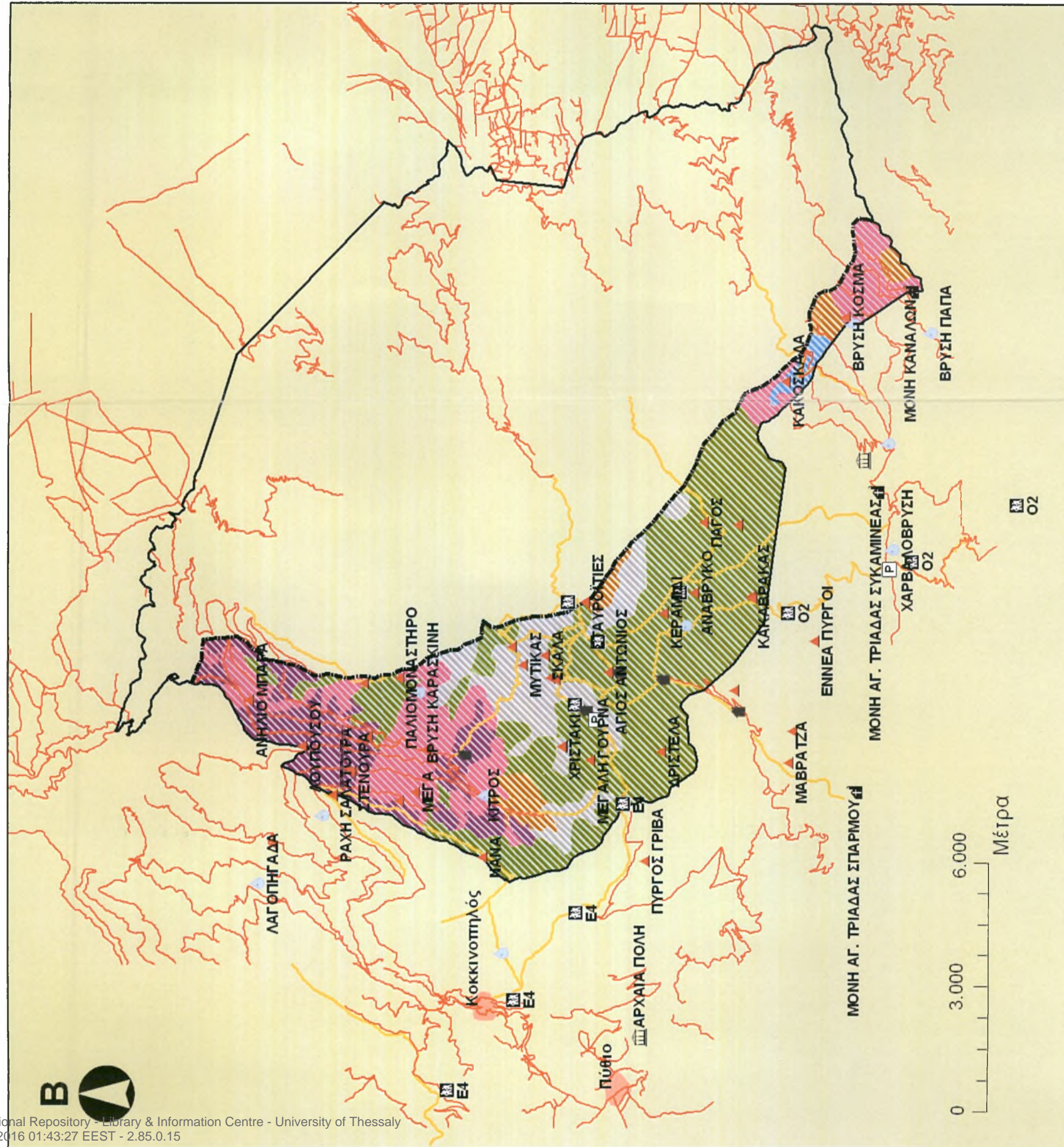
Ισοϋψείς

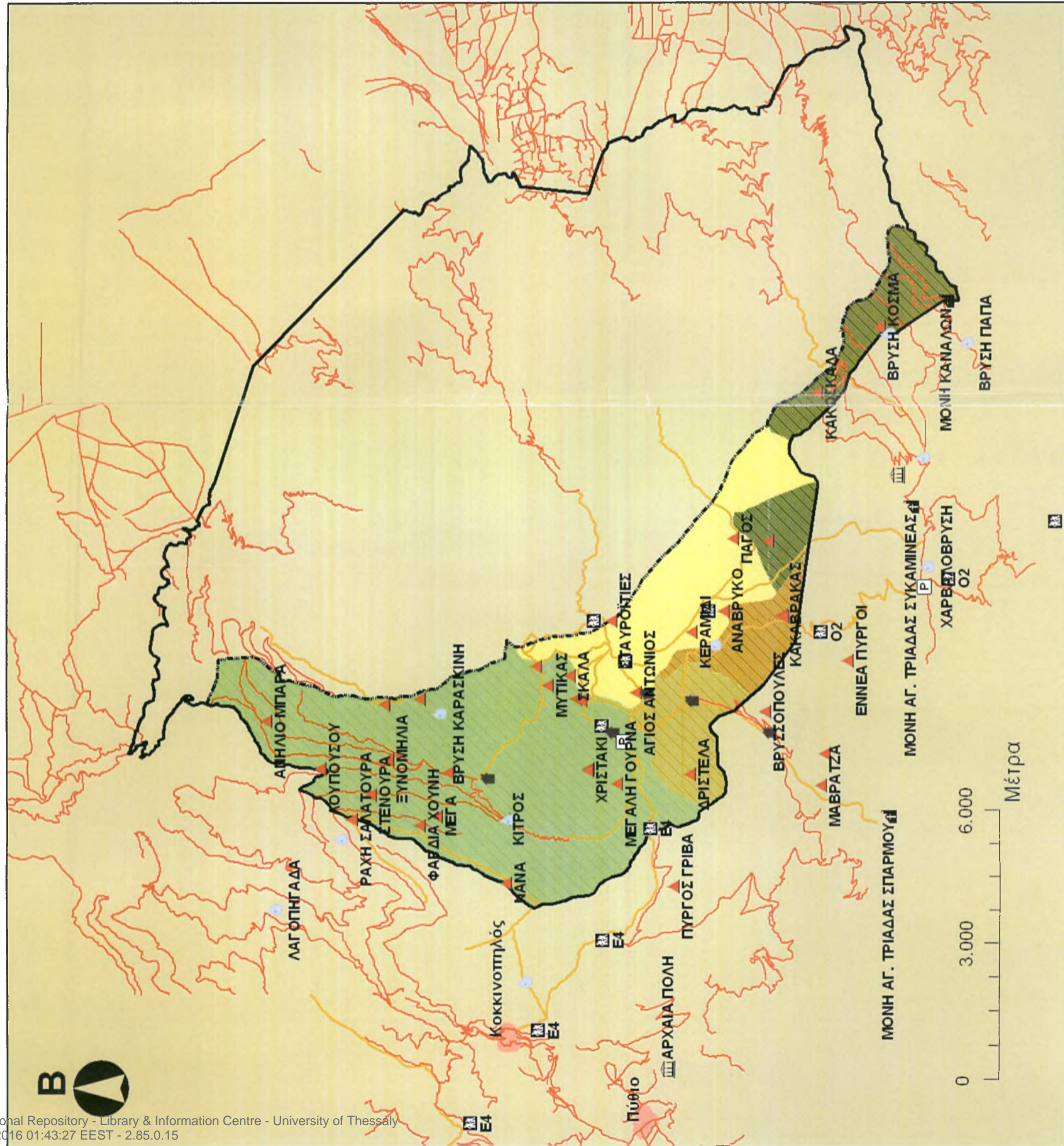
ΧΑΡΤΗΣ 2: ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Όρια Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
- Όρια Ν. Λάρισας
- Κορυφές
- Καταφύγια
- Πηγές
- Μοναστήρια
- Αρχαία
- Χώροι Στάθμευσης
- Μονοπάτια
- Μονοπάτια
- Δρόμοι
- Οικισμοί
- Δάσος Οξιμάς
- Δάσος Δρυός
- Δάσος Μαύρης Πεύκης
- Μερικώς Δασοσκεπής έκταση Μ. Πεύκης
- Χορτολιβαδικές Εκτάσεις
- Βραχώδεις Εκτάσεις

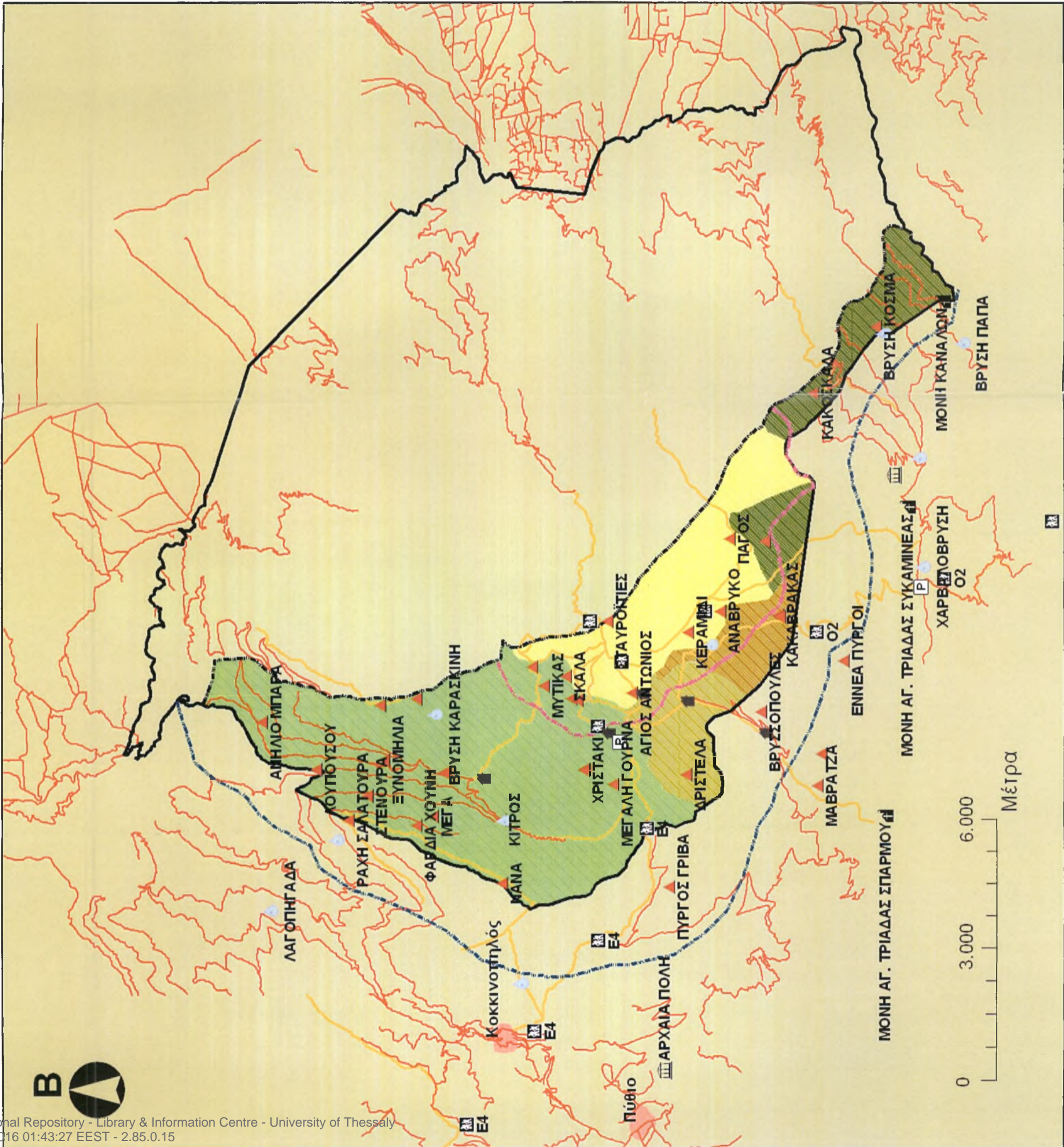
ΧΑΡΤΗΣ 3: ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

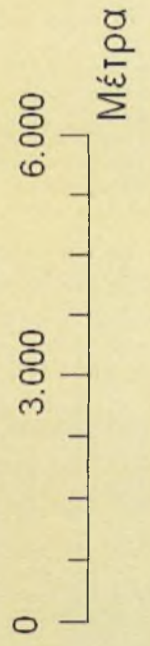
- Όρια Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
- Όρια Ν. Λάρισσας
- Κορυφές
- Κατ'αφύγια
- Πηγές
- Μοναστήρια
- Αρχαία
- Χώροι Στάθμευσης
- Μονοπάτια
- Μονοπάτια
- Δρόμοι
- Οικισμοί
- Πυρήνας
- Δημόσιο Δάσος Κοκκινόπηλου
- Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού
- Δημόσιο Δάσος Συκαμινέας
- Δημόσιο Δάσος Καραϊάς

ΧΑΡΤΗΣ 4: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΟΡΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Όρια Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
- Όρια Ν. Λάρισας
- Προτεινόμενα όρια Πυρήνα
- Προτεινόμενα όρια Περιφερειακής ζώνης
- Κορυφές
- Καταφύγια
- Πηγές
- Μοναστήρια
- Αρχαία
- Χώροι Σταθμεύσης
- Μονοπάτια
- Μονοπάτια
- Δρόμοι
- Οικισμοί
- Πυρήνας
- Δημόσιο Δάσος Κοκκινόπηλου
- Μοναστηριακό Δάσος Σπαρμού
- Δημόσιο Δάσος Συκαμινέας
- Δημόσιο Δάσος Καρυάς

ΧΑΡΤΗΣ 5: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΖΩΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

